

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 PTS. Trimestre
UNIO POSTAL:
16 PLES. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.517 - Diumenge, 16 de setembre de 1923

Edició del matí

Oficines: impremta Escudellers, 10 bis - Telèfon 843

L'arribada del Marquès d'Estella a Madrid

S'encarreguen dels Ministeris els funcionaris més antics Constitució del Govern provisional

Parla el governador

Ahí al migdia el general Losada va rebre els periodistes dient-los que l'havien visitat moltes persones per expressar llur adhesió.

Afegí que l'havien visitat també el president de la Mancomunitat senyor Puig i Cadafalch, el president de la Diputació senyor Vallès i Puig i l'alcalde senyor marquès d'Alba.

Llegí després el general Losada l'ofici tramès pel general Primo de Rivera a tots els governadors i comandants generals notificant-los que el rei li havia ordenat formar govern, a la qual cosa no podia negar-se. Afegí que proposaria al rei l'execució del programa contingut en el seu manifest.

Diu que es considera representant del poble treballador amant de l'ordre i dels instituts armats.

Acabà saludant-los i donant un crit de «Viva Espanya!».

A continuació digué el governador que havia rebut un telegrama de l'interventor central anunciant que el general Primo de Rivera havia arribat a Madrid, anant a esperar-lo en nom del rei l'infant Ferran i els caps i oficials de la guarnició així com un públic molt nombros. Un telegrama posterior deia que la rebuda tributada al general Primo de Rivera havia estat entusiasta.

Va llegir després un document anònim que havia rebut d'uns quants separatistes. El document esmenta el malgovern d'Espanya que és causa que s'haguessin tornat separatistes, i acaba dient, si vingues un moviment de regeneració, contents ordirien «Visca Catalunya (llure de l'adversari)» i «Visca Espanya amb vergonya».

Sobre aquest document digué el general Losada que no li anava malament.

Finalment digué el governador que com que entrem en un règim de sinceritat calia dir les coses pel seu nom. Per això diu—cal saber que tot aquell que es diu nacionalista és separatista si no es refereix a Espanya. Per nosaltres el nacionalistes són espanyolistes i aquells que no ho siguin cal que ho diguin clar, com ho diem nosaltres.

El senyor Torras

Ahí al migdia va conferenciar amb el general Barrera l'ex-diputat albi i candidat dues vegades derrotat a Granollers, En Francesc Torras.

Parla el general Barrera

El capità general va rebre a la una els periodistes, als quals va dir que havia rebut la guarnició de la qual se'n considera un company més.

Afegí que ajuden el general Primo de Rivera que ha donat el primer crit de regeneració, confiant que acabarà la política funesta seguida fins ara i se'n seguirà una de profitosa que portarà Espanya a ésser una gran nació. Digué que esperaven trobar una cinquantena d'homens, siguin d'on siguin, que estiguin disposats a emprendre l'obra de sanejament de l'administració espanyola i un cop encarrilades les coses esperen deixar el pas al règim civil, confiant que sabran mantenir-se en un règim de decència i de justícia, perquè d'altra manera s'exposarien a caure com els actuals governants amb el perill que la repetició fos pitjor que ara.

Acabà oferint-se als periodistes per

a donar-los tota mena de facilitats, puix quan fou sotsecreteri del ministeri de la Guerra estava molt satisfet d'ells.

L'Alba a Biarritz?

París, 15.—Telegrafen de Biarritz als periòdics d'aquesta capital que ha arribat a la dita població l'ex-ministre d'Estat espanyol senyor Alba.

El marquès de Villabragima ha sortit cap a Espanya.—Havies

Les entitats econòmiques

A acomiadar el capità general de Catalunya acudiren a l'estació de França el ple del Consell Suprem del Foment del Treball Nacional, la Junta del Sindicat General de la Indústria de Curts, Associació Nacional de Fabricants de Pastes de Sopa, Unió Sindical de les Indústries del Llibre, Cambra Industrial, Cambra Sindical de Pastes, Associació de Fabricants de Joguines, Col·legi de l'Art Major de la Seda, i altres.

Al matí del divendres, convocat el ple amb caràcter urgent, sota la presidència de don Joan Puig Marcó, s'acordà amb unànime entusiasme fer una visita corporativa al general Primo de Rivera, passant immediatament a Capitanía, on el senyor Puig Marcó oferí el lleial ajut de la Cambra, exposant-li l'acord, pres per la Corporació, que, plenament conscient de les responsabilitats particulars i col·lectives que contenen, el reunits anaven a expressar al general llur completa adhesió al programa contingut en el manifest.

El marquès d'Estella agraí aquell acte d'adhesió manifestant que el que l'impulsava més a portar a efecte el moviment era el pensar que s'agruparien entorn dels dits ideals tots els elements de Barcelona que representen el treball i quants contribueixen amb llur esforç a donar aquesta admirable intensitat a totes les manifestacions de la vida col·lectiva de Barcelona; encuniant, enmig de la major satisfacció de tots els presents, que en aquell precís moment havia estat cridat pel Rei per a formar Govern.

Més tard el president de la Cambra senyor ome de Caralt, visità també el general per associar-se a les manifestacions de la Cambra.

Els caps sindicalistes

Diu «Solidaridad Obrera»: «Algunos colegas de la tarde dieron ayer la noticia de que nuestros compañeros Pestana, Peiró y Bono se habían ausentado de Barcelona, lo que no es cierto.

El compañero Peiró habita en Matarró y no está, por tanto, en Barcelona. Pestana realiza sus trabajos habituales en «Solidaridad Obrera», y en cuanto a Bono no hemos podido verle, pero se nos afirma que no ha alterado en nada sus normas de vida».

Les darreres paraules de la concentració liberal

Heu's aquí el text del document que lliurà el senyor Garcia Prieto als periodistes, en sortir de Palau:

«He dado cuenta al rey de cuantas noticias tenía el Gobierno desde la tarde del martes último, en relación con los sucesos de Barcelona y Zaragoza, y de las contestaciones dadas por las autoridades del resto de España que conocía al ministro de la Guerra, proponiendo al rey, en

cumplimiento del unánime acuerdo adoptado en el Consejo de ministros de ayer, firmara los decretos de relevo de los capitanes generales de Barcelona y Zaragoza, y la separación de sus cargos de los demás significados en el movimiento, así como la convocatoria de las Cortes para el martes próximo, a fin de que ellas examinen los cargos dirigidos contra el Gobierno y depuren las responsabilidades de los que hemos gobernado y de los que no han dejado gobernar, estableciendo claramente el resultado de la actuación de cada cual, habiéndose servido manifestar S. M. que tanto por la falta de elementos de juicio suficiente, como por la índole de las medidas propuestas, tenía que reflexionar, y en vista de ello me apremió a devolverle los poderes que me había confiado, presentándole la dimisión de todo el Gobierno».

L'Ajuntament de Granollers

La notícia que apareix inserida en el diari «La Publicitat» corresponent al número del 14 de l'actual i en la qual s'anima haver sentit dir a la Capitanía general que l'Ajuntament de Granollers havia quedat sota el control militar, està mancada de fonament, car és la dita corporació municipal ni en cap altre s'exerceix la referida intervenció.

Un telegrama

El general Losada ha rebut un telegrama del majordom de Palau, egraint-li, en nom del Rei, els termes en els quals té a donar compliment passada de la despedida del capità general i saludant-lo en el nou càrrec de governador civil.

Adhesions

Manifesta el general Losada que seguien rebent-se moltes adhesions de Catalunya al moviment militar, i referent a la necessitat de portar a terme el pla de la lletra el programa contingut en el manifest.

Una manifestació

Ahí al vespre desfilla Rambles avall un petit grup acompanyat d'una orquestra i una bandera espanyola lligada a un pal.

El públic mirava amb curiositat els manifestants, els quals no cessaven de donar visques a Espanya, al Rei i a l'exèrcit.

Pel Passeig de Colom els manifestants arribaren al Govern civil, situant-se allí. L'orquestra tocà la marxa reial i es donaren molts visques. Els manifestants formaren un grup d'uns 200.

Pujà una comissió dalt del Govern civil la qual fou rebuda pel general Losada. El banderer li feu remesa d'un document en nom d'un grup d'entusiastes, i acabada la lectura donà diversos visques que foren contestats pels comissionats.

Aquests tornaren al carrer, es repetiren els visques i l'orquestra tocà novament la marxa reial i la manifestació es va dirigir per la Reforma amunt. Sembla que algú va donar un visca al poder civil, produint-se un petit incident, sense cap importància.

Reunió a la Capitanía

En la reunió celebrada ahir tarda a la sala del tron de la Capitanía general el governador militar féu la presentació dels generals, caps i oficials

al capità general accidental N'Emili Barrera, el qual va dir que es considerava honorat en venir a manar aquesta guarnició, que amb brillantes ha actuat sempre i més en les presents circumstàncies, per les quals s'ha aconseguit variar el curs de la història espanyola, enderrocant aquest artífici de polítics que tenien fonsos arrels que semblava que no es podrien extirpar mai.

Vinc aquí com un company més per a laborar tots en aquesta nova era que s'ha obert per a la regeneració d'Espanya.

Afegí que s'havia de treballar molt i amb entusiasme per a continuar l'obra que havia iniciat el marquès d'Estella.

S'ha de donar al poble, que a aquestes hores està al su costat amb entusiasme la sensació de què es va a obrar amb la vista fixa en la prosperitat d'Espanya.

Era precis que laborant d'aquesta manera s'arribés a aconseguir que el poble, en veure els militars es saludés amb la convicció de què salutava a un home d'honor i de sinceritat.

Per a aquesta obra, tots són iguals, sense distinció de jerarquies, cada un amb la seva missió determinada, però tots amb igual aspiració.

Acabà el general Barrera el seu discurs oferint-se particularment a tots i dient que han de veure en ell a un amic i company disposat a servir-los en el que pugui.

L'Institut de Sant Isidre

S'ha cursat el següent telegrama: «Excmo senyor Miquel Primo de Rivera: — Madrid — Instituto Agrícola Catalá de Sant Isidre, genuina representació d'interessos agrícoles catalans, vol veure en gest V. sancionat ja pel Rei l'última esperança regeneració social. Creu fundadament que tancat per a sempre període de sastrós política espanyola s'atendra a l'agricultura, mare de la riquesa del país. El felicita i saluda afectuosament. — Carles de Fortuny, president».

Mes comentaris de la premsa francesa

París, 15. — Comentant els últims esdeveniments polítics d'Espanya, la premsa d'aquesta capital diu que el Rei don Alfons ha demostrat una vegada més ésser un hàbil polític.

Tots els periòdics estan d'acord en que França, sense volguer intervenir en els assumptes interiors d'Espanya, desitja que el nou règim torni a Espanya l'ordre en l'interior, i que logri una era de pau que contribueixi al seu engrandiment i garantizzi la seguretat de ses possessions al Marroc.

Els francesos no poden oblidar, afegixen els diaris, l'actitud hostil a França que en el referent a la qüestió de Tànger adoptà el ministeri destituït, i recorden que en aquest moment presideix el Govern espanyol un home que no amaga la seva simpatia envers els soldats del Marne i de Verdun que lluitaven en defensa del dret i la civilització.

Tots els diaris posen de relleu la prontitud amb que el Rei decidí acceptar al nou Govern proposat pels militars, el que fa suposar que el Rei se sent apaiat per l'opinió.

Per sa part el «Petit Parisien» fa observar que les intencions del marquès d'Estella no poden ésser més clares.

«La Gaulois» diu que com Musso-

lini i el Fascio, que posaren la força al servei del dret i de l'autoritat tradicional, inscribint en la primera línia del seu programa les paraules Rei i Pàtria, és també en nom del Rei com s'ha desenvolupat a Espanya un moviment que en el primer moment inquietà a l'opinió per haver esclatat en un país dominat fins avui pels elements de desordre. — Havies

Els diaris anglesos

Londres 15. — La premsa britànica segueix prestant gran atenció als esdeveniments que s'han desenvolupat a Espanya.

El «Daily Chronicle» recalca la circumstància que la sublevació militar a Espanya s'ha portat a cap sense una gota de sang.

La «Westminster Gazette» diu: Per de prompte hi ha una cosa certa, i és que la revolució no és autòmonàrquica. Si ho fos estaria erigida al fracàs, perquè don Alfons XIII té a l'exèrcit el seu costat.

La verdadera raó, afegix el dit periòdic, de l'estat crític pel qual passa actualment Espanya, està en que els homes que han format els Governos espanyols durant aquests últims anys, no donaren ni un bon Govern al país.

El «Daily News» recorda que des de fa molt temps Espanya s'ha vist governada per determinats grups, arreglant-se bonament entre ells per a deixar i pendre de nou al Poder, sense ocupar-se gran cosa de l'opinió popular.

El «Times» exposa les rivalitats existents a Espanya entre el món militar i el món polític, i afegix:

No pot haver a Espanya cap estabilitat en tant que la qüestió del Marroc no hagi estat solucionada d'una manera satisfactoria.

La vigilància a Telèfons i Telègrafs

Ahí foren retirats de les centrals telefòniques i telegràfiques, els soldats que hi prestaven servei de vigilància.

Conferència de Madrid

ARRIBADA DEL GENERAL PRIMO DE RIVERA

Madrid, 15, 2 tarda. A dos quarts de deu del matí ha arribat a Madrid, amb l'express de Barcelona, el nou cap del Govern, capità general de Catalunya, general Primo de Rivera.

Des de molt abans de l'hora d'arribada del tren es trobaven les andanes de l'estació completament abarrotades de públic, compost en sa immensa majoria de militars.

A les nou començaren a arribar les personalitats més significades del moviment: el capità general Muñoz Cobo i els generals del Directori, Calvo Sotelo, Daban, Saro i Berenguer (don Frederic).

Eren també a l'estació, S. A. l'infant don Ferran, i el governador militar de Madrid, duc de Tetuan; el director general de la guàrdia civil, general Zubia; el director general de carabiners, general Olaguer-Feliu, i el governador civil interí de Madrid, senyor Diaz Irujo.

Entre els nombrosos generals que han acudit a rebre el capità general de Catalunya hi havia l'ex-alt comissari d'Espanya al Marroc, general Buguete; el president del Tribunal

Suprem de Guerra i Marina, general Aguilera; els ex-comandants generals de Melilla, generals Martínez Anido i Ardanaz; l'ex-director de policia de Barcelona, general Arlesu; i els senyors Correa, Urquijo, Espinosa, Serra, Acha, Bustamante, Contreras, Casaldueiro, Vallespino, Naranjo, Bovilla, Martínez Salazar, Feijoo i altres.

També hi havia a l'estació l'ex-director de Belles Arts, senyor García Leániz, parent del general Primo de Rivera; el P. Revilla, el coronel Riquelme i tots els caps i oficials de la guarnició, llibres de servei.

En entrar el tren en agulles ha sonat una sorollosa ovació, en la qual han pres part tots els generals, caps i oficials, i s'han donat entusiastes visques, que eren contestades unànimement al redemptor de la pàtria, a l'exèrcit, al rei i a Espanya.

En baixar del cotxe, i després d'haver saludat generalment, el capità general de Catalunya s'ha acostat a S. A. l'infant don Ferran, qui l'ha abraçat efusivament i han conversat alguns moments.

Seguidament ha abraçat el general Primo de Rivera al general Muñoz Cobos, capità general de Madrid, i els generals del Directori.

També ha saludat tots els altres generals i caps que el voltaven.

Durant aquestes salutacions s'han reproduït constantment els visques a la pàtria, al rei i a Primo de Rivera.

El general Primo de Rivera, acompanyat del capità general de Madrid i del general Cavalcanti, s'ha dirigit en automòbil a la Capitania general.

En un altre auto han anat també a la Capitania els generals Daban, Saro i Berenguer, el governador militar, el ministre interí de Governació, senyor Millán de Priego, i el governador civil interí.

Contestant a preguntes dels periodistes el general Primo de Rivera ha dit que de moment es dirigeix a la Capitania general, per a canviar impressions amb el Directori; que després anirà al Palau, i que a la una de la tarda rebria a Capitania els periodistes.

En arrencar l'auto fou novament saludat el capità general de Catalunya amb una gran ovació, que durà llarga estona.

En arribar el general Primo de Rivera a la Capitania, s'ha reunit amb el Directori militar i el duc de Tetuán.

Durant la conferència han estat cridats diverses vegades els ajudants dels generals per a donar-los ordres, comunicant-los que s'havia invitat els generals Aizpuru i Bermúdez de Castro, a esperar al Ministeri de la Guerra, el general Primo de Rivera.

EL GOVERNADOR DE MADRID

A les onze ha sortit de la Capitania el general Primo de Rivera, i dirigint-se al governador civil interí de Madrid, senyor Díaz Iñaz, li ha dit:

—Queda vostè encorregat, interinament, del Govern civil de Madrid. Es donarà ordres que s'incardin dels governs civils els governadors militars; no obstant, jo espero que vostè seguirà al seu lloc ajudant-nos.

PLA — EL DIRECTORI — EL CAPITÀ GENERAL DE MADRID

Un periodista ha preguntat al general Primo de Rivera:

—Pot donar-nos el pla que tingui per avui?

—De moment — ha contestat el general — el Directori al Ministeri de la Guerra, i després, immediatament, al Palau.

A les quatre em reuniré novament amb el Directori al ministeri de la Guerra.

Els generals Saro i Berenguer han arribat al regí alcàsser a les quatre de la tarda.

Un periodista ha preguntat:

—Porta la capità general la llista del nou ministeri?

—No — han contestat.

A les onze vint ha arribat al Palau el capità general de Madrid, senyor Muñoz Cobos, qui ha anunciat als periodistes que el general Primo de Rivera arribaria al regí alcàsser a les dotze.

—Ve vostè a cercar el sant i senyat — li ha preguntat un periodista.

—Vinc a rebre ordres del Rei com tots els dies. Generalment vinc a les onze, però avui m'he retrasat un xic.

—Ens pot dir què com de la reunió de la Capitania?

—Jo rebo ordres de Primo de Rivera: com que és el que mana.

—Hi ha ja la llista del ministeri?

—No ho sé. El general Primo de Rivera els dirà el que hi ha.

EL MARQUES D'ESTELLA AL PALAU

A les onze en punt ha arribat al Palau el general Primo de Rivera, al qual acompanyaven el director

d'ordre públic don Carles Blanco, el governador militar de Madrid duc de Tetuán i l'ajudant de camp.

El capità general anava en el cotxe de la Presidència.

En veure's voltat dels periodistes ha exclamat el general Primo de Rivera:

—Perdonin que no m'aturi ni un moment, perquè m'espera S. M.

—Porta la llista?

—No.

—Ens la donarà en sortir?

—En sortir parlaré, però no aquí, sinó a la Capitania.

A les dotze i cinc minuts ha sortit del Palau el general Muñoz Cobos.

—Jo no sé res — ha dit als periodistes — ara acaba d'arribar el general Primo de Rivera, i jo com sempre: a signar i despatxar, que ja he deixat de torear.

ARRIBADA D'EN ROMANONES

Madrid, 15, 4'15 tarda.

Amb l'express de França ha arribat aquest matí el comte de Romanones, essent rebut per molts amics polítics i particulars.

Al seu domicili han acudit molts periodistes, preguntant al president del senat la seva opinió sobre els esdeveniments d'actualitat.

El comte de Romanones ha eludit tota resposta, dient que abans d'expressar la seva opinió li calia assabentar-se de l'ocorregut.

ADOBAMENT DE LA VAGA DE BILBAO

El ministre interí de Governació, senyor Millán de Priego, ha rebut els periodistes, dient-los que havia acabat la vaga general de Bilbao, representant-se els treballs amb tranquil·litat.

El suprem de guerra.

Aquest matí ha reprès les seves sessions el Consell Suprem de Guerra i Marina, sota la presidència del general Aguilera.

Hi han assistit tots els consellers. En la reunió s'han despatxat afers de tràmit.

EL SENYOR ALBA

Sant Sebastià. — Tots els comentaris versen sobre el viatge ignorat a França del senyor Alba.

Anit passada es creia que era aquí i avui, a darrera hora, s'ha sabut que havia marxat a Biarritz amb la seva família.

Aquesta ha tornat a la nit, però sembla que està disposada a ornar-se'n a la platja francesa.

Als periodistes els ha rebut en el ministeri de formada el cap del Gabinet diplomàtic, senyor Aguirre, el qual els ha dit que el ministre d'Estat havia marxat a Biarritz, amb el pensament de tornar avui, per a continuar el viatge a un poble de la província de Santander, on es troba malalta la seva mare.

La població continua fent la seva vida normal.

TRANQUIL·LITAT A BILBAO

Madrid, 15, 3 matinalada.

A Governació ha rebut aquesta matinalada els periodistes el senyor Millán de Priego.

Ha dit que de Barcelona li comunicuen que ha sortit cap a Madrid el general Primo de Rivera, essent acompanyat pels elements militars i alguns elements de la població, que l'han apleudat.

A Bilbao regnava tranquil·litat, i creu el senyor Millán de Priego que demà es reprendrà el treball.

GOSSA I LLEIDA

ELS EX-GOVERNADORS DE SARAGOSSA

En el ràpid de Saragossa han arribat aquesta nit els ex-governadors civils de Saragossa i Lleida.

Amb aquest últim venia el diputat albi senyor Sarradell.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

PARLA UN EX-MINISTRE

Un dels ministres dimissionaris ha fet les següents manifestacions:

—Nosaltres hem estat víctimes de tota mena de campanyes polítiques i personals.

Inútil ha estat el nostre esforç per a convèncer les gentes, amb declaracions i amb actes, que volíem establir el protectorat al Marroc sobre una base essencialment civil i política.

Tot això s'ha estrellat contra el sistemàtic dubte i la perseverant desconfiança.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

EL DIRECTORI EN FUNCIONS

A Capitania General s'han reunit

els generals Cavalcanti, Saro, Daban i Frederic Berenguer.

Han acordat reunir-se en funcions directives amb l'objecte que no quedin abandonats els diversos serveis oficials.

Immediatament els cinc generals han començat a circular ordres i adoptar disposicions encaminades a endegar vers Capitania general tota la vida oficial madrilenya, amb el desig de no pertorbar els serveis.

Els periodistes han tractat d'adquirir manifestacions dels generals que componen el Directori, però tots han guardat gran reserva.

L'ACTITUD DELS OBRERS

El partit socialista ha pres l'acord de no formar en cap moviment de conjunt. Per tant, no entrarà en el pretès front únic obrer.

L'actitud dels socialistes segueix essent la mateixa que fins ara, i per tant, està mancat de tot fonament el rumor de vaga general.

La Unió General de Treballadors seguirà la conducta del partit socialista.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

PARLA EL GENERAL AGUILERA

Els periodistes han visitat el general Aguilera preguntant-li la seva opinió sobre el moment actual.

Digué:

—Sojornava a Ciudad Real abstrèit de tot.

Havia disposat el viatge per a arribar a Madrid amb l'objecte de fer els preparatius necessaris per tal que demà pugui continuar funcionant el Tribunal Suprem de Guerra i Marina.

Afegeix que venia decidit a continuar l'obra de justícia que li havia estat encomanada i que quedà iniciada abans de les vacances.

No ha llegit que es vol que intervinguin en l'exigència de les responsabilitats determinats magistrats civils i militars?

—No sé res. Unicament els diré que el favor més gran que em podrien fer és rellevar-me de la càrrega que pesa damunt meu.

RUMOR FALS

Ha circulat el rumor que el nou Govern nomenaria per a la Direcció d'Ordre públic el general Arlegui.

Aquest rumor és fals, puix ja se sap que continuarà al cap de la Direcció d'Ordre públic el general de divisió don Carles Blanco.

LA SITUACIÓ AL MARROO

El ministre de la Guerra, mitjançant el cap de premsa, ha assabentat que no tenia cap notícia del Marroc que acuses novetats.

El despatx oficial d'avui deia que hi havia tranquil·litat a totes les zones.

L'ALOALDIA DE MADRID

Sembla que serà nomenat alcalde de Madrid, l'actual secretari de l'Ajuntament, senyor Ruano.

MINISTRE INTERI DE GOVERNACIÓ

El general Muñoz Cobos ha estat a Governació per a possessionar interinament del ministeri al senyor Millán de Priego, que és el funcionari més antic.

DIMISSION

El fiscal del Suprem, senyor Aladó, ha presentat la dimissió, considerant-se incompatible amb el nou règim, ja que es compta entre els polítics.

EXPECTACIÓ. — ELS FUTURS MINISTRES

L'expectació a Madrid ha continuat durant tot avui.

S'espera amb relativa impaciència el dia de demà per a veure què passarà amb l'arribada del capità general de Catalunya, marqués d'Estella, i veure la solució que dona a la situació.

Han circulat diverses candidatures, que suposem completament fantàstiques.

Hi ha qui diu que el ministeri de Finances hi entrà el senyor Altola-guirre, a Governació el senyor Martínez Anido, a Gràcia i Justícia el magistrat senyor Opel, i a Instrucció pública el senyor Carracedo.

Tots aquests noms són acollits a títol de rumor.

EL COMANDANT DE MELILLA

S'ha rebut un telegrama de Melilla signat pel comandant general, en el qual sembla que diu que l'exèrcit d'operacions a l'Àfrica acatarà el poder constituït, tant si és militar com civil, reconeixent que en la present ocasió, més que en cap altra, el patriotisme s'ha d'imposar davant l'enemic, per tal d'evitar que Abd-el-Krim i els rebels aprofitin les circumstàncies.

Ha estat implantada, a Melilla, la prèvia censura per a la premsa.

LA CONSTITUCIÓ

S'assegura que el primer acte del Directori serà la supressió dels articles de la Constitució, que seran substituïts per un estatut real.

PARLA

EL GENERAL PRIMO DE RIVERA

Madrid, 15, 5'15 tarda.

A la una menys cinc minuts ha sortit el general Primo de Rivera del regí alcàsser.

El general Milans del Bosch, qui travessava casualment el pati central del Palau, s'ha aturat uns moments amb el general Primo de Rivera, conversant els dos cordialment.

En trobar-se el capità general de Catalunya amb els periodistes els ha fet les següents manifestacions:

—No puc dir res. Tornaré a les vuit de la nit i portaré els primers decrets; la primera proposta de decrets, Si S. M. els aprova facilitaré després la nota corresponent. La orientació ja la coneixen. Un directori, que no serà ja el que ha actuat fins ara, sinó un altre que integrarà un general de brigada per cada una de les regions i un general de brigada per cada una de les armes.

Si el rei ho aprova serà aquest un Govern provisional, una especie de Govern provisional que actuarà fins que el país ens doni els homes de capacitat moral i facultats que facin falta. I quan els tinguem es constituirà el Govern definitiu cessant d'actuar el directori.

—Serà vostè president d'aquest Govern definitiu que es formi? — ha preguntat un periodista.

—Si tinc la confiança del rei; si he fet quelcom pel país i aquest ho reconeix així i si els ministres ho creuen convenient, llavors el president jo. Del contrari el presidirà el ministre que els designats indiquin.

El directori — ha seguit dient — actuarà deu, vint, trenta dies o els que faci falta, fins que apareguin els homes.

—I els ministres? — ha preguntat un periodista.

—Seguirà el despatx — ha contestat — l'empleat més antic: Millán de Priego, Valenciano, Espinosa, etc.

—I a Guerra i Marina?

—A Guerra cuidarà del despatx el general sots-secretari. El general Aizpuru va dos o tres dies a Sant Sebastià amb l'objecte de recollir la seva família. Se l'ha autoritzat a fer-ho.

—I el de Marina?

—Per ara continuarà despatxant el ministeri de Marina?

—Jo — ha seguit dient — faré jurament al rei davant del ministre de Gràcia i Justícia i res més, senyors. Ara me'n vaig a capitania on rebre els companys, ja que els he citat allí. Després aniré a casa meua on em tancaré, pendre una mica de llei i uns i tractaré de donar forma als penaments exposats davant del rei. Em queda molta feina per fer. Tinc de redactar abans de les vuit de la nit vuit o nou decrets que he de sotmetre a la signatura regia.

A la una de la tarda ha arribat el general Primo de Rivera a capitania on l'esperaven els generals del directori provisional.

Dos minuts després ha sortit, i davant els nombrosos periodistes que s'esperaven en l'avantdespatx ha fet les següents manifestacions:

—He rebut del rei la ratificació de l'encarrec d'acceptar el poder i jo vaig a portar-li la signatura un decret en què es dona forma a aquest directori definitiu que ocuparà el Govern provisional perquè els generals que formen l'actual Directori no volen ser ministres.

Volem que després de la nostra actuació en aquesta primera etapa el govern ens el doni en son dia el país, després de fer un examen dels homes sans, honrats i laboriosos que puguin formar el definitiu Gabinet, i si té confiança en l'actuació nostra.

Mentrestant nosaltres mantindrem l'ordre públic, continuem com fins aquí el despatx dels assumptes de tràmit dels ministeris pels funcionaris més antics.

Si el rei aprova aquesta forma d'actuació, jo portaré al rei els noms dels que formaran el Directori, que no serà cap dels actuals generals.

—Però, no seran civils? — ha preguntat un periodista.

—No — ha contestat — El Directori serà exclusivament militar i el formaran un general de brigada per cada regió i arma.

—Així doncs, seran nous?

—Així és: seran nous generals.

Lo de «provincies» ho solucionarem aviat.

El Directori actuarà en funcions de permanent, establint-se el Govern provisional al ministeri de la Guerra.

Així uns generals rellevaran els altres,

i mentre uns descansen els altres ballaran.

Jo portaré els noms dels membres del Directori a la signatura del rei a les vuit del vespre.

PRECAUCIONS AL PALAU

Com en dies anteriors, a la Plaça d'Orient s'havien adoptat grans precaucions.

A l'entrada del Palau Reial hi havia un escamot de la guàrdia civil. Forces de seguretat impedien que els curiosos s'apropessin al Palau Reial.

El director d'Ordre públic, don Carles Blanco, ha donat ordres als caps de les forces de seguretat que aconsegueixin el Palau Reial, que en cas que arribés alguna manifestació de simpatia al nou Govern, s'abstinguessin d'emprar la força.

EL GENERAL MARTINEZ ANIDO

Des d'ahir és a Madrid el general Martínez Anido.

Féu el viatge des de Sant Sebastià amb el Rei. Ningú, no obstant, l'adonà de la seva presència a l'estació del Nord, perquè no sortí del vago fins que el monarca, el Govern i les representacions oficials abandonaren l'Andanada.

A Capitania General, el general Martínez Anido ha estat interrogat pels periodistes.

Havia anat a conferenciar amb el capità general senyor Muñoz Cobos i el governador militar, duc de Tetuán.

—Per ara — ha exposat el senyor Martínez Anido — no els puc dir res.

Així ens ho dirà demà, des d'un edifici de la Porta del Sol.

—No sé, no sé — ha replicat el general, al mateix temps que dibuixava una significatiu somriure.

En aquest punt de la conversa, ha arribat a Capitania el general Arlegui. Aquest i el general Martínez Anido s'han abraçat, passant després a una dependència on han sostingut una llarga conferència.

EN SANCHEZ GUERRA

Precedent de Sant Sebastià, ha arribat a Madrid el senyor Sánchez Guerra.

Igualment que el comte de Romanones, s'ha mostrat molt reservat.

EL SALVAMENT DEL ESPANA

A un quart de dotze ha arribat al Palau un ajudant del ministre de Marina dimissionari, portador d'una carta per al rei, en la qual comunicava a don Alfons que continuaven els treballs per al salvament del cuirassat «Espana», i que havia baixat l'alçada dels metres per la part de popa i cinc per la de proa.

S'afegia a la carta que si el temps continuava com fins ara, a la tarda podria ésser volada la roca per a posar el vixell a flor d'aigua.

MANIFESTACIONS D'EN ROMANONES

Sant Sebastià. — El comte de Romanones, en passar per aquesta població dirigint-se a Madrid, manifestà que e saber, que el Rei era a Madrid creia que era el seu deure trobar-se en aquests moments on es troba el sobirà.

Creu que aquestes Corts poden donar-se per acabades, i afegeix que s'havia completat la seva profecia que neixerien molts i vivien amb vici i morien trágicament.

Seguí dient que el Govern que es formi seria exclusivament militar, a son parer, i que no en formaria part per tant, cap polític.

EL GENERAL PRIMO DE RIVERA A SARAGOSSA

Saragossa. — En l'express arribà, de pas cap a Madrid, el general Primo de Rivera, acompanyat del general Sanjurjo, que havia sortit a son encontre, a Casp.

A l'estació l'esperaven el general Palanca, alguns generals i tots els caps i oficials de la guarnició.

En entrar el tren, començaren a aplaudir totes les persones que es trobaven als andans.

El general Primo de Rivera baixà del tren i abraçà el general Palanca, donant-li les gràcies pel seu comportament i el de la guarnició de Saragossa.

Li manifestà que s'havia portat com si el general que manés hagués estat Palanca.

Afegeix que l'acte realitzat havia estat imposat per les circumstàncies.

Novament abraçà el general Palanca acompanyant-se de tots efusivament.

El tren marxà als crits de viva l'Exèrcit, visca Espanya i visca el general Primo de Rivera.

PERIODISTES FRANCESOS. — EL PARTIT SOCIAL POPULAR

Sant Sebastià. — Han arribat alguns periodistes francesos enviats pels rotòdics de París, creient que els esdevenços eren grous, per a informar-los de la frontera.

J. ESTEVA MARATA

Ronda Universitat, 7 - Barcelona

Material pedagògic modern — Mobiliari escolar

Representant exclusiu per a Espanya de

American Seating Co.

CHICAGO

Seients per a teatres, escoles, esglésies. — Els millors de tota Amèrica tenen mobiliari de la AMERICAN SEATING Co. i de

Ateliers Lemouzy (Gran premi de París 1922)

Els aparells més mèdics i els millors

Exposició del Moble - Stand 163 - Palau d'Art Modern

MANIFESTACIONS DE L'ALCALDE DE MADRID

L'alcalde, senyor Ruiz Jiménez ha manifestat que va arribar a Madrid el comte de Romanones, al qual havien sorprès els successos a Roat.

En aquesta situació — ha dit l'alcalde — el comte es va decidir a abandonar el tren a Irún, i va recórrer 200 quilòmetres a una velocitat vertiginosa fins al punt de resultar lesionat per efecte de la velocitat, aconseguint arribar a Irún vint minuts abans de la sortida de l'express.

En el mateix tren — ha afegit — han vingut En Sánchez Guerra i En Gasset.

Ha dit el senyor Ruiz Jiménez que ahir havia presentat la dimissió del seu càrrec, esperant que avui ho farien els deu primers tinent d'alcalde.

Es creu que l'Ajuntament dimitirà en ple.

Ha acabat dient: Com no penso continuar un moment més, m'acomio de vostès, perquè el diàleg no tindrà més que fer l'operació d'arquetip.

BAIXA DE L'EXERCIT

El Diari Oficial del ministre de la Guerra, publica avui una Relat d'Ordre signada pel general Aizpuru, disposant la baixa de l'exercit, a petició pròpia, del capità de cavalleria, don de Nájera.

ARTICLE D'EN ROMANONES

El «Diario Universal» d'aquesta nit publica un article escrit pel comte de Romanones, que ha arribat avui a Madrid, i que diu el següent:

«Davant el fet complet del triomf del moviment militar, els homes civils polítics han d'adoptar una actitud ben definida.

Al nostre entendre, aquesta ha d'ésser la de no crear en cap sentit dificultats a la nova situació.

No dubtem que el moviment triomfant s'inspira en els més purs ideals patriòtics, i sols pensant en això, es pot esperar d'aquells moviments el bé per a Espanya.

No s'ha, doncs, de fer malbé la tasca dels que vénen amb un programa de renovació política en tots els ordres, el primer postulat de la qual és anar contra els mateixos polítics no destorbant l'obra, però, de cap manera, cap polític civil ha d'establir nex. relació ni col·laboració amb ells.

Els militars han de governar, però sols, completament sols sense dificultats, però també sense ajut de cap polític.

BIBLIOTECA LITERARIA

Acaba de sortir:

J. Swift

Viatges de Gulliver

Trad. de J. Farran i Mayoral

Jacint Verdaguer

POESIES

Tria de Carles Riba

A punt de sortir:

Rudyard Kipling

Llibre de la Jungla

(II part)

Trad. de Maria Manent

M. Costa i Llobera

POESIES SELECTES

Per a l'estiu:

A. Manzoni

Els Promesos

Trad. de Maria Antònia Salvà

Hipofosfats Sant Jordi

De venda: Farmàcies i Centres d'específics

reforcen,
fan gana
isang nova

Els periodistes han visitat a don Víctor Pradera, el qual ha dit que el partit social popular ven el moviment amb simpatia, però no pot parlar de la posició que adoptarà el partit, perquè caldrà que es determini en una pròxima reunió.

Creia que la situació d'Espanya exigia un canvi de procediments i de conducta per a la defensa de la unitat nacional.

Aquest moviment — ha acabat dient — està inspirat en sentiments patriòtics, i el en l'esdevinidor es desenrotllarà pels mateixos viarany, pot portar la salvació d'Espanya.

EL DESPATX DELS MINISTERIS

Madrid, 15, 6'15 tarda.
El general Primo de Rivera ha rebut aquesta tarda els funcionaris dels antics dels diferents ministeris, que són els següents: Estat, senyor Espinosa; Gràcia i Justícia, senyor Alonso Martínez; Finances, senyor Llana; Foment, senyor Valenciano; Instrucció pública, senyor Pérez Niebla; Treball, senyor García Martín, encarregant-los del despatx corrent dels assumptes dels ministeris.
Els ha dit que aviat dictarà normes per al despatx.

L'OBERTURA DELS TRIBUNALS

Aquest matí, al saló de sessions del Senat, s'ha celebrat l'acte d'obertura dels tribunals, presidint en nom del ministre de Gràcia i Justícia, el president del Suprem, don Bonaventura Muñoz, que ha donat lectura al discurs del ministre sortint de Gràcia i Justícia.

DE VALENCIA

València. — Durant la proclamació de la Llei Marcial, només hi hagué incidents a la plaça d'Emili Castelar i davant del Govern civil.
En aquest lloc un individu donà un crit de Visca el governador civil i va rebre alguns cops.
A tres quarts de sis desfilà per davant la Capitania la força que havia baixat el ban.

La plaça estava plena de públic, i al qual ocasionà l'Exercit, el Rei i Espanya.

El capità general interí, senyor Gil Pol, ha dirigit un telegrama d'adhuc al Rei en nom de la guarnició.
Ha estat dirigit a la Majordomia del Palau, aquest telegrama:

«Identificats amb el procedir del governador militar d'aquesta plaça, reguem tremar a S. M. la nostra adhesió al manifest del capità general de Catalunya, per entendre que és la salvació de la Pàtria. — Signen el president de la Cambra Agrícola, Consell de Foment, Federació de Sindicats agraris i agricultors.»

El general Revilla, que actua de governador civil, va rebre ahir passada els periodistes i els manifestants en virtut d'ordres del capità general interí s'havia possessionat del Govern civil, i esperava de la premsa que acabava d'establir la premsa censura.

INTERESSANTS MANIFESTACIONS DEL MARQUES D'ESTELLA

Madrid, 15, 8'30 nit
La Correspondencia de España publica les següents manifestacions del general Primo de Rivera:

«El qui hagi llegit el meu manifest, coneix els propòsits del Directori.

Venim a fer una radical transformació, a arrencar d'arrel la vella política espanyola, d'acord amb els anhels populars.

Hi ha coses que han acabat a Espanya per sempre.

Quanta joia ha produït el nostre país!

A Barcelona ha estat una manifestació de comitè la que m'han tributat com jo mai havia rebut. Catalans significats, gents d'aquesta Barcelona que es diuen separatistes, lloquen els visques a Espanya més intensos i entusiastes que mai he sentit. «Si ho fas bé, no hi haurà separatisme, em cridaven. «Visca el Rei!», «Visca Espanya!».

Vinc cansat. He dormit cinc hores al sleeping, després de 72 de vetllar. Estic ronc, i em fa mal el braç dret de rebre abraçades i tomanies.

Le primeres hores han estat tumultuoses.

I contestant preguntes dels uns i dels altres, continué dient el marqués d'Estella:

«He vingut a Madrid a parlar en primer lloc amb el Rei.

En principi tinc plantejat el que s'ha de fer, però no en detalls.

Com se suposa, he començat el procediment amb el senyor Alba.

L'Alba ha estat la gota d'aigua, el motiu circumstancial que ens ha impulsat al moviment.

El règim polític d'Espanya, en continu decadència, ens fau pensar ja

en moltes ocasions en això; però al cas de don Santiago Alba impedia que les coses seguessin així un moment més.

Tenim nombroses denúncies i acusacions concretes contra l'esmentat senyor.

El senyor Alba ha signat contractes comercials en combinació amb elements capitalistes per al seu únic profit personal; ha onedit almadraves amb fins utilitaris, i se suposa fonamentadament que ha disposat de part dels nou milions de despeses secretes que es porten gastats aquest any al Marroc, essent així que en el passat exercici no es gastaren sinó 800 mil pessetes i un xic més.

I com que tots els presents s'han quedat sorpresos per tan fortes frases, no acostumades a publicar-se dins dels nostres costums públics passats, el marqués d'Estella ha continuat:

«La darrera crisi portà l'Alcalme fins l'últim grau quan es van veure clarament les intencions d'aquest ministre, al qual el general Primo de Rivera qualificava amb duríssim adjectiu, que eren les d'estendre el seu radi d'acció.

Culpable de ço que ha passat ha estat també el marqués d'Albuemas, del qual ningú podrà dir que sigui un pillastre digne de què se l'empressi, certament; però que amb la seva debilitat i la seva protecció al senyor Alba, no obstant les nostres reiterades observacions, no es despulla d'aquella debilitat que esterilitza la seva obra de Govern, i deixa que les coses corressin per tan funest viarany.

A Barcelona, senyors — continuà el general —, l'ambient era fatal: tots els industrials i comerciants que em simis llurs mateixos queixos contra el senyor Alba. «Es un lladre», «és un lladre», es sentia dir a tots.

Això no podia continuar, perquè a la seva vida política s'unia la seva conducta personal d'ostentació i d'escondol.

El senyor Alba està complicat en negocis de contraban.

Sobre la política passada, que cal definir-la així, passada — continuà dient —, una política que pertany a temps que ja no tornaran, jo considero que hi ha hagut homes honorables, però tots ells s'han vist envoltats en el dissortat règim.

Sabem, per exemple, d'En Sánchez Guerra, que és un home que viu amb una modestia estudiantil, però que en spot haver evitat als militars realitzar aquest acte tan violent, desagradable i forçat, si ell hagués fet les acusacions al Parlament o fora.

El senyor Villanueva, polític experimentat i envellit en aquelles lluites, parlà clarament en la darrera crisi. No tot era indiferent en el país davant les seves paraules. Heu's aquí també un home digne: el senyor Urzula, que viu fa alguns anys allunyat de la política, precisament pel seu esperit recte i la seva moralitat intachable. És el que s'oposà a la pensió de l'Infant, a la concessió d'11 milions per a una comarca damnificada i que anaven a ésser utilitzats amb fins polítics, i el que va combatre les reals ordres de la pirata de coure al Parlament.

—Què té vostè pensat sobre el funcionament del nou gabinet civil?

—Fins ara no hi ha sinó el Directori militar el qual estarà rema el Gabinet que s'està formant, el qual gabinet serà compost pels funcionaris més caracteritzats, més probos i experts de cada departament. Amb aquest Gabinet governarem; no sabem quant de temps; fins que anem sentint adhesions de gents capacitats

des per a regir els destins públics, a les mans del qual abandonarem el poder. I des de grups polítics professionals i ja coneguts.

—Ni el maurisme?

—Ni el maurisme. Si els maurins ens aplaudixen, està bé; però aquí un nou més de ciutadans que estan conformes amb el nostre procedir; però res més.

—Però la política no pot ésser extirpada d'un poble. Arrau del món són precisament polítics els que governen — ha dit un periodista.

—Evidentment, la política en el seu sentit abstracte subsistirà; però ço que es coneix a Espanya per política ha acabat. Res la podrà fer renéixer.

LA JURA DEL GENERAL PRIMO DE RIVERA. — CONSTITUCIÓ DEL DIRECTORI. — NOU ALT COMISSARI. — EL DESPATX DELS MINISTERIS

Madrid, 15, 9'15 nit
Fins a les vuit de la nit ha estat reunit al ministeri de la Guerra el general Primo de Rivera amb els altres generals que componien el Directori provisional.

A l'esmentada hora ha abandonat el seu despatx del ministeri de la Guerra, i en automòbil s'ha dirigit al Palau.

En entrar no ha fet el marqués d'Estella cap manifestació d'interès, limitant-se a dir que si alguna cosa havia de revelar, ho faria en sortir.

El general Primo de Rivera ha romàs al Palau fins prop les nou de la nit.

En sortir, i voltar-lo els periodistes, ha fet les següents manifestacions:

—He prestat jurament davant del Rei, com a cap de Govern, en la forma de costum, actuant de notari major del Reialme, el ministre sortint de Gràcia i Justícia, comte de López Muñoz.

Després, com a cap del Govern, he posat a a firma del Rei un Decret sobre constitució d'un Directori Militar; i això ho he proposat amb una raonada exposició, fonamentant-me en què venim a donar pas a una política nova i que no ens considerem suficientment capacitats per a l'exercici de determinades carteres i de cada carter concretament, i que volem que es restableixi molt aviat la normalitat de la vida constitucional.

Primerament he sotmès a la firma del Rei, la constitució del Directori, que el formaran un general de brigada per cada una de les regions militars i un contralmirall en nom de l'Armada.

Jo signaré amb S. M. com a únic cap del Govern, president del Directori.

I res més d'altre.

Substituïm en el càrrec d'Alt Comissari a don Lluís Sivela, nomenant per a l'esmentat càrrec, a don Lluís Aizpuru.

Admetem la dimissió del capità general de València, senyor Zabala, nomenant en son lloc el general Alvaréz del Manzano.

Altres Decrets els he portat en borrador i els he deixat al Rei, com a índex de coses estudiades, per a coneixement de S. M.

—I de sots-secretaris? Segueix el senyor Espinosa de los Monteros a Eilat?

—Ah! M'oblidava — ha contestat el general Primo de Rivera —. Com que no estic acostumat a donar informacions!

S'han signat tres Decrets encarregant el despatx dels assumptes dels ministeris d'Estat i Guerra als sots-secretaris d'aquests Departaments i del de Marina, al cap de l'Estat Major Central, don Antoni Boleda.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambles de Canaleles, 2-4

BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

Telèfons números...

(4530 A)

(4531 A)

(4532 A)

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, 18 núm.

Cristalleria, Pisa i Porcellana

Despatx i Vendes: Rda. Universitat, 8 Carrer Cortès, 413
Tel. 5510 A

Magatzems i Tallers: Carrer Cortès, 413
Tel. 517 H

Aquesta casa rep continuament, de les més importants del país i de l'estranger, les últimes novetats en Vixelles, Jocs de cafè, te, Servels cristall, Bomboneres, Majòliques, etc., etc.

Vixelles angleses
Mintons

Servels cristall
Baccarat
Val Sant Lambert
Badalona

Decoració de Vixelles: Pisa i Porcellana a gust del comprador, models novetat efectuat als seus

TALLERS DE DECORAT

Servels per a Restaurants, Cafès, Salnearis i Comunitats Religioses.

Expedicions a Provincies

Vendes a l'engròs i detall

6 - Ronda de la Universitat - 6

Capses de luxe

per a bodes i bateigs. Antiga Casa BARQUES, carrer de Sant Pau, 38.

Dr. Bremon

ha tornat a encarregar-se del despatx. RAIGS X. De cinc a dos quarts de set. — BRUCH, 46.

BORSA DE LA PROPIETAT

Mitjançant un petit dret d'inscripció facilita la compra venda de finques i solars, situats en el terme municipal de Barcelona. Per reglament i altres detalls d'aquest servei, dirigir-se de 5 a 7 a les oficines de la Borsa instal·lades a la Cambra Oficial de la Propietat, Gran Via Layetana, 43

El Dr. March

ha reobert la seva visita de nas, coll i orelles, Plaça Urquinaona, 10. De 3 a 5

Peritatges Industrials Batxillerat Comerç

Primera Ensenyança
Germans Maristes — Llíria, 38 i 58

Restaurant Martin

Rep les renomades Poulardes de Bresses et Poulet Reine.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 15 de setembre de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 755.8, 756.6, 757.2.

Termòmetre sec: 20.3, 25.1, 21.5.

Termòmetre humit: 15.6, 17.3, 17.7.

Humitat (centèsimes de saturació): 58, 46, 67.

Direcció del vent: NO. NNO. O.

Velocitat del vent en metres per segon: 5, 3, 2.

Estat del cel: Quasi serè. Q. tapat.

Classificació de núvols: C., C.Fr.K., AlSt.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 25.8; mínima, 17.1; mínima prop del sol: 14.2.

Oscil·lació termomètrica: 8.7.

Temperatura mitja: 21.4.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 7.9 mm.

Recorregut del vent en igual període: 117 km.

Observacions particulars: No-cap.

El director, E. Alcobé

Vanos Cardús Portaferrissa, 10.

Mossegades: Al carrer de la Diputació, un gos ha mossegat el noi Joan Montero Donade, causant-li una erosió al braç esquerre.

El nen de dos anys, Pere Belmonte Zaragoza, fou mossegat per un gos, ocasionant-li una ferida superficial a la cama dreta, de pronòstic reservat.

Al carrer d'Aragó, un gos mossegà el noi Bernabeu Latorre Noguera, de 10 anys, causant-li petites ferides a la regió escapular esquerra.

Al carrer de Mercader, un gos mossegà el noi Didac Lloreda Ortega, de 15 anys, causant-li escoriacions al braç dret.

Vixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Dues dones es barallaren al carrer de Barba i una d'elles resultà amb fortes erosions a l'ull esquerre, cara i coll.

JOIES VILANOVA Unió, 6.

Relació dels objectes trobats i depositats a la Majoria municipal: Una clauera amb una clau petita, quatre llavines i un candau. Una

clau de les anodines angleses. Una botzina, segons sembla, per a automòbil. Una ombrella, color violeta. Una cartera de pell color marro, contenint documents a nom de Josep Peña Fornas. Un moneder de pell negra, contenint un mocador amb inicials un bilet del Banc d'Espanya i metalletes. Una cadula personal, a nom de Francesc Armengol Panyella. Un fanal de llautó, segons sembla, per a automòbil. Documents a nom de Josep Mira Alonso. Una medalla, segons sembla, de plata. Una cistea de vimet, contenint objectes per a tocar.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

La mestressa d'un pis del carrer de Seneca fou agredida per un rellotger que li causà ferides a la mà dreta, colze esquerre, dit polzer, coll i pit (pronòstic reservat).

Casa BARNET

demà, dilluns

començarà

la grandiosa

liquidació

per canvi de raó social

618, Portal de l'Angel, 618

L'inspector de l'Arrendatària de Tabacs va fer un registre al domicili de Catarina de Galiana, trobant-hi 62 lliures de picadura del tabac havien marcat Josep Gener, i una caixa de cigars marca «La Oriental».

OEIL HOTEL-PARIS 7, Rue du Conservatoire, 7

Al centre de negocis i grans bulevards, algua calenta i freda, calefacció i telèfon privat a totes les cambres, i quarto de bany, cuina acurada. Pensió des de 35 francs. (Cambres des de 13). Es parla català.

Definitivament, des de demà estarà oberta al públic la Biblioteca del Poble, que sosté l'Associació de la Premsa Diària d'aquesta ciutat.

RUM BELLESA (a base de noguera). Tren la blancor al cabell, tornant-li el seu color primitiu, amb extraordinària perfecció. Es intensiu. Es l'ideal. Venda a les perfumeries.

El vinent dimecres, dia 19, a un quart de deu del vespre, en el Foment Martinenc (Provença, 587) se celebrarà una conferència sobre «Radiotelegrafia i Radiotelefonía», a càrrec del professor de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú, don Enric Calvet.

Durant la conferència, per mitjà d'un aparell de moderníssima construcció, farà escoltar a tot el públic i en alta veu les senyals pendulars de l'Observatori de París, a les 22 hores, i les transmissions oficials de l'hora, que envien a tot el món la Torre Eiffel, a les 22 hores i 45 minuts, i l'estació alemanya de Neuen, situada prop del mar del Nord, a les 24 hores.

ESCOLA BLANCA SELVA

Curs 1923-1924
Ensenyament musical de la Teoria del piano — Solfeig — Rítmica segons el mètode Jaques-Dalcroze

Mestres: GUILLERMO GARCIA I JOAN LLONGUERAS
Direcció artística general: Mlle. BLANCA SELVA

(de la Conservatori de Praga i Estrassburg, Schola Cantorum i Escola Normal de Música de París, qui revisarà personalment, durant el curs, el treball dels deixebles i atorgarà els corresponents diplomes. — Obertura dels cursos: primer d'octubre. — Per a inscripcions i detalls: Domus Artis, Passeig de Gràcia, 86, 3er.

Accidents: En voler desencallar el carro un carreter posà la mà entre la barana i la roda i es va causar una ferida per aixafament a la mà esquerra, de pronòstic reservat.

Treballant al pou del Metropolità de la plaça d'En Trilla, Rafael Elonche Cardona, li sortí la trencadeta espinal, pronòstic reservat.

En un carrer del carrer d'Escudellers Blancs, va caure casualment Pe-

re Dalmau Pujol, de 20 anys, i es contusionà el costat esquerre del trax, lleu.

Sucra Sastre i Marqués, especialista contra els cuocs i purga els nens.

Es troba lleugerament malalt a Sabadell, el nostre company En Joan Costa i Deu.

Demà és esperat de Palma de Mallorca, de passada cap a Madrid, el cap d'Estat Major Central, En Valeria Weyler.

L'autor dramàtic En Josep Amich «Amichatis», en retornar a aquesta capital, des de Badalona, on havia passat un dia d'esbarjo, tingué la desgràcia de caure amb tan mala sort, que es va trencar el peu dret.

El ferit fou portat a Badalona, i d'allí a aquesta capital amb una camilla, i amb totes les precaucions que el seu estat requeria.

L'«Amichatis» es trobava en estat greu i la nota facultativa diagnòstica cava un procés curatiu llarg i dolorós.

Desitgem un ràpid restabliment al pacient.

Des de demà dilluns, dia 17, el servei del Ferrocarril Funicular del Tibidabo, serà fins les dotze de la nit.

Passant pel carrer de Wad-Ras, davant del de Catalunya, va caure casualment Filomena Montoliu Salvat, de 61 anys, i es causà una ferida lleu contusa al temporal dret.

Mossegades:

Un gos que anava lligat al carro número 21.442, mossegà a Rosa Conforta Martínez, de 32 anys, fent-li una ferida al braç esquerre, de pronòstic reservat.

Al carrer de Santa Tecla, de Gràcia, un gos mossegà a Joana Figuerola Corega, de set anys, causant-li una ferida a la cama esquerra de pronòstic reservat.

Baralles:

Joan Rodríguez Ribas, de 27 anys, i Vicens García Beneceras, de 45 anys, es barallaren al carrer de Sant Jeroni, i el primer en sortí amb erosions lleus a la cara.

Dues veïnes d'una mateixa casa del carrer d'Alcolea (Hostafranca), en trobar-se a l'escala s'havien barallat, i la Francisca Bofarull li ha fet una ferida lleu, contusa retroauricular i erosions a la cara.

Accidents:

L'empleat de l'Empresa de Pomes Fúnebres, Joan Corominas, de 64 anys, va caure casualment a la casa número 4, de la Rambla dels Estudis, i restà mort allí mateix.

Treballant de lampista al crater de Béjar, va caure i es va causar diverses erosions i commoció cerebral, Vicens Bellido, de 20 anys.

En un taller del carrer del Triomf (Poble Nou), l'aprentís Vicens Arcas Juan, de 14 anys, s'aixafà el dit índex de la mà dreta, amb arriscament d'ungla i probable fractura de l'última falanx, de pronòstic reservat.

En una fàbrica d'aiguacut i adobs de la barriada de l'Hipòdrom, Felip Turrado Escudero, de 23 anys, es causà una ferida lleu incisa contusa, al front.

HÈRNIA

Aparell giratori graduable NOTTON (patentat). De gran precisió per a la contenció permanent de totes les hèrnies i curació radical en nens i casos recents en adults. Sense acció ni ressors molestos i perjudicials. De pilotes multiformes de goma, aigua, impermeables i rentables. Invisible i lleuger. Per la seva flexibilitat permet tots els exercicis, esports i els treballs més pesats. Les més altes recompenses a les Exposicions de París 1918 i Barcelona 1921. Institut de Hematologia i Ortopèdia, Ronda de la Universitat, n.º 7, Barcelona.

Vida religiosa

Avui: Sants Corneli, papa; Ciprià, bisbe, i Santa Sebastians. — Demà: La Impressió de les Llagues de Sant Francesc d'Assís.

Quaranta hores: Avui, a l'església de Religioses Arrepentides. Hores d'exposició: De dos quarts de nou del matí a dos quarts de set de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Dominica XVII després de Pentecostès, color morat. — La de demà: La Impressió de les Llagues de Sant Francesc d'Assís, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Carme, a les Jerònimes, a Santa Anna, o a Santa Maria del Mar. — Demà, Nostra Dona dels Desemparats, al Pi, o a Sant Agustí.

Adoració nocturna: Avui, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Verge del Carme a la seva capella, Escorial, 122 (Gràcia). — Demà, Torn de Nostra Dona del Sagrat Cor de Jesús, a la mateixa capella.

— Evangeli del diumenge XVI després de Pentecostès: (Sant Lluç, XIV, 1-11). En aquest temps: Entrant Jesús, un dissabte, a casa d'un Príncep dels Fariseus a menjar-hi, els estaven observant. I veu aquí que es trobava davant seu un home hidroptic. I present Jesús la paraula, es dirigí als doctors de la llei i als Fariseus, dient: «És l'he curat en dissabte?» I ells guardaren silenci. Mes Ell, prenent aquell home per la mà, va curar-lo i el despedí. I dirigint-se a ells, digué: «Qui de vós té un fill que és o el seu bou cau en un pou, en dia de dissabte, no el treuà tot seguit? I si això no saben que respondre-li. Mes no teniu com els convidats escollien els primers llocs de la taula, els dirigí aquesta paràbola, dient: «Quan sies per algun convidat a l'honor, no t'assentis en el primer seïl, no sies que aquell hagi convidat una persona de més consideració que tu, i el qui t'ha convidat a tu i a ell, vinga i et diga: — «Seixat el lloc — i allavors tu, avergonyit, començaràs a ocupar l'últim seïl. Mes quan sies convidat, ves a posar-te a l'últim lloc, de manera que quan vinga el qui t'ha convidat, et digui: — «Amic, fe'te més amunt. — Allavors t'hauràs honor en presència de tots els convidats, perquè qui s'eleva, serà humiliat; i qui s'humilia serà exaltat».

— Parròquia dels Sants Just i Pastor. — Demà, dia 17, durant la missa de dos quarts de vuit, començarà el Setmanari a la Verge dels Dolors, amb que l'Associació del Via Crucis d'aquesta parròquia homenatja a la seva excel·lent Patrona, contínuant tots els altres dies, a la mateixa hora, fins el dia de l'acabament, que serà el dia de la celebració de la festa.

— La Reial i Il·lustre Arxiconfraria de Nostra Dona dels Dolors, tributà a la seva assistència a Mare i Patrona, l'anual festa que, al present any, a la capella de Nostra Dona dels Dolors, a l'església del Bonaventura.

Avui, diumenge, dia en que l'Església recorda aquell portentós fet que portà al més un bàlsam de consol amb la fundació i pagament dels Servents de Maria, amb major esplendor potser, que en anys anteriors, se celebrà a les vuit del matí, Comunió general, precedida de missa i predicà, que farà un reverent pare mercedari. A les deu, ofici solemne, acompanyat de gran orquestra, per la capella del Bonaventura, peneigant el portentós descens de la Reina dels Màrtirs el reverent P. Riu d'Ignúalada. A dos quarts de set de la tarda es celebrarà la Corona de l'herosa amb música, s'acabà amb el patètic «Stabat Mater», i acabant el Setmanari amb besaman a la Verge.

— Jubileu. — Per concessió del Papa Lleó XIII concedí «toties quoties» en aquesta església del Bonaventura la tercera dominica de setembre, o sia la festa dels Dolors gloriosos de Nostra Dona.

— Parròquia de Santa Madrona. — Avui, misses cada hora. A les set, últim dia de la Novena en honor de la Verge de Montserrat. A les deu, missa solemne en honor dels Dolors gloriosos de Maria, a càrrec de la Pia-Unit. A les onze, funció mensual de la Confraria del Carme. A dos quarts de dotze, Corona Dolorosa. A les dotze i a dos quarts d'una, plàtiques doctrinals.

A les tres de la tarda, encensament del Catecisme per als nens i noies de la parròquia. A les cinc, Rosari i funció dels Dolors de Maria Santíssima i s'ermó.

Dimecres, dia 19. — A les set, missa i funció mensual en honor a Sant Josep. Dissabte, dia 22. — A les set, començarà la Novena en honor de la Mare de Déu de la Mercè, amb missa al seu propi altar i exercicis de la Novena.

— Solemnes cultes que dedicaran a la Reial Mare i Fundadora, amb motiu de la seva festa, les Religioses Mercedàries de Sant Cerveri, juntament amb l'«Eclatit».

Avui. — A les sis de la tarda, es començarà la Novena preparatòria, que consistirà en Trisagis Maria cantats, exercicis de la Novena, cant i s'ermó, acabant amb la Sabre i besaman.

Queda encarregat dels sermons de tots els dies de la Novena el Rnd. Dr. En Josep Montagut.

Dia 23. — Abans de la Novena, la Comunitat cantarà solemnes Completès.

Dia 24. — Festivitat de Nostra Santíssima Mare de la Mercè. A les set, missa de Comunitat. A les vuit, missa de Comunió general pel Rnd. P. Lluís Brates, S. J. A les deu, missa solemne, amb s'ermó, que farà el mateix orador sagrat de la Novena.

Dia 25. — A les set, solemne ofici funeal en sufragi de les ànimes difuntes. Després de cada una de les misses del dia 25, es donarà l'absolució general.

En l'anyor bisbe de la diòcesi comendat als solemnes cultes d'aquesta Novena.

— Parròquia de Sant Agustí. — Avui es diran misses com de costum. A les vuit, missa de Comunió general amb plàtica de l'apostolat de l'Oració. A les deu, missa cantada. A les dotze, missa i punt doctrinal.

A les sis de la tarda, exposició de S. D. M., Rosari, Trisagis, s'ermó pel Rnd. Dr. Ramon Mirer i reserva.

La mort d'En Buxareu

Els funerals

Ahí al matí tingueren lloc a l'església dels Sants Just i Pastor, els funerals en sufragi de l'ànima del que fou el nostre company tan estimat. En Pere Buxareu (A. C. S.).

Han acudit al temple la família, nombrosos amics i els companys de LA VEU DE CATALUNYA, tots els quals han volgut tributar una oració a la seva recordança.

A tots els que han assistit al plebiscit dels acte els retem el testimoni de la nostra gratitud.

LES TERRES CATALANES

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

La situació

El governador civil i militar, senyor Pascual Gràcia, ha manifestat que estava satisfet del comportament dels ciutadans en general, i que el seu propòsit de no ocupar molèsties a ningú, i que rebrà amb gust totes les indicacions que se li facin, sobre assumptes vius dels ajuntaments que es trobin obstaculitzats per influències polítiques anteriors al nou règim i tinguin finalitats benèfiques als interessos del comú.

Concurs de bestiar

Diumenge vinent, organitzat per la Mancomunitat de Catalunya, es celebrarà a Olot un concurs de bestiar porquí, el qual sembla que serà un èxit.

Altres noves

Des de dilluns que vé, les hores de despatx a les oficines de l'Ajuntament seran de nou a una del matí i de sis a vuit de la tarda.

Aquesta tarda ha marxat l'ex-governador civil Lueje, de trista memòria.

De Figueres, de Port-Bou i d'altres indrets de les comarques, començava a ploure abundantment, res d'important. Els agricultors s'han hagut de lamentar res d'anormal.

TARRAGONA

(Conferència de les 9:30 de la nit)

La censura prèvia

El governador ha cridat aquest matí els directors dels setmanaris, notificant-los l'establiment de la censura prèvia. El primer censurat ha estat «La Veu de Tarragona».

A la tarda ha cridat els directors dels diaris, dient-los que li portessin les galeries per tal de llegir-les abans d'esser publicades.

Moviment al Port

Al Port es treballa com no es feia de bastant temps ençà, embarcant-se bones quantitats de vi per exportar a França, degut a les noves del Migdia, les quals diuen que la collita d'enguany és bastant fluixa.

A causa d'això, els vins de baixa graduació es cotitzen de vuit a nou reals la càrrega, i les misteles s'han pujat d'un real, també per càrrega.

Visites

Aquest matí han visitat el general governador civil un bon nombre de forces vives de la ciutat, autoritats, empleats de Finances, de Duanes, d'Obres públiques, etc.

Sortida

Divendres vinent se n'anirà cap a Mallorca, junt amb la seva família, el que fou fins ara governador civil En Josep Feliu.

En acomiadar-lo s'ha fet constar, com és de justícia, que ha estat un dels governadors que ha deixat un bon record, per la seva gestió i per les fràncas amistats particulars que havia sabut captar-se.

Un que no hi era

Després d'uns quants dies de llicència, ha tornat a pendre possessió de l'alcaldia de R. O. el senyor Mulleras, la qual cosa ve éssent objecte de xibris i animats comentaris, ja que aquest senyor és considerat com un alcalde albi.

El comentari que ha fet més forrola és el que diu que el senyor Mulleras no s'ha assabentat de res del succés, puix ell mateix es vanta de no fer cap cas del que diu la premsa.

Altres noves

A entrada de foc ha començat de ploure, desenrotllant-se una forta tempesta elèctrica, sense que per ara se sapiga que hi hagi cap desgràcia personal.

El Sindicat Agrícola de Barberà, demà celebrarà una assemblea general per tal de donar compte de les operacions realitzades durant l'any i de tractar de l'amortització de l'emprestt fet al Banc de Valls.

El mateix Sindicat ha venut 5.000 càrregues de vi a vuit reals per grau i càrrega, posat a l'estació de Montblanc.

De l'aiguat de Vilanova i Geltrú

Ens escriu el nostre corresponent a Vilanova:

De la primera impressió que ahir en donarem, hom ja es pot fer càrrec de la magnitud del desastre esdevingut en aquesta població, per efecte de l'aiguat, que durant prop de dues hores s'hi abocà.

Serien prop de les vuit de la nit del dijous, quan un xafec d'aigua envai tota la població, i ben prompte foren insuficients tots els desguassos oberts en diferents indrets de la vila; però, com que tots van a fer cap al «Torrent de la Pastera», que és com una clavaguera general, que va de dalt a baix de la població, i de temps que ja es deia que estava obstruïda i plena de runa i brossa, no podent engolir tanta quantitat d'aigua, tot d'un cop s'esbotzà el torrent, de primer en un tram d'uns 50 metres, tres comprès, afortunadament, entre els carrers de Santa Eulàdia i de la Salut, que no hi ha cases que hi tinguin entrada, després s'esbotzà en altres indrets, i l'aigua, desbocada, anava entrant a les cases de les travessies immediates al torrent.

Per tot arreu se sentien veus demanant socors; mes, entretant, l'aigua, en quantitat esparveradora, anava avall i envaia la plaça de l'estació, negava tots els jardins de la Biblioteca Museu Balaguer, i, finalment, saltant dintre l'estació del carril, negava els molls i vies per a fer cap dintre la fàbrica del gas, que és a l'alçada d'un pis més fonda que el nivell del carrer, i precipitant-se dintre dels forns — que encara estan baixos — ho negava tot, i trabocant les calderes i omplint canonades, deixava tota la vila a les fosques,

car la llum elèctrica també estava apagada.

Moments esferidors aquells; tota la població a les fosques, el perill en totes les cases frontereres al torrent i algunes de la platja, on dessembocà, i les que manquen aterrar per a la prolongació definitiva de la Rambla de Pinell, se sentien xiulets d'alarma arreu, demanant auxili.

En les cases baixes, conegudes pels «Set Pecals Mòrtals», la gent, astorada, fugia com podia per terrats i finestres, com podia, donant crits i planys; les bèsties, uolant perquè s'ofegaven i no podien sortir, algunes parets s'esfondraven. Un pobre establert, el dissortat Agustí Montaner, la vell, de l'Agència Baró, torbant-se un moment per a desfermar el gos, l'onada li barrà el pas i l'ofegà. Avui d'han enterrat (A. C. S.).

En mig d'aquesta confusió, anava cap a l'estació la tartana de la Fonda del Carril, portant un viatjant per al tren correu de València, ignorant el perill i a les fosques, com havem dit, passaren pel torrent i es van estimar. El viatjant no s'ha trobat; el carreter, nedant, amb esperit ferm, sortí a la mar. La tartana i la cavalleria avui s'han trobat empotrats prop de la platja.

Mentre això anava dient i auxiliant les cases que es negaven, començaren de demanar auxili de l'estació del carril. Una topada de trens! Un tren de mercaderies s'ha tirat al damunt del correu de València.

Sembla que trobant-se els molls negats, no donaren entrada al dit tren, i trencant-se els pals de telèfons i telegrafs, incommuniats completament i a les fosques, sortí de Sitges el repetit mercaderies, i es

precipità damunt del correu esmentat, a l'estació mateixa, sota el pont de Sant Cristòfol.

Es demanaven metges i atxes de vent i auxili, fos com fos. Continuava plovent d'allò més fort i no es podia anar pel món. L'ansia es duplicava, car en l'esmentat correu valencià acostumen a venir els vilanovins reraçagats que no han pogut acabar la tasca a Barcelona, per a venir amb els especials o lleugers, i els empleats de l'estació només deien que hi havia moltes víctimes. Hom acudí amb gran nombre d'atxes de vent, i després de grans treballs es comprovà la mort de l'oficial de Correus del cotxe ambulància, greument ferit un guarda civil i altres molts contusos. Pot considerar-se les dificultats d'auxiliar en aital lloc i circumstàncies.

Tota la nit ha estat una tragèdia continuada. Els crits es repetien, i de tots indrets, i els xiulets, amb insistència, denotaven que no s'havia acabat el perill.

El despertar d'avui ha estat horros. Tota la vila s'ha precipitat als llocs més perjudicats que, després de les cases voreres al repetit torrent, ha estat l'estació i material del tren, però de manera inanerable la fàbrica del gas. S'ha agomolat tota la quantitat d'aigua que no podia engolir el torrent dintre l'esmentada fàbrica, donant temps just per a fugir els obrers que feien el torn de nit, rebentant totes les portes i emplantant-se en menys de deu minuts tota la fàbrica, pous i fossos, apagant els forns i convertint-ho en un munt, informe de desferres de tota mena de dintre mateix de la fàbrica i de ço que portava el corrent.

LLEYDA

(Conferència de les 9:45 de la nit)

Dimissió

Avui ha presentat la dimissió al governador militar, l'alcaldé senyor Ricard Palacin. Encara no se sap si la hi ha acceptada.

Sessió de l'Ajuntament

A la sessió de l'Ajuntament de divendres, es va presentar una proposició, per la majoria, adherint-se al moviment militar. Fou aprovada per unanimitat, exceptuant l'alcaldé.

La majoria va posar-se a la disposició del governador militar.

Altres noves

S'efectuà a Lleyda una jornada ramadera, organitzada per la Junta regional de ramaders del Regne, i amb la col·laboració del Consell Provincial de Foment i de la Cambra Agrícola.

L'acte va començar amb la projecció d'una pel·lícula, reproduint el concurs i exposició de raniaderia als quals tingueren lloc a Madrid, l'any passat.

Seguidament ha donat una conferència En Salvador Castelló, director de l'Escola d'Avicultura d'Arenys de Mar. La nombrosa concurrència aplaudí molt al conferenciant.

Demà, al camp d'esports, lluitaran dos equips lleydats: l'Atletic i el Catalonia. I el camp de la Penya Salvat: el Gràcia, de Barcelona, i l'equip de la Penya.

Basta dir — i els que coneixen els indrets se'n faran creus — que l'ala-escriptori de la Cooperativa Agrícola, situada a la plaça del Pou, s'ha trobat dintre una carbonera. Diferents objectes del baster de l'esmentada plaça dintre també de les dependències de la fàbrica.

Es impossible calcular els danys materials, que dient-ho d'una manera del per alt, o es pagaria amb un milió i mig de pessetes, per no dir dos milions.

La repetida fàbrica de gas, es pot dir que ha quedat inservible i per a posar-la en condicions de poder donar una mica de llum, ja serà prou que pugui ésser per a dintre un parell de mesos, i del tot, tal vegada fins a primers d'any.

Tots els industrials i comerciants que tenen magatzems prop del torrent, ho han perdut tot.

Quatre vaques, l'alfal que estava escampat per la plaça de l'estació, els pous d'oli i altres mercaderies de preu. A la Cooperativa i al baster Navarro, tots se'ls ho ha emportat. En fi, que de gallines, porcs i per a no enumerar que tampoc ho podem donar ni aproximar, una barbanitat de mils pessetes de mercaderies, la reconstrucció de la fàbrica del gas i la total coberta del torrent.

Ara ens diuen que manca una dona i una criatura: suposen que la primera haurà caigut en algun dels forats del torrent esfondrat, i que la criatura les aigües se l'hauran enduta.

Es qüestió de molts dies el total arranjament del que s'ha fet malbé i el dol serà irreparable per Vilanova, en una nit tan tràgica, que únicament els vells recorden una cosa semblant, semblant només, que fja de nins ho sentirem a dir, posant-ho per damunt de tota comparació, mai com l'aiguat de Santa Tecla — farà uns cinquanta anys — doncs, diu que el d'ara no té punt de comparació en desgràcies ni en proporcions, ni magnitud. Es clar que cal deplorar aquestes víctimes (Q. A. C. S.), però també havem de reconèixer que d'esdevenir una hora més tard, només, faria basarda la mortaldat que hauria ocasionat, perquè ja tot-hom hauria estat a dormir i si els esfondraments haguessin estat davant de les cases que tenen l'entrada pel torrent. Justament i providencialment han estat en trossos inhabitats.

Les autoritats han dictat i pres les mesures pertinents per a evitar més desgràcies, prevenint els llocs de perill, que són molts, car, per efecte de les aigües entretingudes en llocs subterranis, amenaçaven els fonaments com també en demanar als veïns que treguin llum a fora i altres disposicions d'ordre.

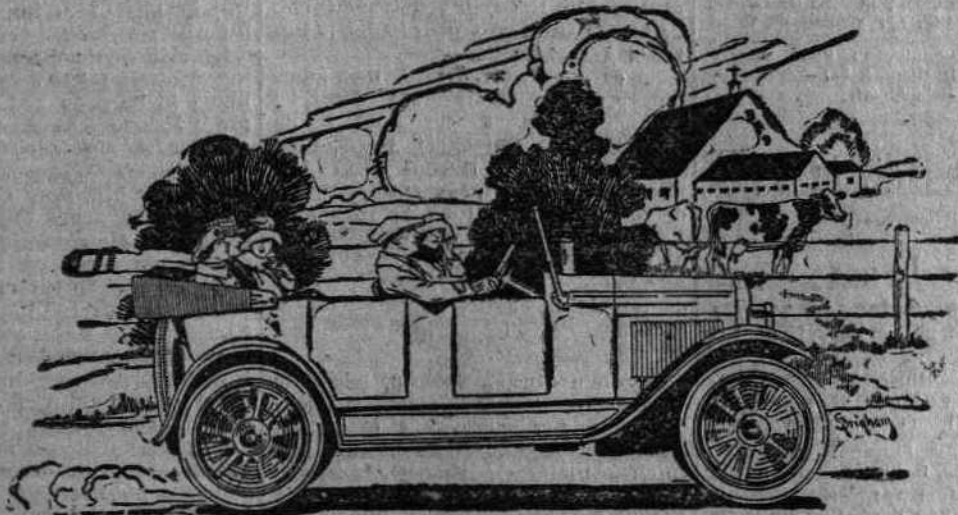
Ara, ja tornen a estar arranjades les comunicacions amb Barcelona, després d'algunes hores que estiguérem del tot incommuniats.

QUIN AUTOMOBIL TROBA-
REU QUE COMPETEIXI AMB

Més d'un quart de milió de cotxes Chevrolet han estat produïts i venuts en el primer semestre de 1923.

Aquesta grandiosa quantitat ha estat necessària per a correspondre a la comanda mundial d'un cotxe econòmic, ràpid, segur, reunint la més àmplia especificació de qualitat i presentació a un preu fins ara no aconseguit.

7350 Ptes.

AUTO AMERICAN SALON

PASSEIG DE GRACIA, 100

BARCELONA

Exposició del moble de Barcelona

Visiteu el stand de la **Orfebreria Christofle & C.** 56, rue de Bondy, París

Serveis complets per a hotels, restaurants, cafès, societats de recreo, companyies de navegació, etc., etc., en metall dur platejat

Demanen catàlegs i mostres a l'agent general a Espanya:

D. TH. BAILAC, Llúria, 86 i 88, Barcelona - Telèfon 1042 G.

Municipi

FELICITACIÓ

El senyor alcalde ha rebut una atenta carta del de Madrid felicitant-lo per haver inaugurat l'Exposició Internacional del Moble, i manifestant que en atenció a fer molts pocs dies que ha tornat a posar-se al carrer i que la resolució de diversos assumptes requereixen la seva atenció a Madrid, s'ha vist impossibilitat d'assistir a aquell acte.

ACORDS I MOCIONS DE FOMENT

La Comissió de Foment ha acordat: Treure a concurs la instal·lació de plafons anunciadors als pals de la il·luminació pública per gas i electricitat de diverses vies.

Designar el senyor Anglada (E.) perquè representi l'Ajuntament en la Junta de la Mina de Casa Mantega.

Proposar a l'Ajuntament el nomenament de don Artur Riu Ribes per a una vacant d'ajudant pràctic de jardineria, de conformitat amb el fall del Tribunal que va resoldre el concurs.

Foren pretes en consideració les següents mocions:

Del senyor Tusell: perquè es procedeixi al trasllat de la font que existeix davant la casa núm. 20 del carrer de Cabrinetti (Sans), al davant de la del núm. 21 del dit carrer.

Del senyor Anglada: perquè es formuli el corresponent pressupost per a l'empedrament del carrer de Lamotte, entre el de Sant Roc i Hostafranca.

Del senyor Matons: perquè es destinin 50 peces a la reparació de l'urbanisme subterrani existent al començament del Passeig de Gècia, lloc conegut pels Jardins.

RELLAVISSADES AL CEMENTIRI

Havent-se produït al Cementiri del S. O. un nou esllavissament de terres que per la seva gran importància ha arribat inclús a descalçar els terrenys que s'assemblaven diversos nínxols fa anys construïts, s'ha efectuat una inspecció pel director general dels Serveis tècnics municipals senyor Cabestany i l'arquitecte encarregat de les obres de Cementiris senyor Domingo, de la qual es dedueix que per les precaucions preses per dita facultat no ha produït el dit esllavissament cap efecte sobre les obres construïdes, sense poder perjudicar, però, que el descuit en aturar el mal no pugui produir-lo en forma lamentable i en termini peremptori.

Així mateix i veient que ja fa algun temps que falten nínxols tant per llogar com per a vendre, pel qual motiu quedaren de moment insepulcres alguns cadàvers, han proposat a l'Alcalde que disposi la prompta construcció dels ja en projecte.

Una de les causes de la dita falta de nínxols, ultra l'augment de població i retràs que han sofert les obres per la quasi contínua anormalitat en el treball, és molt especialment el fet que cada any disminueixen considerablement les sepultures a la fossa comú. En demostració d'aquest detall es recorda que l'any 1913 foren quasi 8.000 les efectuades al dit lloc, quan l'any passat han estat tan sols uns 6.000, malgrat que la població durant els dits anys ha augmentat en uns 100.000 ànimes.

VISITES

Ha complimentat al senyor alcalde el consell suplent de França, M. Alfred L'Homme.

També l'ha visitat una representació de la Premsa diària per a invitar-lo al festival que ha organitzat per a demà a Montjuich.

L'ASPALTAT DE LA GRANVIA

Des de dilluns vinent continuaran les obres de l'aspaltat del pas central de la Granvia, quedant, per tant, prohibit que circuli pel dit passeig tota classe de vehicles, els quals hauran de passar pels extrems laterals.

Es fa avinent, no obstant, que els vehicles de pes lleuger, per no sofrir els inconvenients de l'aglomeració, poden passar pel carrer de Sepúlveda i sortir a la Granvia pel carrer d'Urgell i continuar des d'aquest lloc pel pas central.

EXCUSES

El senyor alcalde ha rebut una atenta carta del director del Museu Nacional d'Art Modern, don Marià Benlliure, manifestant que per tenir pendents de terminació uns treballs d'urgència, s'ha vist impossibilitat d'assistir a l'acte inaugural de l'Exposició del Moble, anunciant, no obstant, una visita abans de clausurar la dita manifestació d'Art.

També ha rebut carta del director general de Duanes, excusant la seva assistència a l'important acte per privar-l'en necessitat del servei que l'obliguen a acompanyar el ministre a Sant Sebastià.

ASSISTÈNCIA MÈDICA

Serveis prestats durant el mes d'agost per l'Institut Municipal de Beneficència:

Als 75 Dispensaris mèdic-quirúrgics. — Ferits auxiliats, 1.000; operacions practicades, 245; visites gratuïtes als estatsges, 8.419; visites urgents a domicili, 189; reconeixements a persones, 596; reconeixements a persones alienades, 23; certificacions i informes, 724; auxilis a alcoholitzats, 47; vacunacions, 606; diversos serveis, 234. Als Dispensaris d'especialitats. — Oftalmologia: visites practicades, 2.464; operacions, 51; Otorino-laringologia: visites practicades, 916; operacions, 16; Vics urinàries: visites practicades, 1.334; operacions, 24; Puericultura: nois visitats, 147; vacunacions,

EL NEN

JOAN GALLARDA I LAIRISA

ha mort a l'edat de 7 anys

havent rebut els Auxilis Espirituals i la Benedicció Apostòlica
(A. O. S.)

Els seus afligits pares Joan i Rosa, germà Josep, oncles Josep Lairisa i Josep Bardolet, ties Maria Gallarda i Isabel Boi, cosines i parents tots, en assabentar als amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els preguen una oració i se serveixin assistir a la casa mortuòria, carrer de l'Ajuntament, 7, demà, dilluns, dia 17, a les deu en punt del matí, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial on se celebrà l'Ofici d'Àngels, i a la darrera estada (cementiri de Sant Andreu), pels quals favors els quedaran reconeguts Barcelona (Sant Andreu), 16 de setembre de 1923

Es dispensa a les senyores l'acompanyament a l'enterrament, acompanyant l'assistència a l'Ofici d'Àngels

LA NENA

Montserrat Bertrand i Mas

pujà al cel el dia 14 del corrent mes, als 20 mesos d'edat

Els qui la ploren, pares Francesc i Carme, germanets Carme, Francesc i Maria, avis paterns Francesc Bertrand i Rosalia Cavaller, oncles, cosins i parents tots i les cases **F. Bertrand, S. A. i Pere Simón**, notifiquen als amics i coneguts tan trista nova

Ciutat, Setembre 1923

Problemes de la Llar

El rellogat

Melura de les ciutats és aquesta fàcia cívica que cal evitar, i, si fos possible, extingir: «El rellogat».

No voldríem, amb això, assenyalar com un estigma el pobre, el baldat, el vell, el dissortat... els quals, sense cap culpa seva s'acullen, per a viure, a l'únic sopluig que els dona escalf, un sostre rellogat. La necessitat no té lleis i la pobresa sempre serà, entre pobles cristians, digna dels majors respectes i consideracions.

Però el rellogat, en general, és un

ésser que, en el pecat de deixar la terra, passa per la dura penitència de no trobar, ni en vida ni en mort, «un pam de terra ferma i pròpia». Aquesta malura dels rellogats no és dona, generalment, al camp, ni a muntanya. És un cas endèmic de les grans poblacions, i terriblement epidèmic de les grans metròpolis industrials i mercantils.

No es pot eviar. De les més apartades regions, travessant terres i mars, acuden a les ciutats de gran renom— Barcelona, París, Londres, Nova York, Buenos Aires, Havana, etc., etc.— gent emigrada, en cerca de fortuna. I en les primeres i rudes emestides per a adaptar-se al nou medi, els emigrants, si poden escapar a la fam i la misèria, no els és possible eludir aquesta forma rudimentària d'habitatge barata. Ésser rellogats!

Ja són a dins, a sopluig, barrejats amb altres, que ardidament malden, com ells, per guanyar-se el pa de cada dia. Alguns, pocs, faren fortuna; la majoria patiran llarg temps, inexorablement, la pena imposada per la natura als qui abandonen la terra.

Car hi ha dos divors que sempre es paguen cars. El divorec «de l'home i la dona», en la família, i el di-

vorci «de l'home i la terra», en la societat. En el primer cas, l'home és un arbre mig parit; en el segon, un arbre trasplantat. Al divorci li manca quelcom al cor. A l'ex-patriat, la terra no se li arrapa bé als peus. Tant en l'un cas com en l'altre, la llar es fa impossible o molt difícil.

Es clar que no tota, ni potser la majoria—perquè en el fons del cor humà hi ha prou virtut per a triomfar del dolor i la misèria, aduït en els medis més difícils—però molts dels rellogats, sense pàtria, sense llar, sense interessos en la terra que els agranta, sense lligams en la societat que els sosté; desorientats, en plena indigència, disminuïts els sentiments religiosos per la immoralitat de la promiscuitat de vida i les idees dissolvents dels baixos fons; sense amor, sense temor, amb tenebres al cap, amb odi al cor, amb set a l'ànima, recreats d'esperit per mil concupiscències senten rebote ànima endins la blasfèmia, i troben fàcilment, a tret de dits, la bomba o una estel! En les seves mans malaltes, inadaptades, cegues, l'arma civil del «vot» branda com una espasa, o fereix, traïdor, com un punyal, al cor mateix de la ciutat!

Ivon L'ESCOLP

Musicals

Els distingits concertistes En Gabriel Rodó i En Joan Sunyé, que tant brillantment han acabat l'any estudis a l'Escola Municipal de Música, donaran un interessant recital de violoncel i piano a l'Orfeó Gracienc, el diumenge vinent, dia 23, a la tarda. Aquest concert, que anirà dedicat als socis de l'entitat organitzadora, serà com a inaugural d'una sèrie d'actes que per la propera temporada té preparats l'esmentat Orfeó.

L'Orfeó Gracienc fa avinent a quantes persones pugui interessar, que des de la present data queda oberta la inscripció per ingressar com a cantaire del mateix; essent gratuïtes les classes de solfeig, teoria musical i conjunt vocal que es donen en les seves tres seccions de senyoretas, nois i homes. Per més detalls dirigir-se a l'estatge social de l'entitat, Astúries, 83, on de quatre a vuit de la tarda i de deu a dotze de la nit, els hi seran facilitats.

Dietari històric

16 setembre de 1714

FELIP V DECRETA LA OLAUSURA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA I EL TRASLLAT DE LES SEVES ENSENYANCES A CERVERA

Una de les primeres disposicions preses pel rei Borbònic, fou la que tancava l'Estudi general de la nostra ciutat, al qual seguí el de les altres Universitats de la terra catalana, establint només la nova de Cervera.

S'ha fet observar que el borrador del decret, conservat encara, feia menta de la disposició en aquests termes: «La tenaz resistencia de los catalanes contra la debida sujeción a mi legitimo dominio que desconocí su perfidia, en que se inducieren muchos sujetos notables de las Universidades Literarias de aquel país, provocó mi justicia y obligó mi providencia a mandar se cerrasen las Universidades, que eran fomento de maldades, quando debian serlo de virtudes».

El mateix rei féu esmentar aquest concepte, que en el decret apareix així: «Por cuanta las turbaciones políticas del Principado de Cataluña obligaron mi providencia a mandar se cerrasen todas sus Universidades, por haber los que concurrían en ellas fomentado muchas inquietudes».

Com es veu, persisteix la idea de castig i venjança, encara que els termes siguin més atenuats. És la tòica que marca un poder dominador i d'ocupació, manifestada clarament en un edicte que a l'any següent publica el capità general de Catalunya i Aragó, don Albert Octavi, pel qual es prohibeix ensenyar gramàtica i retòrica en cap part de la ciutat, ni a porta oberta ni tancada, a cap persona de qualsevol estament, qualitat i condició que sigui, sota la pena de 100 lliures catalanes en la qual correran els mestres, pares i tutors, quedant, dit ensenyament, sota la cura dels PP. de la Companyia de Jesús.

No s'espera a canviar els estudis a que fos feta la Universitat a Cervera. Mentre es construïa aquell edifici, fets els plans per un brigadier d'enginyers, i que costà quaranta milions de rals, això és. Abans de l'11 de maig de 1717 en que es decretà la Real Ordre establir-la, les classes per a no donar-se a Barcelona, es donaren al convent de minims de la ciutat de la Segarra.

ESPICOLA

62 classes per
Professors titulars
Pàrvuls
Classes per a senyoretas

COL·LEGI DE CATALUNYA

Incorporat a l'Institut i a l'Escola d'Alts Estudis Mercantils

Missa diària. — Cine, els dissabtes. — Magnífics gabinets. — Laboratori. — Gimnàs

El millor Professorat

Director:

Doctor Segalà, catedràtic

Pelayo, 22-24-26

NOTICIES DE L'ESTRANGER

L'ombra tràgica dels Balcans

ALTRE cop les petites i rancunioses lluites dels Balcans tornen a posar en perill la pau i la tranquil·litat d'Europa, millor dit, tornen a inquietar la relativa pau i tranquil·litat del vell continent.

Abans de la guerra, els Estats que componien la dita «Península dels Balcans», que eren en nombre de set, estaven tan plena d'embolics i romanços, que a cada moment semblaven estar a punt d'armar-la. Tot eren notes diplomàtiques agudes i contundents, apel·lacions a l'honor ultratratat; qüestions delicades de delimitacions de fronteres, etc. Afortunadament, les potències importants, sota les quals estaven emparades les nacions balcàniques, arranaven els assumptes plantejats amb una diplomàcia subtil i cauta o imposant-los silenci quan cridaven massa. L'Europa occidental mantenia amb certa traça la pau a les nacions del sud-oest continental.

Però va venir la guerra de les grans potències, a la qual foren emmenades les petites nacionalitats, i un cop acabada la tràgica topada, es despertaren noves nacionalitats sotmeses d'anys per la força de grans pobles o desfetes per la repartició que de llurs terres i llurs homes feren altres potències una mica més fortes en reunir-se davant d'una taula per a signar pactes i convencions sobre països febles i que mancaven de l'alt sentit d'unitat que obra el patriotisme.

Naturalment, aqueix despertar de nacionalitats, aqueix fer i desfer línies frontereres, havien de portar greus complicacions a la diplomàcia internacional. La S. de N. ha fet el que ha pogut per a evitar lluites externes. En moltes assumptes ha pogut sortir-ne bé; en altres, no.

L'afet del govern de Kowno, que després de prometre el respecte a les minories nacionals ha anat retardant la tramitació del conveni, deixant al Consell i a l'Assemblea de la S. de N. en un paper bastant trist, és poc propici a fer creure que l'organisme que hauria d'estar per sobre de les nacions tindrà un dia l'autoritat i respecte de tots.

Ultra aquest acte poc decorós de Lituània, hi ha el recent d'Itàlia. Formalment creiem que sense un exèrcit internacional manat pel Consell de la S. de N., — com proposa en principi M. Leon Bourgeois — no hi haurà res a fer i l'Estat internacional fracassarà.

El fet d'Itàlia és un fet ben significatiu. Es sabut, pels que volen obrir els ulls davant de les coses internacionals, que la Comissió italiana, presidida pel general Tellini, que havia de delimitar la frontera albanogrega, a més de tenir aquesta comanda de la C. d'A., de la qual depenia, tenia l'encàrrec secret del seu govern de cercar en la frontera albanesa uns certs jaciments petrolífers, del qual combustible Itàlia és tan necessitada... Potser en aquest fet trobarem el fonament de l'ocupació de Corfú, gairellada amb l'excusa de les dilacions gregues. No hem d'oblidar que Mussolini somia de convertir l'Adriàtic en un mar exclusivament italià i amb la influència econòmica a l'altra banda del canal de Taranto.

Després del «coup de Corfú» ha seguit el conflicte d'Itàlia i Iugoslàvia. Acabarà aquest amb un altre «coup de Fiume»?

El cert és que després de ço d'Itàlia, els Balcans tornen a remoure's. Itàlia i Bulgària per un cantó, Iugoslàvia i Grècia per un altre, multipliquen els preparatius militars.

Anant pels centres oficials de París hem sabut que una esquadra italiana està preparada prop de Santi Quaranta (Albània) i que els regiments 49 i 70 han estat enviats de Bari a Corfú i que el regiment 9 ha deixat Barletta pel mateix motiu; que el govern grec ha decidit no desmobilitzar la classe 1921 que estava a punt d'acabar el seu servei, car la Grècia no se sent solament amenaçada pel cantó de l'Adriàtic, car a la frontera de l'Est els soldats turcs, aprofitant-se de la situació, han atacat Maritza i les autoritats gregues han hagut d'enviar tropes per a protegir la frontera... Davant d'aquests preparatius, els iugoslavs no estan inactius... El «Daily Express» d'aquest matí ens fa saber que l'ambaixador de Iugoslàvia a Atenes ha dit que el seu país està mancat d'aeroplans, però que té prou fusells i municions per a mantenir una guerra. Al mateix temps els «comitatjís» macedònics multipliquen, després del «coup de Corfú», llurs atacs a la frontera serbo-bulgària; els bàndols bulgaresos s'endinsen pels boscos de Sèrbia; amb armaments donats pel Comitè «revolucionari» de Sèrbia; el govern de Belgrad s'ha vist obligat a enviar a la frontera macedònica forts sectors de tropes dels cossos de l'exèrcit de Uskub...

Tot això fa preveure fatals conseqüències, però encara hi ha quelcom més greu i és que Rússia no ha renunciat als drets que els governs de l'altre règim signaren amb Anglaterra i en els quals se li confereixen drets de nació protectora de la neutralitat de Corfú.

Així ens ho ha fet saber el representant comercial a Roma dels Soviets, M. Jordanski.

Tot això es complica en els moments que el Parlament internacional de la S. de N. funciona i que totes les potències esmentades, exceptuant Rússia, que no ha demanat mai la seva admissió perquè no creu en l'eficàcia de la tasca de l'esmentat organisme, tenen delegat o delegats a l'Assemblea i totes les complicacions podrien arranjar-se mitjançant pactes i bones paraules...

França, davant d'aquests fets, no resta indiferent. Ella ha patit una guerra i no en vol patir d'altres. Ja sap el que ha sofert!

Si pogués portar a tots aquests pobles que es remouen amb afany de glòries èpiques la visió dels seus camps desolats i de les seves llars desfetes, ho faria...

H afet tant de mal la guerra! Tant, que la diplomàcia francesa volria tenir prou força per a detenir el braç dels pobles històrics afanyosos de lluita i tancar l'horra dels qui, sentint-se forts, insulten els pobles petits, lluitant una covardia de gegant.

FRANCESC MADRID

La Societat de les Nacions

Ginebra, 14. — Assemblea de la Societat de Nacions. — El senyor Skirmunt, polonès, preconitzà la mútua assistència entre els Estats.

A continuació, declarà que Viena és polonesa i que continuà essent-ho. El senyor Frasher, doncs les gràcies a l'Assemblea pel concurs prestat a Albània.

Després d'una breu intervenció del delegat finlandès, senyor Enckell, fou us de la paraula el senyor Allon, per Nova Zelanda, i el senyor Pondon, pels Països Baixos.

Tots dos sol·licitaren que els diversos Estats ratifiquin les esmenes al Pacte que han estat votades i aprovades.

Després ha estat ajornada la reunió del Consell de la Societat de Nacions. — Havas.

Ginebra, 15. — La Comissió de desarmament de la Societat de Nacions, ha adoptat, en la seva última reunió, l'article segon del projecte de tractats d'assistència mútua.

En aquest article es preveu l'assistència que hauran de prestar cada una de les nacions contractants a la que sigui víctima d'un atac, sempre i quan l'atacada hagi prestat la seva confiança a les disposicions del tractat, en el que fan referència a la reducció d'armaments. — Havas.

Declaracions

de Hilferding

Berlin, 15. — El ministre de Finances del Govern del Reich, senyor Hilferding, ha fet les següents declaracions:

Les despeses més fortes són les del Ruhr. He examinat els mitjans de remeiar la situació, i no puc preconitzar sinó la reducció de despeses. La solució al conflicte del Ruhr — digué — rau en un camí de ràpides negociacions, i la situació quedarà modificada així que el canvi ens sigui més favorable a causa de la reducció dels recursos que fins ara hem vingut programant als països renans. Estem travessant — continua dient — el període més crític que hagi pogut passar el nostre país d'ençà que existeixi. Es precisà — acabà — evitar de totes passades una guerra civil per a arribar al resultat, a un temps en el qual això es fa necessari, de trobar una solució a la política exterior d'Alemanya. — Havas.

Poincaré recollirà el discurs de Stresemann

París, 15. — L'«Echo de Paris» diu que en el discurs que el president Poincaré pronunciarà demà al Meuse, contestarà a l'últim discurs del canceller Stresemann, formulant les condicions amb què França acceptarà entrar en negociacions amb Alemanya. Havas.

La situació al Ruhr

Dortmund, 15. — L'Ajuntament d'aquesta població ha accedit a pagar els tres cents mil·lions que se li reclamaven, amb destinació a atendre les necessitats de les tropes d'ocupació.

Les autoritats interaliades s'han incautat de cinc cents mil·lions a Bochum, i de cent mil·lions a Duisburg. — Havas.

Topada de trens a Duisburg

Duisburg, 15. — Als environs d'aquesta població han topat dos trens de mercaderies, havent resultat ferit un soldat belga.

Tretze vagons han quedat fora la via. — Havas.

Congrés metal·lúrgic a París

París, 14. — Amb motiu del Congrés metal·lúrgic que se celebra actualment en aquesta capital, ha estat rebuda per les Corporacions espanyoles oficialment establertes a París, una delegació de 136 fundidors espanyols. L'acte resultà molt brillant. — Havas.

Condemna del cap dels assassins de Pancho Villa

Méxic, 14. — El membre de la Cambra dels Diputats don Joseu Salas, que reconegué ser el cap dels homes que assassinaren el general Villa en el mes de juliol, ha estat condemnat a 20 anys de presó. — Havas.

La situació a Macedònia

AQUESTA regió balcànica, esquarterada però immortal segons la corrent expressió dels fills de la terra, és el sac dels cops dels governs que la detenten. Sèrbia, sobretot, ha retret als macedonis d'origen búlgar la perpetració de multitud de crims i aldarulls. Grècia també atribuïa a aquells els desordres i roberies comeses a la frontera. D'aquestes relacions periòdiques hom podia deduir que la Macedònia era una terra quasi quasi de bandolers.

No cal pensar que Macedònia, tal com avui està ni tal com estava cent anys ençà, pogués retreure la pàtria de Felip i Alexandre el Magne. Els turcs assolaren la terra, i les viles que subsistiren o s'anaren fundant adquiriren poca importància material. La gent, però, no es deixà perdre l'esperit de raça, i a desgrat d'invasions i de lluites que sense interrupció han inquietat la terra, l'esperit macedoni ha perdurat. Entre mil proves adduïdores, esmentarem la de l'assassí de l'ex-plenipotenciari búlgar a Praga, Mr. Daskaloff. En ésser pres manifestà que no l'havia empès a l'assassinat cap interès búlgar, sinó solament l'esperit de venjança pels malastres que aquell havia portat a la seva terra, dels quals foren víctimes molts parents seus; afegint que no l'esperardien les conseqüències, puix tant ell com tots els macedonis estaven a punt de donar la vida pel benestar de la pàtria.

Creiem d'interès la publicació de les impressions que un professor de Belgrad s'ha endut d'un seu viatge a través de Macedònia.

En general no presenta el país cap senyal de progrés. Si excloem algunes viles, molt poques, ni cases aixecades de poc, ni higienització de les viles, ni pavimentació dels carrers es poden veure. Demés, el concurs de l'Estat pateix el mateix endormiscament: les comunicacions mal ateses, els camins intransitables, manquen hospitals i escoles i tota mena d'edificis de caràcter públic.

La població no és molt pobra. En general totes les famílies posseeixen el seu reconet de monedes d'or. Ningú, però, arrisca a fer treballar els capitals i difícilment a treballar personalment amb mires a una més intensa producció o fundació d'un negoci.

La causa d'aquest endarreriment, d'aquesta abúlia, és ben clara. Com que les vicissituds que ha passat la Macedònia han estat tantes i tan continuades, i, principalment, encara avui la certesa d'un estat definitiu no ha entrat en la consciència dels macedonis, ningú vol exposar-se a perdre res. Fa pocs dies que corria la veu que la frontera búlgara s'allargaria més enllà del Vardar.

Si el govern respectu construint les carreteres, escoles i tots els edificis públics indispensables donés, per la seva banda, la seguretat de la possessió, indubtablement el poble es refaria i faria de la seva banda tot el necessari per al millorament de la vida.

L'estacionament de la indústria i del comerç desapareixeria pels mateixos motius i les riqueses que la terra cedia als seus habitants poc experts i poc feiners es multiplicarien, puix és apta a tota classe de cultius i fertíllissima.

Un dels aspectes més interessants és el de la seguretat del país. Hom creuria que arreu arreu es troben aquells terribles comitatjís, que tantes barbaritats porten comeses. El professor que més amunt esmentàvem va poder fer el viatge amb tota seguretat i així altres viatgers retreuen el gran nombre de vehicles que es troben pels camins.

Negar l'existència dels comitatjís ningú pot fer-ho; però serà raonable explicar-ne la finalitat i manera llur d'obrar. Els afiliats a les organitzacions són molt nombrosos. Mai ataquen gent inofensiva, ni amb fins de superbia. Llurs actes saguants són venjances personals o polítiques, quasi sempre provinents del novell estat de coses. Pàgesos o pastors molts dels comitatjís, no fan més que deixar-se portar de llur particular comprensió de l'amor a la pàtria.

J. M. CASAS.

Declaracions

de Mussolini

Roma, 14. — En el Consell de ministres celebrat avui el president senyor Mussolini, després de resumir en sa totalitat les fases de l'actual conflicte italo-grec, exposà al Consell les conclusions de la batalla diplomàtica llurada amb feliç èxit a Ginebra i a París, il·lustrant els seus contrastes sobre la situació resultant en els aspectes immediat i futur.

El ministre de la Guerra, general Diaz, al qual s'associà el ministre de Marina, exposà al president la seva completa satisfacció per la manera com conduïx cap a la solució el conflicte, donant aquesta manera davant de l'estranger una gran prova de solidaritat moral i de força d'una nació gelosa dels seus prestigi i capaç de defensar sempre els seus interessos i el seu honor.

El Consell aprovà per unanimitat les decisions del seu president senyor Mussolini. — Havas.

Gestes de l'aviador Brown

Nova York, 14. — El tinent aviador senyor Brown ha assolit en el seu aparell una velocitat horària, oficialment registrada, de 254 milles quinze centèsimes.

En un moment donat i afavorit pel vent assolí en una volta de circuit una velocitat de 255 milles a l'hora. — Havas.

L'evacuació de Corfú

París, 14. — En la nota de la Conferència d'Ambaixadors, en la qual es fixa la data del 27 de l'actual per a l'evacuació de Corfú, s'atribueix a Itàlia la indemnització de 50 milions, sense que pugui recórrer Grècia davant del Tribunal internacional de La Haya, al el dia 27 d'aquest mes, la Comissió d'enquesta hagués comprovat en la seva actuació negligències per part de Grècia.

Itàlia podrà també reclamar davant de l'esmentat Tribunal el reembors de les despeses d'ocupació.

Poincaré i Quiñones de León

París, 15. — El president Poincaré ha rebut la visita de l'ambaixador d'Espanya a París, senyor Quiñones de León. — Havas.

Els minaires anglesos

Wellington (Salop, Anglaterra), 15. — Els obrers minaires es reuniren fa alguns dies, i aprovaren una resolució en la qual s'estipulava la disminució de producció.

A conseqüència d'això, han tancat totes les mines de carbó de la part Oest.

Les mines de l'Estat no han estat afectades per aquesta decisió. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Diumenge, 16 de setembre de 1923

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

El nou règim i el problema de Catalunya

El President de la Mancomunitat i el Capità General

Divendres a la tarda el senyor President visità l'Excm. Sr. Capità General de Catalunya. La conversa es va desenrotllar en termes de la major cordialitat, exposant el senyor Puig i Cadafalch el seu concepte personal del moment actual i la seva posició com a home civil davant la nova situació creada pel manifest del General. Ha expressat la coincidència en la crítica de l'estat actual d'Espanya feta en el manifest, en el qual estat es viu una ficció de vida constitucional, i el desig de remei que permeti a Catalunya, i a les regions d'Espanya que ho desitgin, viure en llibertat sense altre límit que les característiques de la unitat estatal que el dret polític fixa i és consentiment universal admetre. Aquesta solució, i la restauració de l'administració pública sobre la base d'una severa moralitat i estricta justícia, tindran sens dubte l'adhesió íntima de Catalunya sobrepassant l'habitual, formulari i estricta respecte als poders constituits.

El General s'ha ratificat en el seu propòsit de dedicar la seva activitat a la resolució del problema intern d'Espanya, donant a les regions tota la força i tota la llibertat compatibles amb l'existència d'una unitat estatal que ha definit en termes ben precisos, creient que en això està la base ferma del renaixement del país, i ha repetit frases de gran amor a la terra catalana, el problema de la qual desitja amb eficàcia resoldre.

També ha estat el senyor President al Govern civil en visita de compliment al general Llussader.

Escola Tècnica d'Oficis d'Art

Secció de vespres, per obrers, de l'Escola Superior dels Belles Oficis.

Estudis de Reputat i Cisellat

Durant els dies 20 a 29 del corrent, de set a nou de la vetlla, queda oberta, a la secretaria d'aquesta Escola (Ugell, 187), la matrícula per als estudis de Reputat i Cisellat en el curs 1923-24.

L'ensenyament d'aquesta especialitat comprèn les següents matèries distribuïdes en tres cursos i un de preparatori: Dibuix i Color.

Escultura.

Història de l'Art.
Història dels Oficis.
Arquitectura i Geometria.
Física i Química.
Geometria descriptiva.
Construcció.
Escultura aplicada.
Pràctiques de Taller.

L'import de la matrícula és de 8 pessetes 10 cèntims, inclosos els timbres.

Les classes es donen de set a nou de la vetlla a partir del dia primer d'octubre vinent.

Durant els mateixos dies i hores, i en iguals condicions, resta oberta, en la pròpia secretaria, la matrícula per als estudis de Talla de Fusta, Joieria i Argentaria i Ebenisteria.

Breviari crític

ANTONI CLOSAS:
«LA JOIA DEL CAMÍ»

Hi ha indicis de l'adveniment entre nosaltres d'una nova lírica espiritualista amb tendència mística. Hi ha, com ja vaig observar un altre dia, un cansament de la lírica sensorial, de la lírica epigràfica, tota orientada al món extern, expressió d'una voluptuosa vibració dels sentits i fruit d'un enamorament absorbidor de la natura, que la poesia catalana hereta d'aquella ànima tan oberta d'En Maragall.

Entre els poemes joves observem la tendència a no deixar escapar amb tanta facilitat com abans el corrent de la vida interior per la immensitat tan diversa del món; comencen a reaccionar contra aquest sentit panteista, corrosiu de la personalitat, i tendeixen a fer dels sentits, en compte d'una canal ampla i oberta per on l'ànima es buida i es vessa al defora, una fina xarxa per on es filtren dintre l'ànima solament aquelles impressions externes que puguin servir com element simbòlic i expressiu de la vida interior. Els més grans lírics moderns són els que han subjectat el món a la seva personal interpretació emotiva, fugint de tot impressionisme passiu i panteista i donant, al contrari, a la lírica un sentit radical d'expressió actiu i egoista. Els temes d'aquesta lírica poden ésser presos tant del món extern com de l'interior, tant de la «visió» com de la «psiquis», és cert. Però en el primer cas és precis que el tema còsmic es dèvingui en mans del poeta un símbol evident de fenòmens anímics, d'algun aspecte de la dramaturgia interior de la qual es nodreix essencialment la veritable lírica.

L'escassa interioritat que fins avui havia tingut la nostra lírica, comença ja a desplaure als nostres joves poemes. La lírica impressionista catalana amenaçava esdevenir una poesia meteorològica o, si volen, cosmològica, en la qual els elements del paisatge i de l'ambient físic eren els predominants i els essencials, i gairebé els únics que posaven en acció l'emotivitat del poeta. N'Antoni Closas, en el seu llibre de versos «La joia del camí», sembla adonar-se d'aquest funest pendent de la nostra lírica i, potser inconscientment encara, reacciona contra l'impressionisme «meteorològic».

En el seu llibre observem una sensible variació. Hi ha poemes com «Inquietud», «Per comiat a l'amor», «Retorn al passat», «Estances a la joventut» i «Cantic tardor», en les quals per moments s'allibera de l'esclavitud impressionista i deixa veure els bells paisatges interiors de les seves íntimes emocions. El poeta que ha escrit a l'amor que pren comiat aquestes paraules: «al teu costat hi heix aquella vida que portes dintre teu, a l'esperit».

«Trae V. la lista?»

DIUEN les informacions de Madrid que els periodistes reunits a la porta de Palau, en arribar el general Primo de Ribera, li preguntaren, al·ludint a la del nou Ministeri:

Trae V. la lista?

I en sortir de Palau el marquès d'Estella, tornaren a demanar-li:

Quando nos facilitarà V. la lista?

Aquestes ingènues preguntes dels periodistes madrilenys retraten tota la mentalitat de la política suara enderrocada. A Madrid no tenen de la política sinó aquest concepte personalista dels canvis d'uns ministres per uns altres. I aquesta mateixa frase demostra que a Madrid encara no s'han adonat del veritable abast i de la significació real del moviment triomfador, que no és, evidentment, ni un pronunciament, a l'estil clàssic, ni una crisi a la faisa madrilenya.

Sigui qualsevulla el concepte que tingui cadascú del moviment i de la seva eficàcia, a Barcelona no hi ha hagut cap periodista que hagi preguntat al general Primo de Ribera:

Tiene V. la lista?

A Barcelona tothom ha comprès que no estem davant d'una crisi, sinó d'una revolució.

I aquesta revolució ha de consistir, essencialment, a destrèr aquest concepte arbitrari de la política, i substituir-lo per un altre més enlairat i més efectiu.

Tiene V. la lista?, preguntaven els periodistes madrilenys al general Primo de Ribera, sense copsar la significació íntima del moviment, ni preocupar-se dels problemes sinó de les persones. I si aquest moviment ha de tenir una eficàcia, ha de significar en síntesi l'acabament d'aquestes listas en el sentit que en parlen els periodistes i els polítics madrilenys.

sap ja quelcom del diví secret de la lírica pura. Altres estrofes igualment significatives del poeta podrien aduir per demostrar que està prop del bon camí.

Desitgem solament que acabi d'alliberar-se dels llaços de la caduca meteorologia poètica.

M. DE MONTOLIU

Cultura

El Sindicat Barcelonès de l'Agulla (Sant Pere més Alt, principal), començarà les classes nocturnes per a obrers el dia primer del propiinent octubre. Es donarà lliçó tots els dies de treball de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit, i hi haurà seccions de lectura, escriptura, comptes, tall i confecció; dibuix, música i labors.

La matrícula, que és gratuïta per a totes les escoles, estarà oberta cada dilluns, dimecres i divendres, de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de

la nit, a l'estatge social, des del dia 17 del corrent al 15 del propiinent octubre.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona

Secció Permanent d'Educació i Instrucció.

Ahí, a les deu del matí, exàmens de Gramàtica Castellana per l'ingrés a les classes de Francès, Anglès, Alemany i Taquígrafia.

A les quatre de la tarda, Aritmètica per l'ingrés a les classes de Càlcul Mercantil i Teneduria de Llibres.

A les cinc de la tarda, Gramàtica Castellana i Redacció Epistolar per l'ingrés a la classe de Dactilografia. A dos quarts de cinc de la tarda, es donarà lliçó mensual de cuina casolana.

Fulleró de LA VEU DE CATALUNYA

39 16 SETEMBRE 1923

LA FAMILIA DELS GARRIGUES

PER

J. Pin i Soler

el gran Cervantes, vell, pobre i pres; a Camoens, lo més desgraciat dels mortals, nodant amb una sola mà per salvar amb l'altra son immortal poema; el Dante, proselit, al Tasso, ancat per boig... a Paganini en sa joventut casi mort de misèria... Mes lo somni continuava, i abans de despertar-me del tot, veia a Mozart tan guapet, tan petoner, amb aquella casquet de seda torna-sol, l'espasi, la perruqueta amb rinxos, passant dels genolls d'una arxiduchessa d'Àustria, a la falda d'una altra, encantant-les totes amb el seu geni diví ans dels deu anys; a Rossini, «grasso e tondo», cortejat per grans reis; a Chopin, adolatrat per dones de geni que el cuiden i amenyaguen en sa joventut malaltissa; a Bellini, fent desmai d'emoció a la Lady que

per a conèixer-lo fou a Ontània... I en espolsar-me el guix que prenia d'aquella estranya metalassos, me deia: — Coratge, Jaume! L'huracà no dura sempre! Lo que molt val, molt costat!

«La nit anterior, a l'anar a «casa», una terrible porta, una porta veritable, amb pany i clau, havia substituït los transparents taulons, oposant-se al meu repòs.

«M'era forçós cercar altre cau.

«Afegit com mai més compto estar-ho, isquí de la ciutat sense saber a on dar-la. Per fora, pensava, trobaré algun pagès, algun obrer, un pobre, que compendrà, sense que jo li parli, quant gran és la meua misèria.

«Havia deixat l'espaiós carrer amb ses obertes botigues, i, en passar la darrera casa, mil estranyes idees me vingueren: me semblà que tot lo món m'abandonava, que res de quan en ell se passava podia interessar-me, que ma persona, mes esperances i projectes era natural que tampoc l'interessessin, i que per consegüent podia anarme'n d'on ni interès causava, ni cap falta feia!

«Sí, amic Narcís, en la tranquil·la celda del Seminari que et serveix de morada, lluny del món, amb gent al costat que s'ocupen de procurar-te l'aliment del cos i de l'esperit, te semblarà monstruós que un ex-studiant per capella hagi pensat en morir per sa mà pròpia! A mi mateix me sembla poc natural; no obstant, recordo ma tristesa i la tranquil·litat, que llavors prenia per heroisme, amb què combinava els detalls del meu fi i em contemplava estenallat oint los curiosos que per allà es trobaven

Es ben joventut! Quina llàstima! Tals exclamacions d'ultratomba me entenen. L'idea que el meu cos seria trobat i soterrat per gent estrangera, lo dolor dels que m'estimen, si el meu tràgic fi era conegut, me donaren altres idees.

«De la boca d'una riera de la qual venia seguint lo curs mig amagat, contemplant ses negres aigües amb curiositat interessada, prengui altre cop lo camí de la ciutat.

«La solitud m'havia entristit molt més temps del que jo solo donar als pensaments negres.

«Les estrelles fent uilet allà dalt, la lluna tan misteriosa, la immensitat tan pesanta, me demostraven una vegada més, quan poca cosa és la terra i quant repoca l'home perquè sa conservació e sa perduda pugui alterar la majestuosa i freda harmonia, que per tot, en aparença, regna.

«Mes idees s'esgronaven la una amb l'altra i acabava per on acabó moltes voltes, per figurar-me que la boira lluegura, lo punt en la immensitat lo no-res que s'anomena home, és aquí perquè ha vingut i se n'anirà perquè fou... Perdona'm i pren en paga la modestia. Tants es creuen semi-deus!

«Lo remei més segur per a tals rodaments de cap és la vista del congènere, lo contacte de les parets que el tanquen i que en ésser altes de deu canes anomena palaus, castells, meravelles del món! Éssent l'home tan petit qualsevol cosa per ell és gran.

«Lo front dret, la mirada fita i els punys closos, convegui a la formi-

guera esperant trobar-hi lloc per a una forma més.

«La llum de les botigues ja no illuminava les amples vies. Sols los fars de gas llançaven de cantonada en cantonada llur rotllor de claror. Prop d'una plaçeta dos homes eixien d'un passadís, espenyits per un de dintre que al veure'ls caure tanca satisfet la porta. L'un dels «expulssats» jolia boia per amunt, l'altre procurava aixecar-lo. Un xipoll amarrava llurs vestits. M'acostó, vull donar la mà al qui bellugava, ell me la prenia, m'estira fort, me fa caure en ple dintre del xipoll que em sembla sang, i sento que el de sota cantava sense cridar: «vive le vin, l'amour, et le tabac, volia, volia...» etc. Los pobres no eren criminals, eren borratxos!

«Al sentir-me prop d'aquells baf, lo meu estómac que tant delicat estava se sorprengué i em vingueren basques.

«Lo que m'havia fet caure deia veient-me el cap a la paret: «Es dels nostres». Aixecat, covant, al seu company; els més barbus que un moro i més flonxo que una canya.

«L'aire m'asserenà una mica, i prenent-me els dos, un per cada braç, me proposaren acompanyar-los. Tant jove i tant fort, murmuraven, potser ha begut més que nosaltres, i camina sense fer serps.

«I amb la cordialitat pròpia dels borratxos «francesos», tots tenen lo vi flarmonic i desafinat, me condugueren, conduint-los, a una taverna que estava oberta a tot hora.

«Jo no volia entrar, repugnant-me la companyia, i pensant encara en les estrelles, los firmaments i els infi-

nis de poc feta, mes los amics s'enfadaven i junts prengueren «questo» darrer, una taula desocupada.

La societat allí reunida es componia de mariners i «marineres» de tota terra d'escombrials amb barbes de fillos grec, barrets de copa, llargues casacas, la major part descalços, i el sac on fiquen los fregallots, ossos i vidres trencats entre uns i altres.

«Hi havia tal fum de tabac, de blé mai encès, de menjars mal cuits, que ningú s'adonà de nosaltres.

Mos dos amics volgueren fer-me beure, mes la fam m'atormentava, i deixant delicadeses a part, prengui una ració de tripes d'un gran gibrellot pla que hi havia damunt un tauler. Acabades les tripes, vaig beure un gotet de vi, mos companys un gotàs. Pagaren, cantaren quant saberen, me feren petons, l'un parlà de l'«Empereur» amb entusiasme, l'altre en digué improprie, m'ofertaren llur amistat, i acabaren per llictar del banc.

«Veient que s'adormien i no podent recompensar-los materialment, vaig recomanar a la tavernera que els vigilà i tingués compte que no els robessin, responent-me ella, que puix havien acabat de beure, ni un sou tenien, i agrada, sens dubte, de la bona nit que li doni, amb cortesia, em respongué: — A reveure.

«Havent guardat de mon fantàstic sopar unes molles de formatge i un rosegó de pa, tenia encara un dia assegurat.

«Feia fresqueta: los carrers començaven a omplir-se de gent de treball: de verduliers, de carreters i d'obres dels ports i de saboneries, prenent

L'Assemblea de la Federació de Dependents de Catalunya

En virtut de l'acord recaigut en la III Assemblea celebrada a Manresa el passat, s'ha reunit a Terrassa, els dies 8 i 9 d'aquest mes, la III Assemblea General de la Federació de Dependents de Catalunya.

El Centre de Dependents del Comerç de la Indústria, on tingué lloc l'Assemblea, posà a disposició dels assembleïstes la seva sala d'actes, de la qual estava reservada una part als delegats, presidències i premsa, restant-se la resta per al públic que assistia a les sessions de l'Assemblea.

En el tren de les cinc de la tarda, dissabte arribaren la major part dels delegats que dels diferents Centres de Dependents de Catalunya venien a prendre part a l'Assemblea. Els trens que per la línia del Nord arriben el vespre, vingueren els darrers delegats, els de Manresa i Lleyda.

La primera sessió

Comença prop d'un quart de vuit, a la presidència del Consell Executiu de la Federació, que integren Josep Ricart, president; Josep Samsó, vice-president; Josep Sales, vice-president segon; Vicens Vilarsau, secretari; Francesc Vives, tesorero; Francesc Català, comptador; Enric Gili, tinent vocal.

Actua de secretari de la Federació En Manuel Cano, secundat per Enric Gili.

El senyor Ricart declara començada la III Assemblea general de la Federació de Dependents de Catalunya, i a continuació reclama als delegats la presentació de les credencials amb les quals hauran d'acreditar la seva personalitat i representació. Després de llegir les credencials es dona compte dels delegats que hi assisteixen i de les entitats que representen: Ramon de Vinyals del Centre de Dependents de Barcelona; Joaquim Codina i Jaume Mallol, Centre de Dependents de Barcelona; Ramon Ràfols i David Ferrerons; Lliga de Corredors i Representants de Barcelona; Ramon Martí i Josep Roca; Unió Ultramarina de Barcelona; Balasar Hernández, Narcís Sureda i Manuel Domínguez; Sindicat de Dependents de Sabadell; Pere Olivella, Josep Valldereix i Franc Marce; Centre de Dependents de Terrassa; Salvador Miroso i Bernat Josa; Centre de Dependents de Reus; Rafael Estre i Benet M. Alsina; Centre de Dependents de Manresa; Estanislau Sals i Jaume Giménez; Centre de Dependents de Tarragona; Carles Vilal i Trifó Bas; Centre de Dependents de Valls; Ramon Giró i Josep Bonet; Centre de Dependents de Lleyda; Joan M. Morante i Francesc Errafeta.

Constituida l'Assemblea, es passa aomenar la Mesa de discussió, per la qual són nomenats per aclamació els següents senyors: Salvador Miroso, president; Josep Valldereix, secretari; David Ferrerons, Narcís Sureda i Rafael Estre, vocals. Els següents ocupen la presidència, passant el Consell Executiu a la taula que havia disposat davant la reservada de la premsa, ocupada per redactors de «Crònica Social», «El Dia», «La Publicitat» i «LA VEU DE CATALUNYA».

Es llegeix l'acta de la II Assemblea celebrada a Manresa, durant els dies 29 d'octubre de l'any passat, que és aprovada. Així mateix són aprovats, globalment, els comptes de l'any, els quals donen una existència en caixa de 13.460 pessetes.

A la Memòria, que també s'aprova, s'afegixen unes explicacions del senyor Ricart, essent el mateix president qui dona compte d'haver-se reunit lletres d'encoratjament i felicitació, del secretari del Centre d'Empleats de Bordeus, M. Laville; del secretari de la Federació Nacional d'Empleats de Comerç de França, a París, M. Binsson; de Mr. Fouquet, cap dels Serveis de la Cooperativa del Bureau Internacional de Ginebra, i finalment, de Mr. Smit, secretari general dels Empleats Tècnics d'Amsterdam.

A continuació es dona lectura dels reports que seran sotmesos a la discussió de l'Assemblea, i s'aixeca la sessió per a continuar-la a les deu de la nit.

Segona sessió

Comença a les deu de la vetlla, i després d'entrar en l'ordre del dia, el president senyor Miroso dirigeix breus paraules de salutació als

assembleïstes i als representants de la premsa, recabant dels primers la millor bona voluntat i seny en les discussions que forçosament hauran de suscitar els temes que es posen al seu examen i aprovació.

Pel mateix ordre que anotem a continuació són discutits els reports objecte de la convocatòria de l'Assemblea.

JORNADA DE VUIT HORES

Demanen el compliment de la llei de la jornada de vuit hores els Centres de Dependents de Lleyda, Manresa, Mataró, Tarragona, Reus, Valls, i la Unió Ultramarina de Barcelona.

De la discussió sobre aquest assumpte s'arriba a la següent conclusió: «Que tenint en compte que la jornada de les vuit hores és obligatòria pel fet d'ésser llei, cada Centre faci, particularment, totes les necessàries gestions fins aconseguir el compliment de ço que hi ha decretat, i en el cas de trobar-se amb dificultats per assolir aquesta millora, s'acudi a la Federació, la qual cuidarà llavors de l'assumpte».

DESCANS DOMINICAL

Es burla ço que hi ha legislat sobre descans dominical en les poblacions de Manresa, Tarragona, Valls, i en el ram que pertany a la Unió Ultramarina de Barcelona. Juntament amb aquest apartat es discuteix el treball en dies de «Mercats i Fires en diumenges» que es celebren encara a Valls, Lleyda, Mataró i Manresa. Del debat que s'entaula sobre aquest report resulta la conclusió següent: «Com que el Descans Dominical és també precepte legal, que sigui cada entitat afectada qui per separat procuri fer-lo complir, i respecte als «Mercats i Fires en diumenges» es convé que cada Centre que es trobi en poblacions on encara subsisteixin, faci un detallat estudi per a poder saber amb tota veritat i justesa aquelles fires i mercats que són solament tradicionals i aquelles altres que són concedits per R. D. o per especial autorització. Fet i tramès aquest informe a la Federació, s'estudiarà la manera d'arribar a la supressió d'aquestes fires i mercats en diumenges, avui ja fora de llei».

REGIM D'INTERNAT

Reclamen la desaparició de l'odiós règim d'internat La Unió Ultramarina de Barcelona i els centres de Lleyda, Manresa, Valls i Mataró.

Després de lleugera discussió les pren l'acord de «fer una intensa campanya per obtenir una llei que abolís aquest règim, i mentre això no s'obtingui procurar per tots els mitjans possibles el compliment de ço que sobre el règim d'internat hi ha legislat, car, obligant al compliment de les disposicions vigents desapareixerà per pròpia voluntat dels patrons».

REGIM DE VACANCES

S'acorda «expressar que és aspiració unànime de tota la dependència poder arribar a aconseguir un règim de vacances, convenient-se que haurien d'aconseguir-se almenys per un termini de quinze dies». Per a portar a la pràctica la instauració d'aquest nou benefici, s'acorda deixar a cada Centre el posar-se en tràmit amb les seves respectives entitats patronals. Els delegats de Sabadell i Terrassa convingueren portar una actuació conjunta.

AUGMENT DE SOUS

Aquesta necessitat sentida per la quasi totalitat de la dependència de Catalunya suscità un llarg debat. A proposta del delegat de Terrassa s'acorda «que no essent iguals les necessitats de cada localitat, cada Centre faci un estudi detingut i acurat per a fixar un escalafó de sous mínims o bé per a fixar els augmentos que l'encariment, cada dia més accentuat, de la vida reclama. I presentar independentment les demandes a les entitats patronals, si bé sotmetent-se a la satisfacció del Consell executiu de la Federació».

SETMANA ANGLES

Presenten aquesta proposició els delegats de Terrassa i Sabadell. El senyor Ricart dona unes explicacions respecte a l'estudi que la Comissió Mixta de Barcelona està fent sobre aquest punt concret, creient-diu el senyor Ricart—que pot esperar-se la resolució que a Barcelona es doni a aquest assumpte, el qual—diu—sembla que entra en vies d'una immediata solució.

Amb tot, s'autoritza a tots els Centres perquè particularment puguin fer notes aquelles gestions que portin més aviat a aconseguir la instauració d'ella «setmana anglesa», aspiració unànime de tots. Els delegats de Sabadell i Terrassa s'ofereixen mutuament llur cooperació i acció conjunta.

COMISSIIONS MIXTES

Convinguda la necessitat ineludible amb que es fa sentir la creació de Comissions Mixtes, es nomena una ponència que presidirà el senyor Ricart i de la qual formaran part representants dels Centres de Sabadell, Terrassa, Mataró i Manresa, per a portar a cap els treballs i gestions necessàries per tal d'arribar a aconseguir fer dictar una llei declarant obligatòria la creació de Comissions Mixtes i Comités paritaris a tot Catalunya.

Tercera sessió

Comença a les deu del matí, posant-se a discussió el report que fa referència a

ASSOCIACIÓ DE LA DEPENDENCIA

S'aprova la proposició dels delegats de Tarragona, la qual proposició, després de lleus esmenes, queda redactada en el sentit d'iniciar una extensa campanya de propaganda perquè sigui un fet l'associació de la Dependència Mercantil de tot Catalunya.

REORGANITZACIÓ

DEL PORTANTVEU «LLUITA»

La manera com s'ha d'anar a la reorganització del portantveu «Lluita», origina un llarg debat, convenient-se, al final, que tot associat a la Federació haurà forçosament d'ésser subscriptor de «Lluita», el preu del qual no haurà de passar de cinc cèntims. De la manera definitiva com haurà d'ésser reorganitzat, època d'efectuar-ho i nou format, s'acorda deixar-ho a la resolució del Consell Executiu.

AGRUPAMENTS COMARCALS

Era proposició del Sindicat de Dependents de Sabadell, la qual proposició s'aprova íntegrament, i diu així:

Primer. — Que el Comitè Executiu de la Federació dins del termini de dos mesos, a comptar des del 30 de setembre, realitzi els treballs necessaris, i que es troben assenyalats en els Estatuts, per a constituir tots aquells agrupaments comarcals que es trobin en condicions de crear-se.

Segon. — Que les associacions que hagin de compondre l'agrupament comarcal, en el termini d'un mes a comptar des de la data que els siguin tramessos les instruccions pel Comitè executiu, hagin constituït l'agrupament comarcal.

Tercer. — Que als quatre mesos, a comptar des del 30 de setembre, quedí legalment constituït el Consell Federal d'acord a les finalitats que determinen els Estatuts.

Quart. — Que el Comitè executiu, immediatament que siguin completats els anteriors acords, comenci una constant actuació prop dels agrupaments comarcals constituïts perquè realitzin regularment les finalitats que els assenyalen els estatuts i totes aquelles altres que a judici del Comitè executiu puguin ésser de la incumbència de l'agrupament.

UN ACLARIMENT

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Manresa, demana que l'Assemblea faci un aclariment sobre si els càrrecs del Comitè executiu de la Federació s'han de considerar representatius de l'entitat a la qual pertanyen, o bé si s'han de considerar completament individuals. Ho aclareix el senyor Ricart, manifestant que els càrrecs del Comitè executiu, després de considerar-se solament com a elements dirigents, cal fer constar que són personals, mal representatius de l'entitat a la qual pertanyen, car les entitats, en l'Assemblea, ja es troben representades per llurs corresponents delegats.

Es rebutja una proposició del senyor Ricart demanant la formació del Consell executiu a base d'integrar-lo un delegat de cada centre.

PARTICIPACIÓ EN ELS GUANYES

S'accepta la proposició presentada pels delegats de Mataró que declara «ésser desig de tota la dependència mercantil la participació en els guanys». S'acorda que sigui aquesta proposició, una de les tantes pròpies

per a ésser sotmeses a l'estudi de les comissions mixtes.

BORSA DEL TREBALL

També és acceptada la proposició que presentada pels mateixos delegats de Mataró, va encaminada a l'establiment d'un Borsa de Treball. S'acorda que sobre aquest punt faci cada centre un estudi per a remetre'l al Comitè executiu per a tenir així una base d'on partir per a l'estudi a fons d'aquesta qüestió.

Es deixa per a quan hi hagi fets aquests estudis el pensar en «auxilis als associats que es trobin en casos de vaga, atur forçós, etc.»

TAULA DE DISPOSICIONS SOBRE LEGISLACIÓ SOCIAL

Proposen els delegats de Lleyda que s'imprimeixi un index contenint totes les disposicions i reals ordres que en matèria de legislació social s'hagin publicat referent a la dependència mercantil.

El senyor Alsina diu que existint — com creu ell que existeix —, aquest index, publicat per l'Institut de Reformes Socials, es podria adquirir i repartir a cada centre. Es dona conformitat a la proposició del senyor Alsina, acordant-se que en el cas que no existís aquest index publicat per l'Institut de Reformes Socials, sigui la Federació qui imprimeixi les disposicions i reals ordres vigents sobre legislació mercantil.

TREBALL DELS NOIS

El mateixos delegats de Lleyda denuncien que queden encara algunes poblacions on no es compleixen els preceptes sobre el treball dels nois. S'acorda dirigir-se a l'Institut de Reformes Socials, Juntetes de Protecció a la Infància, alcaldes i autoritats competents, recabant l'estricta compliment de les disposicions sobre aquest particular.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

ALTRES TELEGRAMES

També s'acorda telegrafiar a l'ex-ministre senyor Chapaprieta, felicitant-lo i agraint-li la seva encertada gestió que al davant del ministeri del Treball havia iniciat en profit de la dependència mercantil, pregant-li que influïxi prop del seu successor, el senyor Armifan, perquè continuï les seves orientacions.

Telegrafiar també al senyor Armifan, recomanant-li que atengui els precs del seu antecessor i que no deixi oblidats els projectes que tenia en preparació el senyor Chapaprieta.

LA IV ASSEMBLEA A MATARÓ

A proposta del senyor Vilarsau, s'acorda per unanimitat que la IV Assemblea, a celebrar l'any vinent, es reuneixi a Mataró.

ELECCIÓ DE NOU COMITÈ EXECUTIU

Es suspèn la sessió perquè els assembleïstes es posin d'acord per a l'elecció dels càrrecs del Consell executiu que haurà d'actuar fins a la pròxima assemblea.

Reunida novament, per aclamació són elegits: president, En Josep Ricart, del Centre de Dependents de Barcelona; vice-president primer, Isidre Jorba, del Centre de Dependents de Terrassa; vice-president segon, N'Aureli Isern, del Centre de Dependents de Mataró; secretari, En Francesc Marce, del Centre de Dependents de Sabadell; vice-secretari, Francesc Terrafeta, del Centre de Dependents de Lleyda; tesorero, Joan Garriga, de la Lliga de Corredors de Barcelona; comptador, En Miquel Bru, de Tarragona.

PROPOSICIONS

Una del senyor Vives, demanant que l'Assemblea declari resultar incompatible l'ésser associat a la Federació de Dependents de Catalunya i formar part del Soment de Barcelona.

Després de llargues discussions s'aprova la proposició de la presidència, redactada així: «Que donat el caire antidemocràtic que pren a Barcelona el Soment, es recomani a tots els associats, mitjançant el portantveu «Lluita» que deixin de formar part i s'abstinguin d'ingressar al Soment de Barcelona». Oposen llur vot en contra, els delegats de Valls.

Una altra proposició del senyor Ricart demanant que es pregui a tots els Centres de Dependents que si tenen individus de la seva entitat que

formin part del Consell executiu de la Federació, els admetin com a vocals nats en les seves respectives Juntetes Directives. (Aprovada.)

PROPOSICIÓ DESESTIMADA PER ANTIREGLAMENTARIA

Es presentada a la discussió de l'Assemblea la proposició que signada pel president de la Secció Permanent d'Organització i Treball del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, senyor Ràfols, diu així:

Primera. — Que s'ampliï el Comitè executiu de la nostra Federació amb el càrrec de secretari de relacions internacionals.

Segona. — Que tot i conservant-se sempre la nostra independència orgànica, es procuri intensificar les amistoses relacions que fins ara hem sostingut amb la central nacional dels empleats de comerç espanyols.

Tercera. — Que la nostra Federació solliciti el seu ingrés a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics adherida a la Internacional Sindical d'Amsterdam, sempre i quan aquestes associacions es comprometin a respectar la nostra condició de catalans.

Els delegats de Valls s'oposen a la discussió de la proposició per considerar-la antireglamentaria, ja que, segons diuen, no ha estat sotmesa a l'estudi del Centre de Dependents amb l'anterioritat d'un mes, tal com marquen els Estatuts. S'entaula un llarg debat sobre si és o no és reglamentària la dita proposició, i a proposta del signant, s'acorda que d'aquí al més curt termini es reuneixi novament l'Assemblea per a discutir aquesta proposició, fixant-se el primer diumenge d'octubre, i convenint reunir-se al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona.

FINAL DE L'ASSEMBLEA

El senyor Miroso, en breu parlament, agraeix als assembleïstes l'assistència a les deliberacions de l'Assemblea, felicitant-se de la manera assenyada i enterrada com s'han portat els debats, i augurant un profitós i positiu resultat dels acords presos, declarant, a continuació, acabades les tasques de la Federació de Dependents de Catalunya.

EREN DOS QUARTS DE DUES

APAT COLLECTIU

A les dues de la tarda tingué lloc, al mateix saló on s'havien celebrat les sessions de l'Assemblea, l'apat col·lectiu, reunit-se assembleïstes, juntes del Centre de Dependents i premsa, regnant gran cordialitat i companyonia.

En destapar-se el xampany, el senyor Miroso inicià els parlaments, adreçant cordials paraules als assembleïstes. El senyor Domínguez, en tons pintorescos, pintà la situació d'alguns dependents, i els excità tots a una acció profitosa.

El senyor Ricart, en tons saturats de patriotisme, excità els dependents a fer-se dignes i recomanant que abans que dependents es sentin catalans.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

En representació de llurs entitats, parlaren els senyors Cases, Olivella, Vidal, Terrafeta, Alsina, Giró, Vilarsau i Codina, i l'auxiliar de secretaria, senyor Caus.

A proposta del senyor Cases, s'acorda que el dia 7 d'octubre, amb motiu de celebrar-se l'Assemblea extraordinària, es faci una visita col·lectiva a l'Exposició del Mòble.

Cloqué els darrers parlaments En Josa, qui, ben encertadament, glossà la tasca profitosa i conscient que va portant a cap el Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Terrassa, el qual acaba de veure's honorat acollint les sessions d'aquesta III Assemblea general de la Federació de Dependents de Catalunya.

REGRACIAMENT

Hem de regraciar, i ho fem públicament, a la Junta Directiva del Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Terrassa, al Comitè executiu de la Federació i la Mesa de discussió, totes aquelles atencions i facilitats de què fòrem objecte. Regraciem també al senyor Caus, d'una manera especial, l'ajut i cooperació amb que feu planera la nostra tasca.

Quaranta professors amb el títol de
Mestres, Llicenciats, Doctors, Engi-
nyers, Professors mercantils i
Diversos catedràtics
El 1.er col·legi particular de Barcelona

LICEU-GARCIGÓY

Incorporat a l'Institut i a l'Escola d'Alts Estudis Mercantils
Capella. — Cinematògraf. — Aigua esterilitzada. — Gimnàs. — Desinfecció diària

PARVULS

1.ª Ensenyança, Batxillerat, Comerç,
Indústries
CLASSES PER A SENYORETES
Interns, Externs, mitja pensió
València, 244, Hotel - Telèfon 1008 G.

Festes Majors

A VALLDORÉIX

La Festa Major de Valldoréix (Sant Cugat del Vallès) se celebrarà el dia 16, segons el programa següent:
Avui, vigília de la festa major, a les dotze, hissament de banderes al campanar, repicament general de campanes, que es repetirà a les dues i a les set de la tarda, i dispars de trons i morterets, anunciadors de les festes.

Dia 16. Sant Cebrià, festa patronal i major de Valldoréix.

A les set del matí, missa parroquial resada. A les nou, repicament general de campanes, i a les deu, sortida de la rectoria dels senyors Administradors, Obrers, sacerdots assistents, Rnd. senyor rector i autoritats que, acompanyats de l'orquestra «L'Armònica», de Sant Cugat, es dirigiran a l'església parroquial per tal d'assistir a l'Ofici solemne que en honor del Sant Patró de la parròquia de Valldoréix celebrarà el rector Dr. Josep Castella, Pvre., rector de la dita parròquia, assistit pels rectores veïns, i a presència de les autoritats de Sant Cugat.

Un nodrís chor, acompanyat de la citada orquestra, cantarà, a tres veus, una inspirada missa del Mre. reverend Perost.

Dirà el sermó de Sant Cebrià el reverend don Joaquim Masdexeixart i Castella, Pvre., catedràtic del Seminari Conciliar de Barcelona.

Acabat l'Ofici, la imatge i la reliquia de Sant Cebrià seran acompanyant don Joaquim Masdexeixart i en lluita processó pels fidels, administradors, obrers, clerecia i autoritats assistents, que seguirà el curs tradicional, i de tornada a l'església es cantaran a tota orquestra els Goigs del Sant Patró.

Després de la processó, a la plaça de l'església es ballaran sardanes.

A dos quarts de quatre de la tarda, a l'era de la rectoria, l'orquestra citada executarà el millor del seu extens repertori en balls típics i sardanes i el tradicional ball de rams.

El dia 17, a les nou, missa de Rèquiem en sufragi dels fidels i benefactors difunts de la parròquia.

Passen l'estiu en aquest poble de Valldoréix, disfrutant de la seva magnífica situació topogràfica i del seu clima agradable i santíssim, les famílies Busquets, Cortés, de Dalmasas (Faust), de Vidal, Castanyer, Predile, Dr. Real, Seura, Livisey, Borrás, Gardeny, Civil, Barbany, Massana, Teixidó, Muntaner, Menta, Miró, Rosich, Allet, Caballé, Carreño, Coris, Beltrami, Cabeceran, Lluch, Biosca, Tapias, Fustó, Quadreny, Abella, Perbellini, Blanquer, Pallejà, Fontes, Dr. Segalà, Ruiz, Fenosa, Camarasa, Castillo, Montané, Cot, Planas, Navarro, Balafà, Vidal, Manau, Llamana i molts d'altres els noms dels quals sentim no recordar.

La Societat de Químics de la indústria del Cuero

Heu's act el programa oficial del Congrés que se celebrarà a Barcelona els dies del 17 al 21 de setembre de 1923:

Avui, diumenge, a les vuit de la nit: Apat a l'Hotel Ritz, ofert al Comitè Executiu de la Societat, per la Comissió organitzadora.

A les deu de la nit, reunió del Comitè Executiu.

Demà, dilluns, dia 17, a les nou del matí: Recepció pel director i professors de l'Institut de Química Aplicada d'la Universitat Industrial (carrer d'Urgell, 187), al seu amfiteatre.

A les deu del matí: Visita a l'Institut de Química Aplicada, Escola de Blanqueria i altres Escoles de la Universitat Industrial.

A les dotze del matí: Sessió oficial d'obertura a la Sala de Cent de l'Ajuntament de Barcelona (plaça de Sant Jaume).

A les tres de la tarda: Reunió del Congrés a l'amfiteatre de l'Institut de Química Aplicada.

Programa administratiu:

Elecció de la mesa.

Elecció del nou president.

Elecció del lloc i data de celebració del Congrés de 1924.

Informe del president.

Informe del secretari general, i dels presidents de les seccions.

Informe del tresorer.

a) Informe general.

b) Informe sobre la Revista.

Altres assumptes administratius.

A les nou de la nit: Apat al Gran Restaurant del Tibidabo, ofert pel Sindicat General

En Joan Cavallé Farré

mori el dia 4 del corrent
havent rebut els Sants Sagraments

(A. C. S.)

La seva vídua, fills, germans, germans polítics, oncles, cosins, parents tots i la **Perfumaria La Florida**, de N'Enguñi Sarra, en recordar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que li dediquin un record en llurs oracions i l'assistència als funerals que, en sufragi de l'ànima del difunt, se celebraran el dimarts, dia 18 del corrent, a les deu del matí, a l'església de la Casa Provincial de Caritat

AGRAINT L'ASSISTENCIA EL DOL ES DONA PER DESPEDIT
NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

de la Indústria de Cuirs als congressistes estrangers.
Dimarts, 18. — Matí, de nou a una; tarda, de tres a cinc: Reunió del Congrés a l'amfiteatre de l'Institut de Química Aplicada.

Programa tècnic:

Informe dels diferents Comitès elegits en el darrer Congrés de Londres.

Examen dels mètodes oficials de:

a) Anàlisi quantitativa del taní.

b) Anàlisi qualitativa del taní.

c) Anàlisi de cuirs adobats.

d) Anàlisi de cuirs al crom.

e) Anàlisi d'olis sulfonats.

f) Anàlisi de productes per a l'acabat.

g) Anàlisi química general.

h) Altres assumptes tècnics.

A dos quarts de sis de la tarda: Visita a l'Exposició Internacional del Moble, a Montjuich. Lunch ofert per Comissaris.

A les deu de la nit: Fúnció de gala.

Dimarts, 19, a les vuit del matí: Visita a la Blanqueria de don Josep Durall.

De dos quarts d'onze a la una del matí, i de dos quarts de quatre a les sis de la tarda: Reunió del Congrés a l'amfiteatre de Química Aplicada.

Continuació del Programa tècnic.

Dijous, 20, a les nou del matí: Reunió del Congrés a l'amfiteatre de l'Institut de Química Aplicada.

Continuació del Programa tècnic.

A les tres de la tarda: Darrera reunió del Congrés a l'amfiteatre de l'Institut de Química Aplicada.

A les sis de la tarda: Sessió oficial de clausura a la sala d'actes del Palau de la Generalitat, plaça de Sant Jaume.

A dos quarts de deu de la nit: Apat a l'Hotel Ritz, ofert per la Secció Espanyola de la Societat de Químics de la Indústria del Cuero, als seus col·legues estrangers.

Divendres, 21, a dos quarts de nou: Sortida de l'Estació de la Riera Major, per a Igualada.

A les onze del matí: Arribada a Igualada.

Recepció per l'Ajuntament i Associació Patrons de Maniquers d'Igualada.

Apat i visita a algunes fàbriques de blanqueigs, tornant a Barcelona a les 5.45 de la tarda.

Per tal que els congressistes que ho desitgin puguin admirar algunes de les bel·leses de Catalunya, la Comissió Organitzadora proposa dues excursions, a Montserrat, la qual es realitzarà a la tornada de la visita d'Igualada, pernociant al Monestir d'aquella històrica muntanya, de la qual es tornarà diàsbte, dia 22, a la nit, sortint diumenge, al matí, a les vuit, cap a Blanes, d'on es dirigiran els excursionistes a la celebració ermita de Santa Cristina, des de la qual pot admirar-se el magnífic panorama de la Costa Brava, tornant a Barcelona a dos quarts de vuit o dos quarts de deu, segons conveniència.

Tots els congressistes que desitgin conèixer a les emmentades excursions, hauran d'indicar-ho com més aviat millor a la Comissió Organitzadora.

Bisbat

— Peregrinació al Sant Crist de Balaguer.

— Avui, a les sis del matí, i per l'estació del Nord, ha sortit cap a Balaguer el nombrós contingent de peregrins que van a sumar-se a la gran romeria que els Terriers Franciscans de Catalunya, València, Aragó i devots en general organitzen per als dies 15, 16 i 17 del present mes.

En arribar els peregrins a la ciutat del Sant Crist han estat rebuts pel senyor bisbe d'Urgell, autoritats civils i militars, PP. Franciscans, Comunitats i Col·legis.

Organitzada la processó es dirigí a l'església del Sant Crist, on el P. Francisc Escalas, O. F. M. féu la presentació dels romers, primer dels actes que constitueixen el suggestiu i piadós programa.

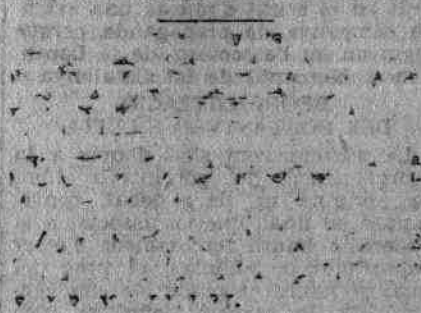
Diverses bandes de música, castell de focs, Jocs Florals, etc., etc., omplen de vida i entusiasme tan graciosos solemnitats.

De Badalona, Terrassa, Sabadell i Manresa, així com de la nostra capital, ha arribat nombrosa representació.

— El número últim del Butlletí Oficial Eclesiàstic de la diòcesi de Barcelona, publica el sumari següent:

I. Circular de S. E. R. sobre el mes del Roser. — II. Nou Pla d'estudis del Seminari Conciliar. — III. Circular de Secretaria de Cambra, expressant la gratitud del reverendíssim Prelat per les felicitacions rebudes, amb motiu del seu onomàstic. — IV. Sentència del Tribunal Eclesiàstic d'aquesta Diòcesi. — V. Bibliografia. — VI. Tornada del Prelat.

Els Pomells de Joventut

ELS POMELLS DE JOVENTUT

DE LES CORTS

El P. de J. «Patria i Treball», «Gentilesa del Remat», «Flores Remetres» i «Rafel Casanova», amb motiu de la benedicció de llur banderí, celebraran demà, si Déu vol, les festes següents:

A les vuit del matí, solemne missa de Comunió general, a la parroquial església de Santa Maria del Remat, essent celebrant el Rnd. Dr. En Jaume Argemí, Pvre., qui farà la plàtica preparatòria.

Durant el sacrifici de la santa missa, un chor de damiselles pomellistes cantarà diversos motets, finalit amb el cant del Virral.

Després de la missa, solemne benedicció del banderí, apadrinant-lo els distingits esposos senyora Dolores Abell i senyor Josep Ferrer.

Finalitzat l'acte, i en sortir de l'església, els pomellistes i els que tinguin a bé acompanyar-los, faran la inauguració del banderí amb una excursió col·lectiva a la Conreria de Montalegre, amb el següent itinerari: Mollet, Conreria i Badalona.

— En resum, una excel·lent representació de «Barbier de Síviglia», i un sorollos exit pel tenor Planas.

Avui, dissabte, inaugurarà la temporada de 1923-24, l'empresa del Teatre Català Romea, amb el debut de la Companyia de grans espectacles moderns mímico-balles Molasso; per la impressió rebuda i pels èxits conquis durant set anys per tot el Nord d'Amèrica, és de preveure un èxit falaguer.

Fa dies que es troben a Barcelona Marian Ozores i la seva esposa Lluïsa Fuchel. Ell, és un dels directores de la companyia de sar-suela d'Eldorado, i pensa debutar amb l'opereta «El tic Paco», quan l'empresa compti amb músics per a presentar novament el gènere d'espectacle propi de la companyia.

Quant a Lluïsa Fuchel, ha estat contractada per l'empresa del teatre Nou, propo-sant-se debutar el dia 22.

D'espectacles

Al Teatre de Masnou se celebrà diumenge passat, a la tarda, una funció extraordinària, amb la representació de l'òpera «El Barbier de Síviglia», de Rossini.

L'èxit de l'obra es degué, principalment, al tenor Jaume Planas, molt conegut entre la gent de música. Es revelà com un dels millors cantants: assolint sorolloses ovacions en les dues aries i el duo del primer acte, dites amb vera mestria, correcta escola de cant, que recordava les emmentades que havien interpretat el paper de «Comte d'Alma-viva».

La senyoreta Oliver, molt coneguda en el seu paper de «Rosina», havent de repetir el «Vals de Mirella», de Gounod.

Els senyors Testi (baríton), Ros (baix) i Fran (caricatur), es portaren com a bons.

L'orquestra, sota la batuta del mestre Ribas, encertada.

BIBLIOTECA LITERÀRIA

LES AVENTURES DE TOM SAWYER

Mark Twain

Traducció JOSEP CARNER

Preu 2'50 Ptas.

Obituari

ENTERRAMENTS

El nen Joan Gallarda i Llorisa. Ha mort a l'edat de 7 anys. Avui, a les deu, Carrer de l'Ajuntament, Parroquia i Cementiri de Sant Andreu.

FUNERALS

En Joan Cavallé i Farré. Mori el 4 del corrent. Demà passat, a les deu, funerals a l'església de la Casa de Caritat.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

La nena Montserrat Bertrand i Mas. Mori el 14 del corrent als vint mesos d'edat.

El conflicte teatral

El «Sindicat Musical de Catalunya» demana la publicació d'això:

«Davant de les repetides versions i inexactituds per part d'algunes empreses referents al present conflicte teatral, hem de manifestar una volta més que aquest Sindicat Musical no ha presentat cap petició de millores en el seu treball professional, ni s'ha retirat dels seus llocs en cap espectacle. Sense motiu justificat, doncs, ha vist rescindits els seus contractes i acomiadats llurs associats dels locals on actuaven per les empreses afectes a l'Associació d'Empresaris d'espectacles públics.»

Atracament al Poble Nou

A tres quarts de set d'ahir a la tarda, en passar pel carrer de Lepant, entre els d'Almogàvers i Pallars, Josep Munne i Salas, de 47 anys, del comerç, habitant al carrer d'En Pere IV, número 47, primer, primera, van sortir-se a l'encontre tres subjectes amb sengles pistoles a la mà.

Un dels dits subjectes va agafar-lo pel coll, robant-li mentre tant els altres dos 1.315 pessetes en metàl·lic, factures per valor de 5.000 pessetes i altres objectes que duia l'atracaat, com segells de correu, etc.

Els atracadors varen fugir, havent l'atracaat donat compte del fet al jutjat de guàrdia.

Els esports

ATLETIQUES

Nova York, 15. (Urgent). — Campionat mundial de boxa, pesos pesats. L'americà Dempsey venç l'argentin Lluís Firpo al segon round, per «knock-out». — Havas.

Nova York, 15. — Heu's aquí alguns detalls del match Dempsey-Firpo.

Els dos boxadors entren al «ring» quasi simultàniament, essent rebuts pels xardoros i entusiastes aplaudiments del públic. En el primer round, Dempsey dirigeix un recte, que li falla, contra Firpo, el qual a la vegada aconsegueix enviar un recte contra Dempsey, però cau quan al mateix temps d'un nou i violenta recte de Dempsey, aixecant-se abans d'acabar-se els deu segons següents.

En el segon round, el tanqui al·la l'argentin, fent-lo rodar per terra.

Aquest, en aixecar-se, dirigeix un violent cop contra Dempsey, llençant-lo contra les cordes. Dempsey, encara que mig trontollant-se, torna al combat, i Firpo li colpeja repetidament el cap amb alguns rectes, deixant-li la cara plena de sang. El tanqui se refà i allarga un cop a Firpo fent-lo rodar per terra. En aixecar-se, rep un nou «crochet» i diversos rectes que al costat dret i esquerre del cos li va aplicant Dempsey. Sagnant i trontollant-se, s'aixeca novament Firpo, abans que sonin els deu segons següents.

Al tercer round, en actitud valenta, però Dempsey aconsegueix colpejar alternativament un «crochet», un es-quarter i un recte al mentó de Firpo, qui es desploma definitivament.

L'àrbitre compta els deu segons següents i declara vençut a Firpo.

Dempsey és saludat per una delirant ovació que li tributa el públic a peu dret.

Havien assistit al match unes quaranta mil persones. — Havas.

FUTBOL

El partit jugat ahir a la tarda entre els equips «Cracòvia» i «Barcelona» ha acabat amb l'empat a un gol.

CICLISME

Esport Ciclista Badaloní. — Havent rebut aquesta entitat la notícia de la visita que l'infatigable S. C. Català prepara per a demà, diumenge, er el seu velòdrom, als badalonins han organitzat en llur obsequi una cursa per carretera i per a peu a l'era dels següents donatius de n'oble motorista senyor Escalé, i de no menys notable mecànic senyor Gamisans. Primer: 15 pessetes; segon: 10 pessetes; després 5, 5 i una mena.

La cursa, a la qual donarà sortida el més vell dels nostres amants del ciclisme. En Josep Jons Solà, tindrà lloc poc després d'arribar la munió de ciclistes del Català, als quals els d'aquesta ciutat sortiran a saludar als afores de la nostra ciutat, reunint-se després en un morzar de germanor en el camp.

Per al dia 23, també prepara l'entitat una nova prova per carretera, d'uns 40 quilòmetres, o sigui, sortida del Velòdrom, cap a Montgat, Masnou, Premià, Vilassar, Mataró, Argentea, Vilassar i Badalona.

Per aquesta cursa, ultra els premis que donarà l'entitat, es compta amb una important prima de don Josep Pujol Poch, propietari de l'Auto Garatge Esport, de Mataró.

MOTOR

El director Tècnic de l'Autòdrom Nacional, senyor Fric Armangué, traslladat de Milla a Torí i d'allí passat a París, on acabarà de recollir les inscripcions per a les pròximes carreres. La llista de marques i conductors inscrits la facilitarà a la seva arribada amb tots exactitud.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIBMA QUE ENS SIGUI CONEGRADA

Els Jocs Florals de Sant Sadurn de Noya

Amb un lluïment extraordinari fou celebrada diumenge passat, a la forosa i patriòtica vila de Sant Sadurn de Noya, la festa dels Jocs Florals. La solemnitat esplèndida que reestí la festa; l'adhesió entusiasta que el poble palesà complint de gom a gom el gran teatre del Centre Agrícola; la magnificència del discurs presidencial que pronuncià l'Il·lustre patrici En Jaume Raventós; la qualitat de les poesies premiades; la formosor de la Reina de la Festa i de la Cort d'Amor; tot junt dona un relleu tan gran als Jocs Florals de Sant Sadurn de Noya, sense exageració, podem dir que la festa solament podia ésser comparada en sumptuositat i magnificència a la festa dels Jocs Florals de Barcelona.

A les cinc de la tarda comença la festa. Ocuparen l'escenari, esplèndidament engalanat i il·luminat, i a l'una i a l'altre costat del tron de la Reina, les autoritats, presidides per l'alcalde, el ferm nacionalista En Joan Sala; tot l'Ajuntament en cororació; el senyor rector i vicaris, i les personalitats més notables de la vila. A la dreta del tron de la Reina hi havia el Jurat, presidit per En Jaume Raventós, mossèn Josep Paradedà i el secretari senyor Varias. Després de les rituals paraules de l'alcalde «s'obra la festa» el president del Jurat llegí el seu magnífic discurs, el qual, per la seva bellesa i profunditat reproduïm els principals fragments, plenyent-nos que la manca d'espai no ens permeti reproduir-lo íntegrament.

EL DISCURS PRESIDENCIAL

Després d'una salutació al poble de Sant Sadurn plena d'efusió, digué En Jaume Raventós: «I ara que heu tingut la benvolença de dispensar-me aquesta inènia explosió del meu amor a la vila, tinc l'esperança que no me la retirareu pas en l'àrida glossa que solia endreçar-vos. Algú ha definit els jocs florals com a la gala festa del bell parlar; més jo trobo que aquesta definició no mira sinó el caire este-

tic de la festa: desitjant jo donar-ne un més integral concepte, tinc la gosadia de canviar-la per aquesta altra: «la santa festa de la paraula perfecta». En aquesta definició van incloses les quatre idees bàsiques que, volent Déu, espero glossar: la paraula, la perfecció de la paraula, la festa a llor de la paraula perfecta, la santedat d'aquesta festa.

Es el do de la paraula veritablement miraculós, per tal com no és pas una conquesta del saber humà, sinó una creació de la infinita sabiduria de Déu.

Són qualitat característica de totes les invencions humanes aquells períodes d'incubació i aquells estats rudimentaris i aquelles etapes evolutives fins arribar a llur plenitud si vol Déu que aquella plenitud arribi algun dia.

No pas així la paraula, no pas així. Les llengües vives han estat esclafades de les desferres de les llengües mortes, que eren tan perfectes com aquelles. La paraula no ha tingut llavor, ni període d'incubació, ni evolucions en la seva natural perfecció. Si bé parlem ara, també parlaven bé els il·lustrats, els grecs, els hebreus, els assiris i els egipcis de les antigues civilitzacions; parlaven els postdiluvians immediats descendents de Noè parlant s'exruxaven o es vantaven de llurs crims els antediluvians Enoc l'impiu i el fratricida Cain. Parlant disculpaven llur niancament Adam i Eva acusats per la veu de tro de l'Onnipotent. I que aquell parlar d'Adam no era rudimentari és cosa que assenyala el Gènesi quan senzillament i solemniament ens fa assistir a la creació de les paraules primeres.

Era Adam en el seu temps de glòria, això és, d'innocència, constituït rei de la creació, i Déu creador li va presentar totes les coses de la terra, animals, plantes i éssers immaterials per tal que relessin al seu rei tot honor, i a cada una d'elles Adam va posar un nom. Diu el llibre sagrat que «el nom que Adam els va posar, aquell era llur nom veritable». «Oh, llenguatge aquell, més que

meravellós, miraculós, que donava a totes les coses el seu veritable nom, això és, el més adequat a la naturalesa llur, això és, el nom que ja estava preexistent en la ment divina!

Aquí teniu la paraula que passa de la ment divina a la boca del primer home, perfecta com cap altra paraula d'home hagi estat després d'ella.

Aquí teniu el miracle de la paraula!

De llavors ençà que la paraula, ens sembla que és reveladora, és propulsora de la sociabilitat humana, atribut natural també de l'home aquesta sociabilitat que progressivament farà esclatar tota llei de societat com esclata d'una llavor, per voler de Déu, el complex organisme d'una planta.

Si la paraula ha estat donada, revelada, podríem dir, a l'home com un instrument d'expressió i sociabilitat, la paraula perfecta haurà d'ésser la més adequada al fi que ha presidit la seva creació. Haurà d'ésser vera com a mitjà d'expressió, bona i bella com instrument de sociabilitat. Aquí us ofereixo aquests tres atributs de la paraula perfecta que són tres catres de la seva mateixa perfecció i, en conseqüència, inseparables.

No hi ha bellesa ni bonesa en la paraula que manca de eritat. La mentida és una negació de l'ésser de la paraula, podríem dir pròpiament que no és paraula (com d'una destal sense tall diríem que no és destal) perquè no respon a la naturalesa de la paraula, no respon al fi natural de la paraula que és dir la veritat a aquells amb qui parlem. Si la mentida no fa dany, és com un xiscle estrident de bestiola, i si en fa, és com fíbula d'escorpi.

No hi ha tampoc bellesa en una paraula que no sigui bona, car bellesa no és altra cosa que la bonesa mateixa que ens delecta en ésser manifestada; la resplendor de l'ordre, dels uns filòsof.

Es cosa misteriosa, però natural, que aquesta trinitat d'atributs de la paraula humana ens remembi l'augusta Trinitat divina reflectint en la veritat a Déu Pare, Veritat eterna, que és qui és, en la bonesa a Déu Fill tot Amor, tot Caritat, en la bellesa a Déu Esperit Sant, el Paraclet, el consolador; i dic que és natural aquesta remembrança perquè l'home és una imatge i semblança de Déu, i és cosa natural que tal com és es manifesti per la paraula.

Hem assimilat, doncs, la paraula a un prisma cristallí de tres cares. Aquest, en ésser penetrat per un raig de sol el destria en colors i matisos. El prisma de la paraula no ha de rebre llum de fora per tal com porta dins una espurna de claror divina i la destria també davant dels nostres ulls en diversitat de matisos, i nosaltres, en contemplar-los ho diem de la paraula perfecta que és sincera, i clara, oportuna i honesta, senzilla i graciosa, aplicant-li mil d'altres adjectius que poguïn expressar algun matís de perfecció.

La claredat és filla de l'amor a la veritat, amor que cerca donar a la veritat la major transparència. La senzillesa és fruit de la virtut de la humilitat que té horror a les buldors aparatoses. Ambdues qualitats, per si soles, de tal manera adornen la paraula, que la fan insinuant i agradosa, i són, no obstant, tios joïells que no saben presentar-li molts lliçats d'ara i de tot temps, conreadors d'una literatura obscuro i ampulosa.

Brindo la virtut de la honestat del parlar al poble que m'escolta.

Per què han d'ésser tants els fills del poble que han arribat a perdre l'ús del verb adequat a cada acció, substituint-los tots per un verb únic impregnat de sectors de corrupció!

Per què se'l fon, o poblet, a flor de llavi tota racional expressió d'alegria, de pena, d'admiració o d'indignació; cristallitzant aquests nobilíssims sentiments en interjeccions innobles i adhuc obscenes saturades de ferum d'estable i de bordell!

¡I com podré parlar de la blasfèmia com no sia per a execrar-la i maleir-la!

Gairebé arribaria a creure en una diabòlica intervenció obstinada a esborrar del mapa de les llengües la llengua catalana, la nostra,agra, de l'agor de la terra nostra, i dolça, de la dolçor del cor català.

Déu voldrà que ell malparlar sia

foragitat de casa nostra i en aquell dia de glòria per la nostra Pàtria, quan fareu saltar els fills dels vostres fills damunt dels vostres genolls, jo-ves que m'escolteu, no els ho contem pas que en català, i en català es vomitaven fletomies, que aquelles generacions s'avergonyirien d'ésser nètes dels seus avis.

La paraula, si és paraula i no una estridència irracional, serà vera, bona i formosa, i en aquest triptic de qualitats, tot d'una sola peça, rau la seva perfecció, espurna de la infinita perfecció de la Trinitat divina.

Si tal do havem rebut, és just que fem gran festa. Brandin les campanes de les esglésies i sonin les trompetes dels pregons; cantin la fe, la Pàtria i l'amor els poetes; glossin la virtut i el treball els glossadors; davall la gràcia de l'Esperit Sant per la paraula dels unguits del Senyor i tot el poble aplegat a la gran sala com si ella fos un temple, celebri la «santa festa de la paraula perfecta»; santa, perquè substancialment no és altra cosa que una adoració a l'Onnipotent que ens l'ha donada.

LA MEMORIA DEL SECRETARI

El secretari del Jurat, En Josep Varias, llegeix una molt ben escrita Memòria que va precedida d'unes belles paraules plenes d'emoció patriòtica que mereixen una ovació espontània del nombrós auditori.

LA FLOR NATURAL

Oberta la plica que conté el nom del que obtingué la Flor Natural, resulta ésser guanyador del premi d'honor i cortesia el jove poeta Octavi Saltor, per la seva composició «Record d'un mati de primavera».

Entre els aplaudiments de la multitud, el poeta rep de mans del Jurat una formosa tola lligada amb bella cinta brodada dels colors nacionals. Acompanyat dels membres del Jurat, el poeta va a cercar la Reina de la seva elecció per a fer-li ofrena de la Flor.

LA REINA DE LA FESTA

Als pocs moments entra a la sala la Reina, del braç del poeta, i la Cort d'Amor, esclatant una ovació entusiasta.

Assseguda en el tron, el president proclama Reina de la Festa la bellíssima senyoreta Maria Soler i Ferrer, qui llueix un magnífic vestit de randes i una graciosa diadema de perles. La Cort d'Amor la componen les gracioses i gentils damiselles Anna Gibert, Angela Mata, Maria Llopert, Roser Coscolla, Maria Font, Eulàlia Rossell i Pilar Bosch. Les encisadores nenes Maria Sendra i Dolores Gibert felen a la bella Reina honors de patge.

El poeta premiat, senyor Saltor, amb bella entonació, llegeix la poesia guanyadora de la Flor, essent coronada amb grans aplaudiments.

L'ENGLANTINA

Resulta ésser guanyador de l'Englantina d'Or el poeta i company nostre En Lluís Valeri per la seva patriòtica composició «A Sant Jordi». El poeta, que es presenta a recollir el premi, llegeix la poesia, que mereix una ovació.

LA VIOLA

La Viola és guanyada pel poeta i batlle de Terrassa, En Pere Salom i Morera per la seva poesia «La Verge Visitadora», la qual és llegida pel seu autor, qui fou entusiàsticament aplaudit.

ELS ALTRES PREMIS

Dels altres premis en són guanyadors:

Joquim Ayné Rabell, Josep Pons i Tió, Felip Grangés, Raul M. Mir, Xavier Benguerel, Ferran Agulló Vidal (el nostre volgut company), Pere Salom i Morera, Josep Carner, Joan Aris Colomer, Joan Minguez, Martí Revoltós, Llorenç Ribera, Joan Povill, M. Villafraña, mossèn Joan Puní, Sixt Vilà, Ramon Rosselló, Joan Forn, Manuel Montserrat, Lluís Tintoré i Mercader, Ramon Martí, Joan Sellarós, Felip Grangés, Octavi Saltor, Lluís Valeri, Trinitat M. Torrebaja, Ramon Salas, Antoni Raventós, Joan Gomis i J. Torres i Llopert. La majoria dels poetes premiats es presentaren a recollir els premis.

EL DISCURS DE GRACIES

El vice-president del Jurat, mossèn Josep Paradedà, l'inspirat poeta i escriptor distingit, llegí un magnífic discurs de gràcies ple d'altíssims conceptes i pulcrament escrit, vibrant de patriotisme i rubert de finíssimes galantes. Fou molt aplaudit. Acabada la festa en mig d'ovacions i als acords de la cobla, sortí la Reina i la Cort d'Amor.

EL LUNCH

A la nit, la Reina de la festa obsequià el Jurat i poetes premiats, amb un delicat lunch en el qual es llegiren selectes poesies en mig de la més gran efusió i sincera companyonia.

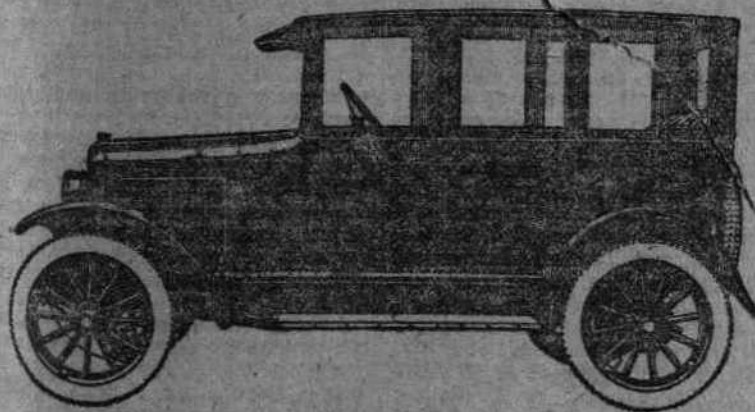
FINAL

Per a acabar. Els Jocs Florals de Sant Sadurn, per la seva acurada organització, per la seva dignitat altíssima i per la seva esplendor insuperable, seran recordats com una de les festes més belles de la nostra terra.

Es requisi indispensable que les notes que ens siguin tramessos per a la publicació vinguin redactades en català i amb conolació periodística.

OVERLAND

L'AUTOMÒBIL MUNDIAL

El cotxe de més alta qualitat

i el de

MÉS BAIX PREU

Demaneu preus i proves al seu agent per a Catalunya, Aragó i Balears.

PERE CISA ALSINA

Clarís, 98

BARCELONA

Exposició del Moble

STAND N.º 120

Visiteu aquest Stand on podreu apreciar l'alta qualitat dels mobles i prestatgeries d'acer

Allsteel

i l'excel·lència de les calculadores

"BRUNSVIGA"

V. GUILLAMET, Ronda Universitat, 31

BARCELONA

L'Exposició Internacional del Moble

EL FESTIVAL DE L'ASSOCIACIÓ DE LA PREMSA DIÀRIA

El gran festival que l'Associació de la Premsa Diària d'aquesta ciutat ha organitzat per avui a l'Exposició Internacional del Moble, començarà a les tres en punt de la tarda, pregant la comissió organitzadora a les col·les de sardanistes inscrites en el concurs la seva puntual assistència, a fi que es puguin portar a cap, en les hores assenyalades, cada un dels números del programa.

A dos quarts de sis, al Stand de la casa Esteve Marata el radioconcert anunciat, que es farà sota el següent programa:

«La Favorita» i «Mignon», ambdues pel tenor Volpi (tenor); «La flauta màgica», per Pacini (sopran); «Lohengrin» (preludi de la primera i segona part); «Ahn» (Bach), violí, per Ramhsisen (primera i segona part), i «Fantasia de cornet».

L'Orfeó de Sans, per la seva part, executarà les següents peces del seu escollit repertori: «El cant de la Senyera», Millet; «Les neus que es fonen», Morera; «Sota l'olme», Morera; «Empordà i Rosselló», Morera; «L'heren Riera», Cumallas; i «La sardana de les monges».

Els posseïdors d'entrades de pagament o de carnets d'abonament rebran a la seva entrada a l'Exposició un número que els donarà dret a participar en el sorteig anunciat de sis abonaments a l'Exposició.

En els jardins de la mateixa tindrà lloc l'aviada d'un esplèndid castell de focs artificials.

La festa, a la qual han estat invidades les autoritats, deixarà indubtablement un gran record als que hi concorrin.

L'acte de la inauguració

INSTRUCCIONS AL PÚBLIC

Per a la major comoditat del públic que va a l'Exposició el Comité organitzador d'aquesta recorda:

Que la línia de tramvia núm. 68 que surt de la Plaça de Catalunya (vora el carrer Pelayo) condueix fins a les portes A i E del Palau d'Art Modern.

Que la línia d'autòmnibus que surt de la Plaça de Catalunya (davant del Círcol Equestre) condueix fins al peu de les columnes, per on també s'entra als Palaus.

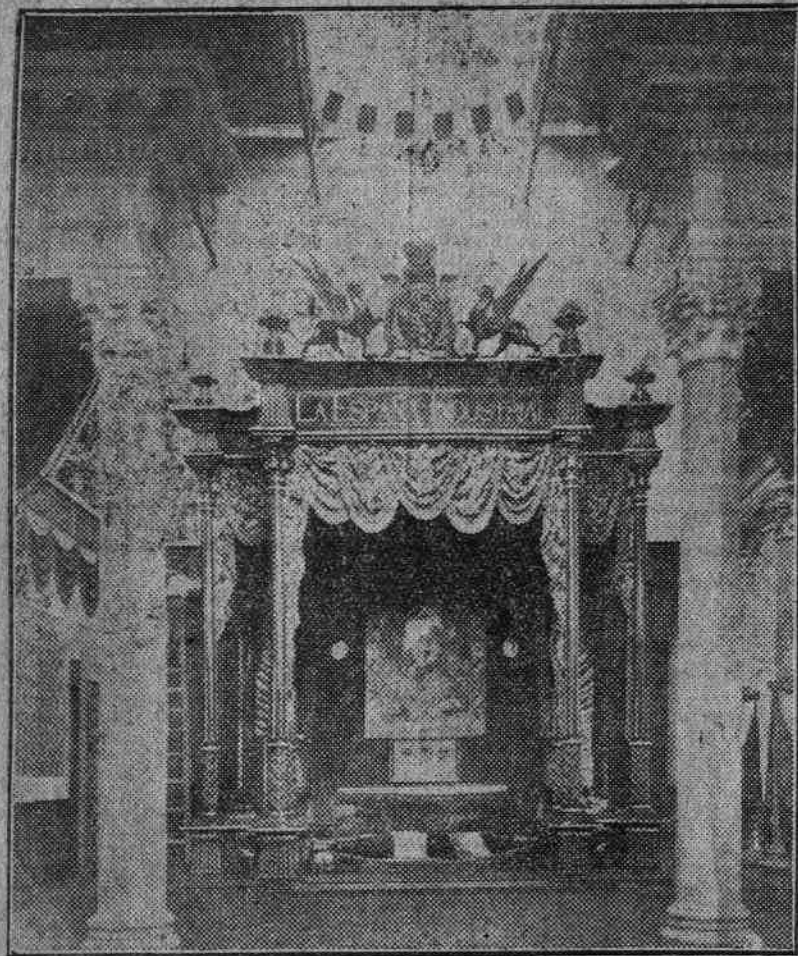
Aquelles persones que utilitzen cotxe, i aquest hagi d'esperar-les, poden ingressar a l'Exposició per les portes A i B del Palau d'Art Modern prop de les quals poden deixar el vehicle, o bé per les situades al peu de les columnes, vora les quals poden deixar-lo també.

La porta núm. 3 del Palau Industrial (carrer de Mèxic, per on solament ha sortida), hi ha també espai perquè els vehicles esperin llurs ocupants i que hauran entrat per les portes abans citades.

L'Exposició estarà oberta des del deu del matí fins a la vuit de la nit. La sortida s'anunciarà mitjançant una sèrie de llums i un toc prolongat de sirena.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre uns articles o notes suplicants, que no ens és possible fer-ne la necessitat absoluta (sense la menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma n.º 1 i 2.

La instal·lació de LA ESPAÑA INDUSTRIAL a l'Exposició del Moble

Stand de «La España Industrial» que ha cridat l'atenció per la seva magnificència

Fraja de seda l'atenció dels qui entren al gran saló B de l'art decoratiu, l'esvelt temple estil renaixement, que voltat d'opulentes draperies i emergint de la columnata que als angles del Nord forma el palau sobre mateix de l'escalinata d'entrada, constitueix la instal·lació de «La España Industrial». La famosa fàbrica, una de les deganes de la nostra producció fabril cotonera, la casa venerable que l'any 1922 va celebrar les seves noces de diamants, el 75 aniversari de la seva fundació, aporta a

l'Exposició del Moble l'esforç meritiu de les seves darreres creacions en teixits i estampats per a la confecció i decoració de mobles i per a l'ornament artístic d'interiors i locals de tota mena.

Les dues notes dominants són el vellut estampat i la pell i cuir artístics, articles, ambdós, d'inacabable varietat de riquíssims efectes. La pana o vellut, que tant crèdit dona avui la marca de la casa, és co que salta més al primer cop d'ull. Cortinatges, plafons, domassos, por-

tiers, omplen el Stand, tapissen per dintre i per fora l'edifici central, pugen als costats de la portalada i davallen de les columnes i sobre les baranes, donant al conjunt una aparença de singular severitat i riquesa. Alternant velluts i cuirs repujats s'obtenen elements decoratius de veritable valor artístic. Aquells dos gèneres, més la cretona estampada, en infinitat de combinacions de colors i dibuixos, també d'aplicació en els mobles, i les pells i teles peer a relligats i estotgeria, fan que la totalitat d'aquesta instal·lació sigui sens dubte, i com a primera vista ja tothom judica, una de les més interessants i més adequades a l'objecte concret de l'Exposició ara inaugurada.

Els cortinatges de l'entrada un cop admirats, entra hom dintre del Stand el centre del qual l'ocupa el temple alçat i alt de deu metres, flanquejat de columnes, l'edifici del qual cobria el famós tapis estil Gobelins, estampat «a mà», el qual tant va ésser apreciat per l'Exposició de 1889, i al seu peu cadirats diversos, folrats amb els materials productes de la casa: pells i velluts. El mur extern de l'esquerra sosté un mostruari de cuirs i pells gofrats, alguns amb daurats de sumptuosa vista. Al dors els visitants miren la curiosa exhibició de tapes de llibre, relligades amb la tela per enquadernacions, article en el qual és «La España Industrial» la sola i única fàbrica del regne. L'altre mur exterior, el de la dreta, porta un gran mostruari de panes i velluts que ensenyen la varietat de classes i diversitat d'aplicacions, que surt de la manufactura d'aquesta poderosa entitat. Com és natural, les qualitats per la tapisseria dominen, en aquesta exhibició, sense oblidar però les que són utilitzades per a vestir i també per a calçats de moda.

Els dos murs que a esquerra i fons circumden el Stand, ofereixen també una decoració curiosíssima. Corre tot el dalt un fris festonejat amb elements de vellut, i a baix un sòcol· compost de plafons de cuir repujat, imitació felicíssima sortida dels telers i les premses de la fàbrica. L'espai intermediari està ocupat, a l'esquerra, per altres plafons de pell artificial i de pana, al voltant de dos balcons que són excel·lent mostra d'aplicació de seneja estampada a molts colors, i la part del fons és centrada per

una disposició en forma de vano que aplega el mostruari de cretones per mobles, i el de les panes anomenades «Iris», que s'adapten al tapissat de cotxes, autos, vagons de ferrocarril per passatgers, i als mobles moderns, especialment sofàs i cadirats diversos.

La vista panoràmica de la fàbrica, i el quadre de medalles que l'edifici estatja, recorden als visitants la gloriosa història de «La España Industrial», la societat anònima fundada l'any 1847, pels germans Muntadas, creació del seny econòmic d'aquell home d'empenta que és dignu don Josep Anton Muntadas i Campeny, pare de l'actual gerent don Maties, primer comte de Santa Maria de Sans, qui fa més de quaranta anys ve regentant la casa, a la qual ha portat a una situació d'estabilitat i de prosperitat molt grans, i la qual en certa manera ell ha recreat, per haver transformat tota la producció de la fàbrica, muntant-la a la moderna i introduint-hi l'elaboració dels novells articles com els velluts i teles per relligats, etc., que avui tothom admira. Don Maties Muntadas és un enginyer químic, format a Alemanya, a la Universitat de Wiesbaden, on fou deixeble de Fresenius, i als seus dots d'administrador savi i prudent uneix els d'ésser un tècnic de vàlua.

Es sabut que «La España Industrial» és una companyia anònima, amb capital de 8.000.000 de pessetes, distribuit en 16.000 accions de 500 pessetes, completament desemborsades, l'alta cotització de les quals en el mercat diu la confiança que hi ha en l'encertada gestió i sòlida situació econòmica de la societat. La casa posseïx actualment la finca, antiga fàbrica i actual despatx del carrer de la Riera, ara amb entrada pel carrer de Sant Pau, la grandiosa fàbrica de Sans — per cert fàcilment obidable des dels jardins de l'Exposició i Parc de Montjuich — i que cobreix entre edificis i terrenys la superfície de 71.000 metres quadrats. Allí es reuneixen les seccions de preparació, filatura, teixits, blanqueig, tintes, estampats, aprestos i acabats, velluts, etcètera, efectuant-s'hi totes les operacions industrials que converteixen la primera matèria, el cotó, en producte acabat i llest per al consum.

Les seves unitats de producció en el ram tèxtil són de 30.000 puaes i

1.500 telers. La secció d'estampats posseïx 10 màquines d'ample senzill i nombroses a doble ampol·la, per a l'estampació dels magnífics velluts amples per tapissaria, d'esplèndid efecte ornamental, que tothom pot veure a l'Exposició. La màquina motriu és un conjunt de més de seixanta electromotors, que desenvol·len una força motriu de 1.700 H. P. en total.

El nombre d'obrers que treballen a l'immensa usina arriba tal volta als dos mil, comptant-hi els dos torns actualment en activitat. Pot ben dir-se que és el principal mitjà de sosteniment amb les altres fàbriques allí radicades, i després del «Vapor Vell» d'En Guell que allí va néixer, de la populosa barriada de Santa Maria de Sans.

Heu's aquí el detall d'articles que formen el quadre de productes de «La España Industrial»: Velluts, bordons, llisos, mostrejats, estampats i tenyits, «veludillos», «Pana Sans», per a vestits, «Pana Magnus», per a cortinatges, en amplades de 70 a 130 centímetres.

Novetats en estampats per a vestits: indians, cretones, setins, percales, batistes, teixits mostrejats, franelles estampades i llises, qualitat «Pañete Espanya», etc.

Mobles i tapisseries estampats fins a 10 colors en cretona, reps, sarja, setí, vellut, etc. Molesquins i setins per a pantalons. Pells per a cotilles. Teles per a relligats, estotgeria, articles de viatge, etc. Pells i cuirs artístics repujats, per a la decoració de mobles, seients i folrats de cotxes, autos, etc.

Tots aquests productes són de consum a Espanya, Amèrica Llatina, Nord d'Àfrica, Països de Llevant, i adués a França i Països del Nord d'Europa, és coneguda la marca d'aquesta casa, honor de la indústria catalana. Les recompenses que ha obtingut han estat sempre les més distingides en les exposicions on ha pres part, havent guanyat el Gran Premi a les de París, 1889; Saragossa, 1908; Santiago de Galícia, 1909; València, 1910. Medalla d'or a Viena, 1873; Filadèlfia, 1876; París, 1878; Barcelona, 1888; i Londres, 1881.

En resum, la instal·lació d'aquesta poderosa casa barcelonina, és una de les notes més sobresortint de la magnífica Exposició del Moble.

**Lavabos
Banyeres
Bidets
Escalfadors
Dutxes
Waters
etc.**
PREUS REDUITS
JAUME SAURET
7 - Carrer Pelayo - 7

Igualada, Granollers, Manresa, Figueres, Tarragona, Lleida, Falset i Montblanc, acordant les mesures a posar en pràctica per a obtenir el rigorós compliment de la llei relativa a l'ús de l'alcohol industrial, la violació constant i sistemàtica de la qual, impunitament reutilitzada fins ara, tan enormes perjudicis causa a la classe vinyatera de tota Espanya.

A l'esmentat objecte va quedar muntada una estreta vigilància per totes les línies fèrries i carreteres de Catalunya a fi de denunciar i perseguir tota a delictiva i indeguda de l'alcohol industrial, no sols a les poblacions de petita importància, sinó també en les capitals.

PIRAMIDON
MEISTER LUCIUS

El millor consell que com a metge puc donar-li és que prengui **Piramidon «MeisterLucius»**.

I veurà que aviat se li'n van el mal de cap i el mal de còccal. També s'alluegixen desseguit les dolors neuràlgiques i reumàtiques.

Malalt's de les imitacions i demani en les farmàcies expressament **Piramidon «MeisterLucius»**.

El segell mòbil especial de la caixa, fa fermança de la llegitimitat del producte.

La situació a Barcelona

«CATALUNYA SOCIAL»

El núm. 125, data del 15 de setembre, porta el següent contingut:

«El que passa. — La moral cristiana i la sociologia. (Controvèrsia). Què hem de fer, per Miguel Gavin. — Sentir-vos cristians primer que obrers, per Rucabado. — Sobre vagues. — Inestabilitat. La campanya pro-presos, per Joan d'Hostoles. — L'anorreament de l'Estat. Declaracions d'En Villanueva, per Abecedé. — La cançó de setembre, per J. C. — Comentaris (sobre la rassa morta), per Angel Grau. — L'actualitat estrangera. — Les cases barates. — La delegació del treball. — D'ací i d'allà. — Noticiari.

Gravat: Els «sacrificis» del senyor Alba (dibuix, per Quetius.

LES SUBSISTÈNCIES

Un periodista va fer observar ahir vespre al general Losada, com havien pujat de preu alguns articles de primera necessitat, sense causes que ho justifiquin.

El governador va dir que havia convocar per diluirs la Junta de Subsistències.

PORNOGRAFIA

El governador ha encarregat al cap de policia i aquest ho ha tramès als comissaris de districte que a tots els musio-halls, les artistes es presentin amb decència.

Stran multats els empresaris que contravenint, i a la tercera vegada de reincidir, se les clausurà el teatre i es ficarà l'empresari a la presó.

També està disposat el general Losada a reprimir energicament la pornografia en les publicacions.

EL CONFLICTE TEATRAL

Comissions de tramolistes i de músics, estigueren ahir a visitar el governador, per a parlar-li del conflicte teatral.

El governador cridarà els empresaris, per tal de procurar una solució al conflicte.

EXPEDIENT POLICIAO

El cap de policia manifestà ahir al vespre que el tinent coronel senyor Navarro, és l'encarregat de rebre declaracions sobre els incidents del dia 11 de setembre.

VAGA

L'encarregat de les obres de la casa Miró i Trepac efectua a la Diagonal, entre els carrers de Muntaner i Aribau, va disposar que, en vista que la pluja no permetia treballar tots els obrers, en treballessin uns quants.

Els designats per a treballar es negaren a ferho si no treballaven tots els altres.

L'Escola Graduada de la Mancomunitat

GRAUS DE L'ESCOLA

Secció Montessori. — Dos graus mixtos de pàrvuls regits segons el mètode Montessori i repartits en tres classes de trenta alumnes com a màxim.

Secció general. — Tres graus mixtos elementals, l'últim dels quals prepara per a l'ingrés al batxillerat.

Un grau superior de nois que prepara per l'ingrés a la Secció Preparatoria de la Universitat Industrial.

DETALLS D'INGRES

Les classes són per nombre reduït d'alumnes. Prèvia petició, els alumnes són admesos per ordre rigorós de llista i després d'examen de la Direcció. Poden ingressar a qualsevol dia, entre els tres i els dotze anys.

Per a ingressar cal presentar certificat de revacunació.

DURADA DEL CURS I ENSINYAMENTS

El curs comença el primer d'octubre i dura fins el 30 de juny. L'Escola assegura en cada grau tota l'acció educativa i tots els ensenyaments necessaris per a la formació integral dels seus alumnes.

PREUS I CONDICIONS DE MATRICULA

La matrícula és anual i costa:

Pels pàrvuls (Secció Montessori), 200 pessetes.

Pels dos primers graus elementals, 250 pessetes.

Pel tercer grau elemental i preparació d'ingrés al batxillerat, 300 ptes.

Pel grau superior i preparació a la Secció Preparatoria de la Universitat Industrial, 350 pessetes.

El pagament es fa en dues parts: una, en començar el curs; l'altra, la primera quinzena de febrer. Els alumnes que ingressen de bell nou a l'Escola paguen, de més a més, i per una sola vegada, un 15 per cent sobre el preu de matrícula per desgast de material. El material d'ús personal va a compte dels alumnes.

ALTRES OBSERVACIONS

Primera. — L'Escola prepara un gran superior semiautònom de noies. Els que s'interessin per aquest grau podran veure's amb la Direcció després del 15 de setembre.

Segona. — L'Escola té establert també un servei de mitja pensió i de beques, sobre els quals es donaran tota mena de detalls a qui els solliciti.

Tercera. — Per a facilitar el trànsit del regim de l'Escola al de l'ensenyament secundari, i mentre la Mancomunitat no tingui degudament establert aquest ensenyament, l'Escola dona facilitats per a organitzar grups especials que permetin atendre als alumnes que estudien el batxillerat.

Quarta. — Per a detalls d'ensenyaments, programes, règim educatiu, etc., etc., vegi's la Memòria que l'Escola publica enguany per primera vegada.

Per la puresa dels vins

A l'estatge de la Unió de Vinyaters de Catalunya es reuniren dimecres, al matí, sota la presidència del senyor Santacana, representants vitícoles de Terrassa, Sabadell, Vilafranca, Sant Sadurn de Noya, Sant Feliu de Llobregat, Costes de Llewant i de Ponent.

La campanya del Marroc

PADRINA DE GUERRA

La demana el sergent del regiment de Cerinyola, Joan Medinilla Venagos, destacat a Melilla.

Escola Superior dels Bells Oficis

TAPISSERIA

Durant els dies 20 a 29 del corrent, de cinc a set de la tarda, queda oberta la matrícula per a l'ensenyament de la «Tapisseria» en el curs 1923-24, en la secretaria d'aquesta Escola (Urgell, 187).

L'import de la matrícula és de 30 pessetes.

Durant els mateixos dies i hores resta oberta en la pròpia secretaria, la matrícula per a les «Arts de la Fusta», «Arts de la Terra», «Arts del Jardí» i «Laques».

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata, Plaça del Rel.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

D'Arquitectura: Escola d'Arquitectura. — Segon pis de la Universitat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.

Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda, els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc». Princesa, 14, primera planta de la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

Provincial Universitaria. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia, Biologia i Biquímica. Tots els dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

D'Història Natural de l'Acadèmia

de Ciències i Arts: Habla dels Estudios, 2.

Arts. — Oberta de deu a una del matí, i de set a nou del vespre. Passeig de Sant Joan, 26, principal.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners, de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.

Deis Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

Centre Excursionista de Catalunya (Carrer del Paradís). — Oberta de sis de la tarda a dos quarts de nou del vespre.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. — De les deu a dos quarts d'una del matí, de les cinc a dos quarts de nou de la tarda, els dies feiners; de les deu del matí a dos quarts de sis de la tarda, els diumenges. Els dilluns, al matí, roman tancada.

Biblioteca pública de Sant Andreu de Palomar (Santa Maria, 18 i 20). — Oberta de les vuit a les deu del vespre. Biblioteca del Poble. — Sostinguda per l'Associació de la Premsa Diària, Canuda, 13, primer. — Oberta al públic tots els dies feiners, de sis a nou de la nit, i els festius, no diumenges, de deu a dotze del matí.

De Protocol: Notariat, 4.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Oberta, de 12 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda. Els diumenges, de 11 a 1 del matí. Aquesta Biblioteca és circulat.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit des vespre.

De l'Associació de la Premsa Diària (Canuda, 13): De sis a nou del vespre.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda.

Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a vuit; també es pot visitar els dies festius.

Episcopal: Palau Episcopal. D'onze a una del matí.

Del Reial Patrimoni: Palau de la Diputació.

Topada de tramvies

Ahí a la nit, a tres quarts de nou, al Passeig Nacional, un tramvia de la línia Sant Antoni-Astiller, va descarrillar, llençant-se damunt d'un altre de la línia Arenes, el qual venia en direcció contrària.

A conseqüència de la topada resultaren alguns ferits, els quals anaven en el tramvia de les Arenes.

Aquests s'anomenen Francesc Sunyer i Fello, de 37 anys, conductor del darrer d'aquests tramvies; el co-brador del mateix Gregori Casals i Muñoz, de 26 anys; i els passatgers Vicens Araujo i Martín, de 27 anys; Ramona Manso i Carbajo, de 47 anys i el seu fill Agustí, de 13.

També va resultar ferit el conductor del tramvia de Sant Antoni, Antoni Soriano i Roger, de 37 anys.

Tots els esmentats, tenen ferides lleus, havent estat assistits al dispensari de la Barceloneta.

Els dos tramvies de referència, sofriren seriosos desperfectes.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Minerva». Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Pelligros, de don Patrici Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 63.

A VALENCIA: A «La Correspondencia de València», Mifiana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Almada, Largo S. Domingos, 11; «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Lirola, quiosc del Born.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miguel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucines.

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

Mobles Gimbert

Amb motiu de l'EXPOSICIÓ DEL MOBLE tenim els millors stocks en habitacions completes

PREUS REDUITS

CANUDA, 35
Telèfon 4161 A

Per molts motius us interessa visitar el nostre Stand núm. 74

Maritima i Comercial

MOVIMENT DEL PORT

Dia 15.

VAINELL ENTRATS:

Vapor holandès «Achilles», d'Amsterdam, amb càrrega general.
Vapor espanyol «La Guardia», de Marsella, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Santiago López», d'Avilés, amb carbó.
Vapor italià «Zapora», de Marina di Carrara, amb marbre.
Vapor espanyol «Mallorca», de Palma, amb càrrega general i 120 passatgers.
Balandra espanyola «Maria Giménez», de Torrevella, amb sal.
Pallebot espanyol «Caridad», de Torrevella, amb sal.
Pallebot espanyol «Saladars», de Cartagena, amb mineral.

VAINELL DESPATXATS:

Vapor espanyol «Villarreal», amb càrrega general, cap a Las Palmas i scales.
Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a València.
Vapor espanyol «Cullera», amb càrrega general, cap a Gandia i scales.
Vapor espanyol «Tintorer», amb càrrega general, cap a Alacant.

VAINELL SORTITS:

Vapor francès «La Gaulle», de transit, cap a Marsella.
Vapor espanyol «Ciudad de Cádiz», amb càrrega general, cap a Fernando Pó i scales.
Vapor espanyol «Teresa Farnes», en flet, cap a Cartagena.
Vapor espanyol «Monte Taro», amb càrrega general, cap a Mahó.
Vapor espanyol «Ramón», amb càrrega general, cap a Màlaga i scales.
Vapor noruec «Vard», amb càrrega general, cap a Tarragona.
Vapor holandès «Achilles», amb càrrega general, cap a Tarragona.
Vapor espanyol «La Guardia», amb càrrega general, cap a Cèrta i Marsella.
Vapor espanyol «Marian», amb el seu equip, cap a la mar.
Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

Banca Tusquets, S.A.

CANVI — VALOR — CUPONS

Bambà del Centre, número 9

Borsa de Barcelona

15 de setembre de 1923.

MERCAT LLIURE DE VALORS

Avui, com tots els dissabtes d'aquest estiu, no hi ha sessió oficial de Borsa. Unicament ha tingut lloc aquest matí l'acostumada sessió d'operacions de valors a terme, al Casino Mercantil.

S'ha fet de Nords de 68'30 a 68'05 i a 68'10; Alacants a 67'85 i a 67'80; Colonial a 68'50; Gran Metropolita a 12'85; i Automòbilus a 96'00.

Diferències.—De la tanca d'ahir, a les cinc de la tarda, a la d'aquest matí, es puja 0'05 de Nords i Alacants, i de Colonial i baixa 0'25.

Canvi estranger.—En el mercat internacional, particularment en el referent a la Borsa de París, ha influït així que es tingueren notícies dels esdeveniments polítics d'Espanya. Continua, per tant, més precipitada encara, la davallada de la pesseta, ja temps iniciada. Per això és que avui, en les operacions matinals que tenen lloc als bancs d'aquesta plaça, han tingut disminució en llurs cotitzacions, determinades signes que fins ahir s'havien cotitzat amb alça. Per les notícies que es tenien aquest matí de Madrid, s'ha capgirat la ruta empresa aquesta darrers dies.

En quant al canvi italià, la solució donada per la Conferència d'Ambaixadors, deu que de seguida es posessin les llires als voltants del que es cotitzava abans del conflicte italià-grec.

Els canvis d'aquest matí eren: Francs 43'70, Suïssos 132'50, belgues 36'20, lliures 33'80, dòlars 745, llires 33'10, i marcs a deu cèntims de peseta el milió.

Canvis facilitats per Banc de Catalunya

Barcelona, 13 de setembre de 1923

DIVISES XECS NO COTITZADES OFICIALMENT

Portugal	0'33	ptes. escut
Argentina	2'42	> pes
Holanda	2'98	> florí
Suècia	1'98	> corona
Noruega	1'25	> »
Txecoslovàquia	22'30	> 100 cnes.
Polònia	0'0075	> 100 marcs

OR

Alfons	40'00
Unces	39'50
Isabel	43'50
Quarts	39'50
Petit	39'50
Dòlars	7'20
Lliures esterlines	35'50
Francs	35'50

BITLLETS

Francs	43'35
Lliures esterlines	33'85
Marcs	0'0003
Corones	0'009

Sardanes

Avui, diumenge,

MATÍ.—Plaça Reial. Agrupació Sardanista de Barcelona. Còpia, La Principal del Camp, de Vall.

Ronda de Sant Pau, 14. Còpia, Barcelona. Tivoli.—A la plaça de dalt. Còpia, Catalunya.

La Garriga.—Matí, tarda i nit. Orfeó Garriguenc. Còpia, La Principal Barcelonina.

Tiana.—Matí, tarda i nit. Còpia, La Principal de Bordils.

Cardener.—Còpia, Els Russinyols, de Castell d'Empúries.

TARDA.—Toró Park. Còpia, Barcino. Carrer Muro. Còpia, La Principal del Camp, de Vall.

Horta.—Lawn Tennis Club. Còpia, Catalunya.

Concurs de sardanes a l'Exposició del Moble. Festival de l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona.

Cardener.—Festa de la Dansa Catalana, 30 dansaires de l'Esbart Folklòric de Catalunya. Còpia, Els Russinyols, de Castell d'Empúries.

Plaça Sepúlveda. Agrupació Sardanista de Barcelona. Còpia, La Principal del Camp de Vall.

Paral·lel-Tapióles. Còpia, Catalunya.

Poble Nou.—Centre Moral Instruït.

Sant Andreu.—Plaça Palmeres. Foment Sardanístic. Còpia, Catalunya.

Dilluns, 17, Matí i tarda

Olet.—Homenatge a Juli Garreta. Còpia, Barcelona.

Avui, a les deu de la nit, es ballaran sardanes al carrer de Tamarit, cantonada al d'Urgell, davant del Bar Amigó, per la molt aplaudida i renomada còpia «Barcelonès», sota el següent programa:

«Per què estàs trist», Vilaró; «Desamor» (primera audició), Saderra; «Sense nom», (primera audició, de concert), Garreta; «El bruixot de les roques», Mercader; «Plany» (de concert), Soler; «La marmaridada» (primera audició), Pérez Moya; «L'anell de promesa», Bon.

Davant d'aquest excel·lent programa, aquesta ballada de sardanes promet veure's correguda.

El Foment Sardanístic Andreuenc celebrarà una ballada de sardanes avui, diumenge, a dos quarts de deu del vespre, al passeig de Fabra i Puig, junt al pas a nivell del ferrocarril del Nord, per la còpia «Catalonès».

Dimecres, 18, nit

Vallvidrera.—Plaça Pep Ventura, Còpia «Catalonès».

Paral·lel-Tapióles: Còpia «Barcelonès».

Dilluns, 20, nit

Plaça Sepúlveda, Agrupació Sardanista de Barcelona. Còpia «Barcelonès».

Paral·lel-Tapióles: Còpia «Barcino».

Recomenem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicants, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

Anuncis d'espectacles

Teatre Català ROMEA

Avui, diumenge, dos grans espectacles, per la celebre companyia MOLLAUSSO. Formen el programa el formós ball mímico en un acte i dos quadros

LA PETITE GOSSE

Segon: la eminent artista HEDDA RISTORI

amb el seu repertori. Tercer: la comèdia musical

LA MEMADA

prement-hi part les primeres ballarines LA SERINA LUISA RUBINI, TOSCA CESARI i el senyor MARIUS MOLLAUSSO, secundats per 20 FORMOSOS BALLARINES, 20 Dama, dilluns, a la nit, magnífic programa, per la companyia MOLLAUSSO.—Dijous, a la tarda, gran matinee.

Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Tivoli

Empresa FRANCESC DELGADO

Gran companyia de Comèdia

ANTONIA PLANA-EMILI DIAZ

Avui, diumenge, tarda, a les quatre. El divertit entremès de F. de Villar,

PUNTA DE VIUDA

i segona representació de la formosa obra de F. de Viu

LA FLOR DE CORDOBA

Obra estrenada al Teatre Romea de Madrid per aquesta companyia amb gran èxit. Nit, a les deu

LA FLOR DE CORDOBA

Dama, dilluns, tarda, a les cinc, funció popular. LA FLOR DE CORDOBA. Nit, LA VENGENÇA DE DON MENENDO, de Muñoz Sesa.

Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Novetats

Circ Equestre

Avui, diumenge. Dues extraordinàries funcions. A les quatre de la tarda, i a les deu de la nit, EXIT XARROS I VERITABLE DE TOTA LA COMPANYIA. LES 4 BARRETES, poutpouri acrobàtic. LES ROBBINS, domptador de bicicletes. TROUPE TITTO-RIEPI, 7 formidables saltadors. Cada dia continuen i sorprenden els èxits de FRED SILVESTER i C.A., dels inimitables 4 UESSENS. LES MANDOS, sonnent, arriscadíssim remolí de la mont, F. P. UBE, veritable succeís, original, únic. C. FONTANAS. THE ARQUES, etc., etc.—Entrades còmiques i divertides, pels molt aplaudits clowns GERMANS FERRONI, NAVAS i GEROME SILVIA i KODAK.—Dama, dilluns, a dos quarts de cinc de la tarda, matinee especial. A les deu de la nit, extraordinàries funcions.—Cada dilluns, dijous i dissabtes, matinees a dos quarts de cinc de la tarda.—Dijous que ve, 3 FAMÓSOS DÉBUTS, 3.—Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela de

JOAN VILA

Avui, diumenge, tarda, a les cinc. Nit, a les deu. La famosa i celebrada obra en tres actes, de don Josep M. Granada,

EL NIÑO DE ORO

Exit extraordinari. Triomf indiscutible de la companyia.

Gran quadro flamenc, el mateix amb que fou estrenada l'obra al Teatre de la Comèdia de Madrid. GERMANS GAZPACHAS i GERMANS HIDALGO.

IMPORTANT.—Continuant pendent de solució l'actual conflicte teatral i no disposant l'empresa, del personal de maquinària, s'avisa al públic que l'obra es representarà sense el decorat propi de la mateixa.

Teatre Bosc

Avui, diumenge, dia 16, l'Abu-sionista més bo del món, EL GRAN

RAYMOND, el qual executarà programes monstres de tres parts, a preus econòmics. (Fixeu-vos amb els cartells.)

TEATRE COMIC

Avui, diumenge, dia 16. Grandioses funcions per la companyia de

JAUME BORRAS

Extraordinàries representacions de EL MONJO NEGRE i LA DIDA

Teatre de la Comèdia

Companyia catalana «Claramunt» Adria. Avui, tarda, a tres quarts de cinc. Nit, a tres quarts de deu. L'obra en tres actes, estrenada al Teatre Victòria,

Els nostres fills

i la peça, UN COP D'ESTAT.

Coliseu Pompeia

Travessera, 8. Telèfon 272 G. Avui, diumenge, tarda, a un quart de cinc, i nit, a dos quarts de deu. AMOR A OSCURAS (un acte), i LA TIRINA DE LAS MUJERES (tres actes).

Teatre Barcelona

SESSIONS D'ART MERCE NICOLAU

Primer actor i director:

ENRIC JIMENEZ

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Segona i tercera representacions del drama en quatre actes de l'eminent autor rus Artzbraheev, traduït de Josep M. Jordà, GELOSIA.—Dama, dilluns, a la nit, esdeveniment teatral. ESTRENA del drama en tres actes, del vigorós dramaturg Juli Vallmitjana, CANTS D'ORIENT

Teatre Barcelona

Temporada de tardor

Gran companyia de comèdia

ALBA-BONAFE

Inauguració, 21 de setembre

EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DEL MOBLE

PARC DE MONTJUICH

Avui, diumenge, a les tres tarda

Gran festival popular a benefici de l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona.

Banda Municipal. Orfeó de Sans. Gran concurs de sardanistes. Castell de focs artificials. Sorteig d'abonaments d'entrada. Altres festivals. Audició per mitjà de la telefonia sense fils.

ENTRADA UNA PESSETA

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Programes selectes. Formosa comèdia L'ESTRANYA

GRANS MAGATZEMS

TÍVOLI

FABRICACIÓ PROPIA // MAJOR I DETALL

Casp, 17 i 19 (davant el teatre)

Regal del dilluns dia 17

4 metres Teixit, classe superior, per 4 pessetes

8 " " " " " 10 " " " " "

Gran stock de Flassades de llana tarades i bones a preus molt limitats

Liquidació de 500 edredons, miraguano i ploma, procedents de la temporada anterior

Els dijous venda de retalls, restes de nostres tallers

Tots els dissabtes regal d'artístics globus als nois

VENTURA. El cinedrama **FUROR PASSIONAL.** La divertida pel·lícula dels **AMORS DE LETTY.** L'interessant film **HISTORIA D'UN XANTAX.** La pel·lícula instructiva **CAÇANT AL BAR GLACIAL.**

Diorama

Programa per a avui, diumenge, grans sessions. Últimes projeccions de l'extraordinària i interessantíssima superproducció de gran mèrit.

Nanuk l'esquimal

Nit, augment de programa, i estrena dels episodis vuit i novè de **LA REINA DELS GITANOS.** **COMPTES AMB EL WHISKY.** còmica de gran broma. **FLOR DE FOC,** i altres. — Demà, diumenge, noves i seleccionades estrenes.

Saló Catalunya

Gran curs de moda. Avui, diumenge, grandiosa matinal sense a una. Tarda, sessió continua. Tres estrenes: **L'HERENCIA DE LA MARE,** formosíssima i sentimental pel·lícula. **EL LLIAC INVISIBLE** (Programa Ajúria), per Irene Castle, i de gran actualitat. «Inauguració

de l'Exposició del Moble, amb assistència del capità general, senyor marquès d'Estella. A la nit, estrena de la primera de les grans exclusives de la temporada. **L'ATREUIT** (Artistes Associats), última creació de Charles Ray; la joia més preuada de la cinematografia. — Demà, diumenge, tres estrenes: **LA MODERNA AMERICANA,** per Margarida Fister. **EN TOMASSET CAMPIO DE GOLFE,** broma continua, i la de gran sensació: «Arribada a Madrid de S. M. el Rei i el general Primo de Rivera, i altres informacions d'actualitat», exclusiva del Saló Catalunya. — Aviat, l'esdeveniment més gran de la cinematografia.

KURSAAL - Aristocràtic Saló TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA ORQUESTINA SUÏS

Saló de reunió de famílies distingides. — Avui, diumenge, gran sessió matinal d'once a una. En aquestes hores es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis de la tarda. Primera sessió, a dos quarts de quatre. Segona, especial, a les sis. A totes les sessions el sonollet exit del dia, primera jornada de la super joia Universal, **MULLERS FRIVOLES** (exclusiva d'a-

questa empresa) pel gran actor Vontschheim. Degut al llarg metratge està dividida en dues jornades. **FUROR PASSIONAL,** comèdia dramàtica, per la formosa artista Doralinda. **ACTUALITATS,** amb l'arribada de S. M. el Rei a Madrid, i amb la dimissió total del Gabinet. Nit, a dos quarts de deu. **SONANT EL CUIRO O EL BOXADOR ARISTOCRÀTIC** (cinquè round). **FUROR PASSIONAL ACTUALITATS,** amb l'arribada de S. M. el Rei a Madrid. **MULLERS FRIVOLES** (primera jornada).

Demà, diumenge, estrena de la magnífica comèdia, **VIATGE AL PARADIS,** per la gentil artista Bert Little. **SONANT EL CUIRO O EL BOXADOR ARISTOCRÀTIC** (cinquè round), **LA BOMBA HIDRAULICA,** còmica, i la grandiosa obra del dia, **MULLERS FRIVOLES** (primera jornada), i **ACTUALITATS.**

Cine Princesa

Granvia Layetana. — Telèfon 1371 Tocant a la Plaça de l'Àngel. Avui, diumenge, **LA REINA DELS GITANOS,** vuit i novè episodis. **EL DIAMANT BLAU.** **INSTANT MATERNAL.** **COMPTES AMB EL WHISKY.** **LA CASA DE DISPESES.** A la nit, últim episodi de **LA REINA DELS GITANOS.**

NOS. — Demà, diumenge, estrenes, projectant-se **SENS PIETAT.**

Teatre Círcol de Sans

Dijous, 20 de setembre, a les deu de la nit, **COMPANYIA DIAZ-ARTIGAS.** La comèdia en tres actes, creació de Josepina Díaz.

PRIMEROS. Despatx a la taquilla, cada nit, de nou a onze, i al Centre de Localitats de la Plaça de Catalunya. Preus populars.

PARC

Avui, a la tarda, **CONCERT BANDA VERGARA.**

PISTA DE GEL

Reobriments aquesta setmana. Grans innovacions.

TIBIDABO

Avui, diumenge, matí, d'once a una sardanes per la renomada cobla **CATALUNYA.**

A la tarda, gran concert per la banda **ARMONICA BARCELONESA,** putxinel·lis a l'aire lliure, elevació de globus grotescos i amb sorpreses japoneses. Funcionaran totes les atraccions.

Talaia, Ferrocarril aeri, Museu de guerra, etc.

Servei fins a la una de la matinada.

TURÓ PARK PARC DE MODA

Avui, tarda, Sardanes i Putxinel·lis. Últim dia del **ENVELAT MONUMENTAL.** Tarda i nit, **GRANDIOSOS BALLS.** — Cafè-Restaurant de primer ordre.

MONTALEGRE

Conreria, Colònia Booc, Pont Mongos. Servei diari d'autòmibus, des de Badalona. Horaris i detalls Telèfon: 46 B, 3299 A i 685 B.

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes antigues i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

"CHIC ET SIMPLICITÉ"

Revista de Modes de París amb traducció castellana

Elegància sense exageració.

100 models i un patró retallat, per 1'50 pessetes

Demaneu-lo a per tot i a son agent a Espanya:

Albert Bonet Merceria · Plisès · Calatró Claris, 15. — Barcelona

L'Hèrnia Curada per 50 pessetes

mitjançant el nou "PERFECT". Aquest còmode i embolcall americà elàstic, sense ressort, que s'aplica al cos com un guant, no té els defectes dels sistemes francesos, superant-los en qualitat, comoditat i en els resultats positius de contenció i curació radical de l'hèrnia (trencada dura). 5.000 pessetes es regalen al qui demostrï el contrari. Descompte a tots estrangers que, fracassats en l'últim país, circulen per Catalunya anunciant-se en els Hotels, promettent al Trencat coses impossibles. No comprar cap altre embolcall ni bragues, sense abans veure i assajar aquest meravellós aparell. Assaigs gratis: De 9 a 11 de la tarda. Casa PALAU, carrer Ample, número 14 (tocant a l'església de la Mercè).

APOPLEJIA (Feridura) — PARALISIS —

Angina de pecho, Vejes prematura y demás enfermedades originadas por la Arteriosclerosis e Hipertensión. Se curan de un modo perfecto y radical y se evitan por completo tomando

RUOL

Los síntomas precusores de estas enfermedades: dolores de cabeza, ramba o calambres, zumbidos de oídos, falta de tacto, hormigueos, vahidos (desmayos), modorra, ganas frecuentes de dormir, pérdida de la memoria, irritabilidad de carácter, congestiones, hemorragias, varices, dolores en la espalda, debilidad, etc., desaparecen con rapidez usando Ruol. Es recomendado por eminencias médicas de varios países; suprime el peligro de ser víctima de una muerte repentina; no perjudica nunca por prolongado que sea su uso; sus resultados prodigiosos se manifiestan a las primeras dosis, continuando la mejoría hasta el total restablecimiento y lográndose con el mismo una existencia larga con una salud envidiable.

VENTA: Segalà, Rambla Flores, 14, Barcelona, y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

Cobrances i repartiments ANTONI CAMPAJÓ

Carrer Avellà, 3, 1.ª, 1.ª. Tel. 2258, A.

Cobrances de tota mena. Repartiments de circulars i revistes, fetes amb gran cura i rapidesa. Servei especial en la impressió, inserció en els diaris i repartiment d'esqueles mortuòries. Extens assortit en recordatoris. Impressió esmerada. Servei ràpid, garantia absoluta. Preus reduïts

La Mutual Agrícola de

Propietaris, S. A. per a l'extracció de lletres. Dirigir-se, per a avisos, al Passatge de Sant Joan, núm. 1, 1.ª, 1.ª. Tel. 1.278 S. P. i 529 H.

Jove alta

Tipu agitantat urgeix per a acabar pel·lícula. Escriure 5.024, Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flores, 16 (Anunci).

Vendes

Torre es ven prop Passeig

Bouanoya, molt ben

signada per 12 mil duros.

Casa torre gran, en poble

pròxim a Barcelona amb

jardí i hort, es ven per 4.300 duros.

A Gràcia tocant carrer Sal-

meron es ven casa

de 10 pisos i 2 botigues, renda

11.300 ptes. anyals, per 38.500 duros.

Se ven en c. Mallorca casa

de 6 pisos i botiga,

renda al mes 600 pessetes, per

25.000 duros.

Auto «Mercedes» 1892 set

sesta, estat nou, veno

a tota prova, per ptes. 11.500,

molt bon estat.

Auto semibon, dels bagueta

marcha Dohy, roda re-

canvi, veno, per 3.500 pessetes.

Caseta prop València, molt

ben situada, amb jardí i hort,

sense estranyer, es ven per 1600

pessetes.

Torre es ven, peu tranvia,

alguna, gran electricitat,

comfort modern, baralis-

sim, 15.000 ptes.

David motor mag. 2 ba-

guetes, en perfecte

estat, es ven per 2.500 pessetes.

Ford Sedan, en molt bon

estat, veno per 4.000

pessetes. Arrancada elèctrica i

a tota prova

Auto esport arrancada elèc-

trica, cinc seients, a

tota prova, es ven per 2.000 ptes.

Se ven en c. Mallorca casa

de 12 pisos i botiga ren-

da 12.000 ptes. anyals, per 38.500 duros.

Auto Ford Sedan, molt bon

estat, tota prova, per

3.500 pessetes.

Camioneta Ford, molt ben

carrossada, propi-

a per a tel·lur o similar, a tota

prova, per 4.100 pessetes.

Raó: Empresa Ideal d'Informa-

ció, Rambla Flores, 16, bal-

cos. De 9 a 5.

MEDICAMENTS

químics purs, específics

farmacèutics i algunes minerals,

es venen directament dels punts

d'origen. Farmàcia de Horta i

Balta, Rambla de Catalunya,

núm. 1, cantonada Ronda de la

Universitat.

Caditals

Buñol, lavabo, miralls, llits, es

venen a qualsevol preu. Palma

Sant Just, 1, 1.ª.

Venc cotxe

amb patent. Rbla. Flores, 24, 1.ª

BIENORRAGIA (PURGACIONES)

en todas sus manifestaciones, uretritis, prostatitis, orquitis, cistitis, gonorrea, etc., por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con los

Cachets del Doctor Solvré

que depuran la sangre y los humores, comunican a la orina sus propiedades antisépticas y microbicidas: sus admirables resultados se experimentan a las primeras tomas, la mejoría prosigue hasta el completo y perfecto restablecimiento de todo el aparato genito-urinario, curándose el paciente por sí solo, sin inyecciones ni lavados en que haya de intervenir el médico, y nadie se entera de su enfermedad. Basta tomar una caja para convencerse de ello.

Venta, 5 ptes. frasco: SEGALÀ, Rambla de las Flores, 14; FARMACIA GELART, Princesa, 7 y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

Joies d'ocasió

Safates i servets de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles. Velles de 4. Nades Rambla de les Flores, 8 A. Cardenal Casañas, 8.

Terrenys

a preus

ventatjosos

per a vendre

en bloc o en parcel·les, formant en total uns 14 solars, situats davant la Sagrada Família. Raó: Federació de la Propiedad. Escudillers, 4, 7 i 9, primer, segona.

Formosa finca

aprop La Garriga, 300 quartres, regadiu, vinyes, avellaners, esca, bosc, casa, manantial salífic prop. Edifici propi per a sanatori, comunicat, luxós quarto de bany i cuina en terme, alguna en tots els pisos i tres cases per a masovers, cotxera i quadres, etc. Preu únic 40 mil duros. Raó: Arribau, núm. 36, principal, segona.

Arquitectes

Constructors

Propietaris

venen la millor classe i a menys preu que ningú: **RAJOLA DE VALENCIA** de totes classes. **RAJOLAS** vidriades, **RAJOLAS** TUBS, **VIDRIADORS**, **ORINADORS**, **SIFONS**, etc. **WATERS I LAVABOS** de porcellana, fons des de 35 i 45 ptes. respectivament. **LAVABOS** país des de 15 a 25 ptes. **TESTOS** de rajola de València artístics, per a jardins, des de 10 ptes. Visiti vostè el meu magatzem i demani **NOTA** de preus dels meus articles. Provença, 457 (davant la Sagrada Família). E. FEBRE.

Ofertes

DELINTEANT

S'ofereix dib. mecànic o arquitectura. Raó: Tallers, 68 pral. 1.ª

Dispeses

Mig pis

amb o sense pensió, a matrimoni o 2 persones, preu módic. Rambla Canaletes, 7, 3.ª.

A senyor

amb referències cedeix habitació 25 pessetes mes. Plaça Rovira, 2.

Família navarra

desitja senyor sol a menjar. Banya Nova, 1, 1.ª, 1.ª.

Llogo

habitació. Rambla Catalunya, 46, 2.ª on.

Habitació econòmica

Llogo a 2 persones o amics. Sant Honorat, 9, 3.ª on, 2.ª, costat Plaça Sant Jaume.

Dues habitacions

Jardí, dret cuina, a matrimoni. Torrent Flores, 160, torre.

Torre esplèndida

pensió per a persona de posició amb totes les comoditats: terrasses, jardins, salons, molt sol. Es parla anglès i francès. Verdi, 272, tramv. 24 i 25.

Traspassos

Botiga comestibles tocant al

Mercat Sant Antoni. Traspaso.

Esparidenyeria molt cèn-

trica gran

viuenda, poc llouger, 6.000 pes-

setes de traspas.

Pensió d'artistes, se traspas-

sa, en bon preu en el

carrer Comte Assal, moltes ha-

bitacions.

Traspaso pis moblat, al

carrer Comte de

l'Assal, molt ben situat, set

habitacions, per absentar-me,

per 6.500 pessetes.

Pis amoblat amb dispeses,

se traspasa per 15 mil pes-

setes, 10 habitacions. Lloguer

45 duros en punt centre.

Taberna-Bar i menjjar tras-

paso, molta

clientela, tocant carrer Carmo.

Piset en torre, se traspasa

amb mobles, bon preu.

4 dormitoris, menjador, safa-

rel, water i electricitat. Llo-

guer 20 duros.

Pis 8 habitacions totes ben

moblades amb ascensor,

bany, water, comoditat. Lloguer

45 duros, traspaso 5.000 ptes.

Principal al Poble Sec. se

traspasa sense

mobles, lloguer 35 duros.

Pis 4 habitacions se traspas-

a moblat per 3.000 pes-

setes, lloguer 9 duros, prop car-

rer Princesa.

Pis lloguer 30 duros traspas-

sa amb mobles, 2.500 pes-

setes, al Paral·lel.

Botiga tocant carrer de Sant

Pau, lloguer 15 duros, se tras-

pasa.

Torre al Poble Sec, 4 habita-

cions, menjador, gas i

electricitat, jardí i pati. Llo-

guer 25 duros, se traspasa sen-

se mobles.

Piso cèntric, tocant Ram-

bla se traspasa per 3

mil ptes. valor mobles, lloguer

22 duros. Urgel.

Traspaso pis prop Gran-

via esquerra Al-

DARRERES INFORMACIONS

Estan a punt d'acabar-se les «Províncies»

El nou règim

MORALITAT

Madrid, 16, 12'30 matinalada. En la reunió que el general Primo de Rivera va tenir amb els funcionaris encarregats dels diferents ministeris, sembla que els va dir: — Els propòsits de moralitat i d'integritat han d'ésser norma estricta en lo successiu. Aquesta norma és la que presidirà l'obra del Govern. Es farà justícia en totes les qüestions. Els encarregats de ministeris no atendran recomanacions. Es considerarà falta punible tota carta de recomanació.

ELS AJUNTAMENTS I DIPUTACIONS

Aquesta tarda s'ha assegurat que entre els propòsits innovadors del Directori Militar hi ha el d'anar a la substitució dels Ajuntaments i Diputacions i crear en el seu lloc altres organismes que assumeixin les dites funcions.

Aquesta transformació tindria per finalitat principal el poder portar a cap la política de proveïments que el nou Govern vol desenvolupar.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Comunicat oficial de Guerra: El comandant general de Melilla, a tres quarts de vuit del vespre, comunica:

A Tafersit s'efectua combat a les posicions altes del sector, essent hostilitzat a la tornada, sense més novetat que un cavall mort.

Les bateries de les esmentades posicions altes feren foc sobre grups d'enemics, els quals foren dispersats.

En la posició de Reyén es presentaren tres moros procedents de la zona francesa, remesos a l'oficial de la intervenció militar, quedant en observació en el consultori de dit punt.

Confidències de Tafersit diuen que ha estat desmuntat per l'artilleria el canó enemic.

Comuniquen d'Alhucemas que continua el foc d'artilleria i de fuselleria des d'ahir contra l'enemic que contestà amb dos dispersos de canó des de la bateria d'Accosa.

El cap de la posició de Tifarrit manifesta que ahir feu foc sobre grups d'enemics.

També ahir, a conseqüència del tiroteig a les immediacions d'Afrou, presentant servei la barca de Beni-Said, resultà mort un individu de la barca amiga.

Davant de Sidi-Driz aterrà per manca de gasolina, un hidro, que ha estat remolcat pel canó «Bonifax», a aquesta plaça.

Sense més novetat.

AL MINISTERI DE LA GUERRA

En la reunió que el general Primo de Rivera té al ministeri de la Guerra, on esmorça.

A dos quarts de quatre arribaren al ministeri els generals Muñoz Cobos, Berenguer i Saro. També s'hi trobaven els ministres de Marina i de la Guerra.

El de Marina digué als periodistes que la situació de l'Espanya era favorable.

El general Aizpuru féu les mateixes manifestacions que el matí, afegint que estava molt agraït a la premsa.

Quedaren reunits en el despatx del general Primo de Rivera tots els funcionaris que s'han fet càrrec del despatx dels ministeris.

A dos quarts de cinc sortí el subsecretari d'Estat, i a les cinc els altres funcionaris.

El senyor Illana digué que els havia cridat Primo de Rivera per a dir-los que s'encarreguessin dels despatxos respectius fins que es dicti una disposició donant normes.

FINAL DE LES DECLARACIONS D'EN PRIMO DE RIVERA

Madrid, 16, 12'30 matinalada. Continuant l'entreviu amb el marquès d'Estella el reporter va preguntar:

— I de política internacional?

— Espero convèncer el subsecretari d'Estat, perquè continui al cap del departament; però sobre aquest delicat punt no n'he de parlar prematurament.

Cal canviar moltes coses.

No pot subsistir l'actual organització d'Espanya, dividida avui, malgrat els mitjans moderns de comunicació, a «províncies» que no responen a cap consideració d'ordre polític ni geogràfic.

Les delegacions d'Hisenda actuals, no tenen raó d'ésser.

El general deixa entreveure un règim regional semblant al de les Capitanies generals.

Els governadors civils han acabat d'existir.

El caciquisme ha desaparegut.

— Es dissoldrà el Parlament? — Naturalment. Si els diputats espanyols fossin l'expressió de la voluntat popular, s'hi podria comptar, com hi compta Mussolini a Itàlia, per a qualsevol de caràcter parlamentari. Però, a Espanya, què passaria? Es promouria una sessió sorollosa i inútil, al final de la qual cada diputat votaria amb llur cap de grup i no s'hauria avançat res.

Som demòcrates i desitgem un Parlament legal per a l'esdevenidor, després de la era purificadora, de sanejament i de justícia que hem iniciat.

— I les associacions obreres? — Són dignes de tot el nostre respecte i segurament s'acomodaràn al nou règim de moralitat i de treball, com ha esdevingut a França, on l'obra ha millorat en sots i en infinitat d'institucions: degudes a l'Estat: assegurances, pensions, protecció al treball de la dona, cooperatives; però tot això necessita una honrada gestió. Del contrari, no hi ha possibilitat de què hi hagi païs.

Pero és precis que l'obra doni més rendiment, com a França, i en general a Europa. A Espanya avui dia l'obra, en general, produeix molt poc.

Es necessari governar amb dignitat.

Sobren lleis. Avui per avui no cal legislar. El país, com una societat canviada de la fallida, necessita una gestió enèrgica i honrada. Aquesta és la situació.

— De no reunir el Parlament — observa el periodista — caldrà anular la Constitució.

— No és necessari suprimir-la com diu un diari, sinó suspendre temporalment alguns preceptes.

Hem d'enrobar el règim local.

També hem d'empendre un problema urgentíssim, en l'extrem del qual consisteix: l'abaratiment de les subsistències.

Ningú sap el que passa en aquest assumpte. Verdura que es venen al camp a trenta cèntims la dotzena, s'compra en el mercat de la Cebada a 25 cèntims una. L'agabellador mana a Espanya i així s'precis tallar-ho d'arrel.

— I la qüestió regionalista? — És digna d'estudi i de resolució, però no cal confondre regionalisme amb separatisme. Entre els diòctes del sindicalisme, si bé no és aquesta la denominació apropiada, sinó la de comunisme, i els delictes de separatisme, considero més greus els de separatisme. El separatisme no aixeugarà el cap.

Es parla d'altres coses, i el periodista recorda que el senyor Alba es troba a Biarritz. El general diu:

— Confio que tornará a posar-se a disposició dels tribunals; però si no és així, ell mateix justificaria amb la seva conducta, les acusacions que pesen damunt seu.

Sobre economies diu el general Primo de Rivera que amb l'obra de política es veurà, sana, que el Directori doni al país la sensació d'una iniciativa a realitzar en aquest sentit. El crèdit públic es veurà considerablement enrobustit, i aquest serà el primer efecte que esperem de la nostra gestió.

— I del Marroc? — Sobre el Marroc adoptarem les mesures que els elements tècnics ens aconsellin, i és de creure que es faci el proposat per l'Estat Major Central.

Després adoptarem una resolució absolutament definitiva.

L'ACTE DE REOBERTURA DE TRIBUNALS

Al migdia d'avui, amb el certíman de costum, ha tinsut lloc al Palau del Senat, l'obertura dels Tribunals.

Ha presidit l'acte don Bonaventura

Muñoz, com a president del Suprem.

Al seu costat han pres seient el fiscal, els presidents de Sala d'aquest tribunal i el rector de la Universitat Central. Els escons els ocupaven, com sempre, els magistrats.

Llegits els pertinents articles de la Llei orgànica, el senyor Muñoz ha pronunciat breus paraules, dient que per les circumstàncies de tots conegudes, es veia precisat a presidir l'acte i donar lectura el discurs que el dimissionari ministre de Gràcia i Justícia preparà i que no volia llegir.

Després de fer-ho, don Bonaventura Muñoz ha declarat, en nom del Rei obert l'any judicial de 1933-34.

EL REI

El Rei no rebé aquesta tarda cap visita.

A dos quarts de quatre marxà el sobirà a la casa de camp, retornant després al Palau, on estigué tot el dia.

OPINIONS DE GENERALS

A la sortida del ministeri de la Guerra trobaren els periodistes als generals Burguete i Daban.

Ambdós coincidiren en que el moment era molt interessant, i s'havia d'obrar amb gran seny.

EL DECRET DE CONSTITUCIO DEL DIRECTORI

Madrid, 16, 2 matinalada. Aquesta nit han facilitat a Guerra el següent Decret:

«Preambul: Senyor: Nomenat per V. M. amb l'encarrec de formar Govern en moments difícils per al país, que jo he contribuït a provocar, inspirant-me en els més alts sentiments patriis, seria covarda deserció vacillar en l'acceptació de càrrec que porta en si tantes responsabilitats, i obliga a tan fatigat i incessant treball; però V. M. sap bé que ni jo ni les persones que amb mi han propagat i proclamat el nou règim ens creiem capacitats per a exercir el concret de les càrteres ministerials, i que era i segueix essent el nostre propòsit constituir un breu parèntesi en la marxa constitucional d'Espanya, per a restablir-la així que oferint-nos el país homes no contagiats dels viciis que a les organitzacions polítiques imputem, puguem nosaltres oferir-los a V. M. perquè es restableixi aviat la normalitat.

Per això em permeto oferir a V. M. la formació d'un Directori Militar presidit per mi, que sense cap adjudicació de càrteres ni categories de ministre, tinguin totes les facultats i iniciatives i responsabilitats inherents a un Govern en conjunt, però amb una firma única que jo sotmetré a V. M., per la qual cosa he d'ésser jo l'únic que davant V. M. i el Notari Major del Reialme i amb tota la unió i patriotisme que el solenne cas requereix, m'acollir a terra davant dels Sants Evangelis jurant la lleialtat a la Patria i al Rei i al propòsit de restablir l'imperi de la Constitució així que V. M. accepti el Govern que li proposi.

Sota aquest aspecte, senyor, ens ha rebut el país amb una corda acollida i confortable esperança, i creiem un deure elemental modificar l'essència de la nostra actuació que no pot assolir davant la història i la Patria cap més justificació que el dels interessos i el patriotisme.

Madrid, 15 de setembre de 1933. Als RR. PP. de V. M.: Primo de Rivera.

Part dispositiva. Vinc a decretar el següent:

Article primer. — Es confereix al tinent general don Miquel Primo de Rivera i Orbaneja, marquès d'Estella, el càrrec de president del Directori Militar encarregat de la governació de l'Estat, amb poders per a proposar quants decrets convinguin a la salut pública, els quals tindran força de llei intern en don dia no sien modificats per lleis aprovades per les Corts del Regne i sotmeses a la meua reial sanció.

Article segon. — L'esmentat Directori quedará constituït pel president i com a vocals un general de brigada, o asimilat, per cada una de les regions de la península i un contraalmirall de l'Armada.

Article tercer. El president del Directori, amb les facultats de m. n. i. únic, sotmetrà a la meua firma, as-

sesorat prèviament del Directori, les resolucions de tots els departaments ministerials.

Article quart. Se suprimeixen per aquesta disposició els càrrecs de president del Consell de ministres i ministre de la Corona i dels sotsecretaris de la Presidència i dels altres ministeris, excepte Estat i Guerra.

Els sots i altres viceministres consignats en el pressupost per a aquests càrrecs quedaran a benefici del Tresor.

Article cinquè. En els ministeris en què se suprimeixi el càrrec de sotsecretari, quedará davant del personal i serveis dependents del mateix, el funcionari de major categoria i antiguitat en ella, amb destí en cada departament ministerial, el qual s'encarregará dels despatxos de tots els assumptes de tràmit, sotmetent-los a l'acord del president del Directori tots aquells que per la seva importància ho requereixin o exigeixin la seva firma. Aquest elevará a la meua aprovació els que procedeixin.

EL GENERAL BERENGUER

Santander. — Aquesta nit, amb l'expressió, marxà cap a Madrid el general don Dámas Berenguer.

EN LERROUX

Cádiz. — Ha sortit d'aquest port cap a Canàries, el senyor Lerroux. Ha dit que tornaria com més aviat millor.

TELEGRAMA CIRCULAR

En Guerra han facilitat el següent telegrama circular:

«El president del Directori Militar als capitans i comandants generals i almirall cap de l'Estat Major Central de l'Armada encarregat del despatx del Ministeri de Marina:

Acabo de jurar davant de S. M. el càrrec de president del Directori Militar, constituït per Reial Decret d'aquesta data i constituït pels generals de brigada don Lluís Hermoso, don Lluís Navarro, don Adolf de Celaa, don Damià Rodríguez, don Antoni Mayendia, don Francesc Gómez Souza, don Francesc Ruiz del Portal, don Marius Muslera, el contraalmirall marqués de Magaz i l'auditor coronel de l'exèrcit, don Adolf Espinosa.

Fins a la reunió d'aquest Directori continuarà en les seves funcions el nomenat ahir a Madrid, amb caràcter provisional, sota la presidència del capità general de la regió i format pels generals Cavaloanti, Berenguer, Saro i Daban, de que avui he pres la presidència.

En ésser honorat per S. M. amb l'esmentat important càrrec, novament em dirigeixo al país i em dirigeixo a l'exèrcit i a la Marina, apellant a llur patriotisme, cordura, i disciplina per què auxiliïn amb tot l'ajut moral i amb tota la seva reposada confiança l'extraordinària acció governamental que aquest Directori es proposa desenvolupar, següent que serà apreciat com un revulsiu indispensable perquè aviat el país torni a la normalitat constitucional i sia resit per ciutadans lliures que rompudes les organitzacions polítiques brollaran amb el nombre i capacitat que la raça atorga.

En el dia més solemne de la meua vida, rendeixo davant la bandera d'Espanya el jurament de fidelitat que fa 39 anys vençut prestar davant la sagrada senyera en el pati de l'Alcàzar de Toledo, i, com aquell dia, crido amb la més profunda emoció: Viva Espanya! Viva el Rei.

ELS SOCIALISTES

El partit socialista publica aquesta nit altra nota recomanant una vegada més els treballadors serenitat, i que s'abstinguin de pendre qualsevol iniciativa a que poguessin ésser invitats per impacients de bona fe, o per elements que aspirin a llençar el proletariat a moviments estèrils.

Més comentaris anglesos

Londres, 15. — «Daily Mail» qualifica els esdeveniments d'Espanya de crisi i no de revolució i afegeix: Ningú desitja batre's pel Govern caigut. El Rei d'Espanya don Alfons XIII ha demostrat ésser més prudent que els seus ministres.

Esperem, acaba dient, que el poder executiu sia capaç de l'esforç que se li demana per a efectuar les reformes necessàries. — Havas.

ESTRANGER

Desordres a Beuthen

Beuthen (Silèsia), 15. — Entre multitud i la policia s'ha produït un saignat topada.

Els mercats han quedat abandonats i s'han registrat tres morts. — Havas.

Desgràcia d'aviació a Invinghoe

Londres, 15. — Un avió que es destinava al servei postal, va caure violentament a terra a Invinghoe.

A conseqüència de la caiguda, es suïtaren cinc persones mortes. — Havas.

Noces aristocràtiques

Versalles, 15. — En el poblet de Chaenay s'ha celebrat avui el matrimoni religiós de la princesa Isabel d'Orleans, filla del duc de Guisa, amb el comte Bruno d'Harcaut.

La cerimònia civil, s'havia celebrat el dimecres.

Entre els invitats hi figuraven la reina donya Amèlia de Portugal i el seu fill don Manuel. També hi havien els ambaixadors d'Espanya i d'Anglaterra, i el príncep Enric d'Orleans germà de la núvia. — Havas.

Els obrers de les regions ocupades

Dusseldorf, 15. — Els obrers de les fàbriques Phoenix, de Duisburg, Ruhrert, han reprès el treball després d'haver obtingut un anticip de cent milions de marcs.

Continuen les negociacions encaminades aconseguir un augment de salari.

Els obrers de les regions de Witter i Langerdree reclamen l'organització de trens obrers.

Els delegats de les Associacions de funcionaris, s'han reunit en territoris no ocupats, reclamant:

Primer. Retorn immediat a la situació econòmica normal, al Ruhr Segon. Continuació de la resistència passiva, fins el retorn al Ruhr dels alemanys expulsats.

Tercer. Llibertat dels alemanys que estan presos.

Quart. Restitució dels ferrocarrils a l'administració alemanya. — Havas.

Anglesos cap a Espanya

Londres, 15. — Aquest matí sortí de Londres amb direcció a Sant Sebastià, una altra nombrosa expedició de turistes anglesos, organitzada per la Spanish Trade Bureau, per a fomentar el turisme a Espanya.

El principal objecte de l'expedició és presenciar una gran cursa de toros la qual tindrà lloc demà, a la capital donostiarra.

Els recents esdeveniments polítics d'Espanya, no han desanimat en res als turistes, els quals han sortit molt entusiasmats. — Havas.

El bateig del Príncep hereu de Iugoeslavia

Belgrad, 15. — El bateig del príncep hereu ha estat fixat per al dia 14 d'octubre.

El príncep es dirà Pere i el seu pare el duc de York, el qual assistirà a l'acte del bateig.

Absolució de la senyora Fahmy

Londres, 15. — La senyora Fahmy, contra la qual se seguia procés per haver assassinat al seu marit el príncep egipci Ali-Fahmy bey, ha estat absolta.

El públic ha acollit amb grans aplaudiments la decissió del tribunal. — Havas.

Mèxic no participa en la Societat de Nacions

Mèxic, 15. — El Govern ha negat la seva participació en les delegacions de l'Amèrica Llatina en la Societat de les Nacions, fundant-se en el fet de que les relacions diplomàtiques no s'han reprès encara amb Anglaterra. — Havas.